

R A P O R T
O STANIE GMINY GRABÓW NAD PILICĄ
ZA ROK 2020

WÓJT GMINY GRABÓW NAD PILICĄ

ul. K. Pułaskiego 51
26-902 Grabów nad Pilicą
woj. mazowieckie
pow. kozienicki

tel.(048) 662-70-14
fax: (048) 662-70-52
www.grabow.pl
e-mail: grabow@grabow.pl

SPIS TREŚCI

WSTĘP	4
1. INFORMACJE OGÓLNE.....	5
1.1. Położenie i powierzchnia.....	5
1.2. Władze lokalne i gminne jednostki organizacyjne.....	6
1.3. Wykaz jednostek organizacyjnych i innych dla których organy gminy są podmiotem tworzącym	7
1.4. Sołectwa	7
1.5. Ludność i dynamika zmian.....	8
1.6. Rolnictwo.....	10
1.7. Podmioty gospodarcze	14
1.8. Struktura bezrobocia	15
1.9. Komunikacja i drogi.....	15
2. INFORMACJE FINANSOWE I INWESTYCYJNE	17
2.1. Wykonanie budżetu Gminy Grabów nad Pilicą	17
2.2. Wykonanie wydatków inwestycyjnych	21
2.3. Środki zewnętrzne	25
3. INFORMACJA O STANIE MIENIA KOMUNALNEGO	28
3.1. Informacja o prawie własności	28
3.2. Dane o zmianach w stanie mienia komunalnego	29
3.3. Dochody z tytułu wykonywania praw własności	29
4. OCHRONA ZDROWIA.....	29
5. POMOC SPOŁECZNA	32
5.1. Podstawowa działalność	32
5.2. Realizacja programów	40
5.3. Realizacja programów profilaktycznych	44
6. GOSPODARKA KOMUNALNA	45
6.1. Zbiorowe zaopatrzenie w wodę.....	45
6.2. Zbiorowe odprowadzanie ścieków.....	46
6.3. Nadzór i kontrola na jakością świadczonych usług	47
6.4. Gospodarka odpadami komunalnymi	48
7. OŚWIATA I WYCHOWANIE	51
7.1. Baza lokalowa i stan organizacji	51
7.2. Opieka przedszkolna.....	57
7.3. Kadra	57
7.4. Wynagrodzenia nauczycieli.....	58
7.5. Dowóz uczniów do szkół.....	60
7.6. Stypendia szkolne	60
7.7. Dofinansowanie pracodawcom kosztu kształcenia młodocianych pracowników	61

7.8. Poziom nauczania	61
7.9. Analiza stanu oświaty.....	63
8. OCHRONA ŚRODOWISKA NATURALNEGO	64
8.1. Charakterystyka środowiska naturalnego	64
8.2. Działania podjęte w celu ochrony środowiska naturalnego	65
8.3. Formy ochrony przyrody	67
9. PLANOWANIE PRZESTRZENNE	71
10. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE I OCHRONA PRZECIWPOŻAROWA	72
10.1. Ochrona przeciwpożarowa.....	72
10.2. Stan bezpieczeństwa i porządku na terenie gminy Grabów nad Pilicą.....	75
11. KULTURA, SPORT I REKREACJA	76
11.1. Działalność kulturalna	76
11.2. Rekreacja.....	79
11.3. Sport	80
11.4. Współpraca z innymi społecznościami samorządowymi i organizacjami pozarządowe	81
12. REALIZACJA UCHWAŁ RADY GMINY GRAÓW NAD PILICĄ.....	82
PODSUMOWANIE.....	87

WSTĘP

Raport o stanie Gminy Grabów nad Pilicą opracowano w związku z art. 28aa ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym i uchwałą nr 32.211.2018 Rady Gminy Grabów nad Pilicą z dnia 31 października 2018 roku.

Raport obejmuje podsumowanie działalności Wójta Gminy Grabów nad Pilicą w roku poprzednim i zawiera informacje dotyczące stanu realizacji polityk, programów i strategii realizowanych przez Gminę Grabów nad Pilicą i jej jednostki organizacyjne gminy a także sposobu wykonania uchwał podjętych przez Radę Gminy Grabów nad Pilicą.

Celem przygotowania raportu jest uzyskanie dokładnego wglądu w sytuację gospodarczą i społeczną gminy Grabów nad Pilicą. Zgromadzone w nim zostały szczegółowe dane o aspektach funkcjonowania Gminy w roku 2020.

Raport stanowi kompendium wiedzy o działalności Gminy za rok ubiegły i jest podstawą do obiektywnej, opartej na faktach, oceny.

Dla opracowania raportu szczególnie cenna okazała się wiedza pracowników Urzędu Gminy Grabów nad Pilicą, gminnych jednostek organizacyjnych oraz szereg dokumentów, będących w posiadaniu Urzędu, a także informacje zamieszczone na stronach internetowych, jak również dane udostępnione przez Urząd Statystyczny w Warszawie.

Informacje zawarte w raporcie posłużą mieszkańcom Gminy Grabów nad Pilicą do zwiększenia wiedzy na temat funkcjonowania samorządu gminnego, a także staną się podstawą do prowadzenia dialogu na temat przyszłości gminy.

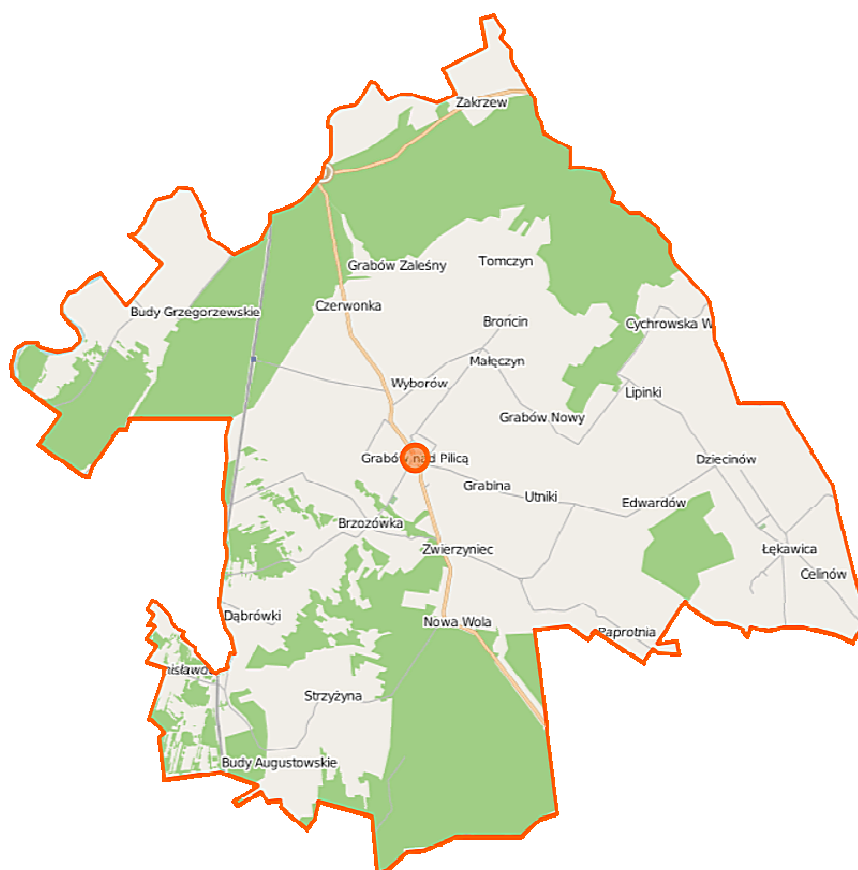
1. INFORMACJE OGÓLNE

1.1. Położenie i powierzchnia

Gmina Grabów nad Pilicą utworzona z dniem 1 stycznia 1973 roku uchwałą Wojewódzkiej Rady Narodowej w Kielcach położona jest w północnej części Puszczy Kozienickiej i Puszczy Stromieckiej w dolinie rzeki Pilicy. Powierzchnia gminy wynosi ponad 12 tyś. ha na co składają się grunty rolne, lasy i grunty leśne, grunty pod wodami - przede wszystkim wody rzeki Pilicy stanowiące granicę gminy, stawy i rowy melioracyjne, tereny zabudowane, tereny komunikacyjne i nieużytki.

Walory położenia to przede wszystkim dostępność komunikacyjna gminy i bliskość do aglomeracji warszawskiej (ok. 60 km) i miasta Radomia (ok. 45 km). Dostępność komunikacyjna uwarunkowana jest położeniem gminy w zasięgu bezpośredniej obsługi linią kolejową Radom-Warszawa. Połączenia drogowe to sieć dróg wojewódzkich i powiatowych z pośrednią obsługą poprzez drogę krajową nr 79 Warszawa-Kozienice-Sandomierz przechodzącą w pobliżu wschodnich granic gminy.

Atrakcyjność przyrodnicza i krajobrazowa oraz dostępność komunikacyjna stwarza korzystne warunki rozwoju turystyki i rekreacji. Szacuje się, że blisko 1000 działek zostało wydzielonych na cele letniskowe. Letnicy przybywający głównie z Warszawy preferują miejscowości położone blisko rzeki tj. Kępa Niemojewska, Zakrzew i Tomczyn.

1.2. Władze lokalne i gminne jednostki organizacyjne

Siedzibą gminy jest miejscowość Grabów nad Pilicą.

Rada Gminy Grabów nad Pilicą liczy 15 radnych.

Przy Radzie Gminy Grabów nad Pilicą kadencji 2018-2023 działały stałe komisje:

Komisja Statutowa

Zakres działania i kompetencji Komisji Statutowej obejmuje analizę tekstu statutu gminy, przygotowanie propozycji nowego statutu, opiniowanie projektu uchwały Rady Gminy w przedmiocie przyjęcia nowego statutu gminy

Komisja Rewizyjna

Zakres działania Komisji Rewizyjnej obejmuje m.in. opiniowanie wykonania budżetu gminy, występowanie z wnioskiem do Rady Gminy w sprawie udzielenia lub nieudzielenia absolutorium Wójtowi, a także wykonywanie innych zadań zleconych przez Radę w zakresie kontroli.

Komisja Rozwoju Gospodarczego, Finansów i Planowania

Zakres działania Komisji Rozwoju Gospodarczego i Planowania obejmuje: tworzenie programów gospodarczych i ich realizacja, politykę finansową, kształtowanie dochodów i wydatków budżetowych gminy, kształtowanie podatków i opłat lokalnych, gospodarkę komunalną i mieszkaniową, wspieranie przedsiębiorczości.

Komisja Wychowania, Oświaty, Kultury, Zdrowia i Spraw Socjalnych i Bezpieczeństwa publicznego

Zakres działania Komisji Wychowania, Oświaty, Kultury, Zdrowia i Spraw Socjalnych i Bezpieczeństwa publicznego obejmuje: edukację szkolno-przedszkolną; politykę i pomoc społeczną, ochronę dziedzictwa narodowego, sport, rekreację i turystykę, partnerstwo międzygminne, bezpieczeństwo publiczne, profilaktykę i ochronę zdrowia, promocję gminy.

Komisja Rolnictwa, Ochrony Środowiska, Gospodarki Komunalnej i Zagospodarowania Przestrzennego

Zakres działania Komisji Rolnictwa, Ochrony Środowiska, Gospodarki Komunalnej i Zagospodarowania Przestrzennego obejmuje: gospodarkę gruntami, łowiectwo i gospodarkę leśną, zaopatrzenie w wodę, ochronę środowiska naturalnego, kanalizację sanitarną, gospodarkę odpadami komunalnymi, gospodarkę przestrzenną gminy, utrzymanie porządku i czystości w sołectwach, obronę cywilną, ochronę przeciwpożarową, gospodarkę wodną, utrzymanie dróg gminnych.

Komisja Skarg, Wniosków i Petycji

Komisja Skarg, Wniosków i Petycji rozpatruje skargi na działania Wójta i gminnych jednostek organizacyjnych a także wnioski oraz petycje składane przez obywateli. W 2020 roku w związku z brakiem skarg i wniosków Komisja Petycji Skarg i Wniosków nie zwołała posiedzeń.

Stałe komisje są organami pomocniczymi Rady Gminy Grabów nad Pilicą. Mają istotny wpływ na politykę gminy i ostateczny kształt uchwał, gdyż na swych posiedzeniach prowadzą szczegółowe dyskusje w ich sprawie. W praktyce, Rada Gminy Grabów nad Pilicą, na podstawie prac poszczególnych komisji, podejmowała w 2020 r. strategiczne dla gminy decyzje.

1.3. Wykaz jednostek organizacyjnych i innych dla których organy gminy są podmiotem tworzącym

- *Gminna Biblioteka Publiczna w Grabowie nad Pilicą*
- *Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grabowie nad Pilicą*
- *Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Grabowie nad Pilicą*
- *Zespół Szkół w Grabowie nad Pilicą*
- *Szkoła Podstawowa w Augustowie*

Pracownicy Urzędu Gminy oraz gminnych jednostek organizacyjnych zobowiązani są do podnoszenia swoich kwalifikacji zawodowych, aby na zajmowanych stanowiskach wykonywać powierzone zadania profesjonalnie, sumiennie, sprawnie i bezstronnie, a przy ich wykonywaniu przestrzegać obowiązującego prawa. Podnoszenie kwalifikacji odbywa się poprzez: odbycie służby przygotowawczej, udział w szkoleniach zewnętrznych oraz samokształcenie. Doskonalenie metod i techniki pracy, podnoszenie wiedzy i umiejętności pracowników jest niezbędne w celu wdrażania nowych rozwiązań organizacyjnych służących podniesieniu jakości świadczonych usług. Na dzień 31.12.2020 roku wszyscy pracownicy administracji posiadali wykształcenie wyższe, ponadto odbyto 25 szkoleń w tym w okresie epidemii 9 w formie on-line.

1.4. Sołectwa

Grabów nad Pilicą, będący siedzibą władz samorządowych, jest wielofunkcyjnym ośrodkiem administracyjno-usługowym i mieszkaniowym. Położony jest niemal centralnie w stosunku do obszaru gminy. Umożliwia to łatwość komunikowania się ze wszystkimi sołectwami.

Sołectwa są jednostkami pomocniczymi gminy, w skład 26 sołectw wchodzi 27 miejscowości:

SOŁECTWO	Powierzchnia w ha	Liczba ludności
AUGUSTÓW	404,96	516
BUDY AUGUSTOWSKIE	366,98	115
BRONCIN	263,08	49
BRZOZÓWKA	755,65	184
CELINÓW	226,38	82
CYCHROWSKA WOLA	306,56	145
CZERWONKA sołectwo	301,87	138
- CZERWONKA wieś	172,54	96
- GRABÓW ZALEŚNY wieś	129,33	42
DĄBRÓWKI	259,30	69
DZIECINÓW	200,56	73
EDWARDÓW	182,11	63
GRABINA	188,17	131
GRABÓW NAD PILICĄ	4 398,76	720
GRABÓW NOWY	381,76	151
GRABOWSKA WOLA	258,69	120
KĘPA NIEMOJEWSKA	542,06	145
KOZIOŁEK	159,68	69
LIPINKI	267,45	90
ŁĘKAWICA	539,77	210
NOWA WOLA	211,88	140
PAPROTNIA	215,72	53
STRZYŻYNA	309,79	109
TOMCZYN	216,08	54
UTNIKI	105,45	70
WYBORÓW	300,46	180
ZAKRZEW	525,73	123
ZWIERZYNIEC	147,25	75

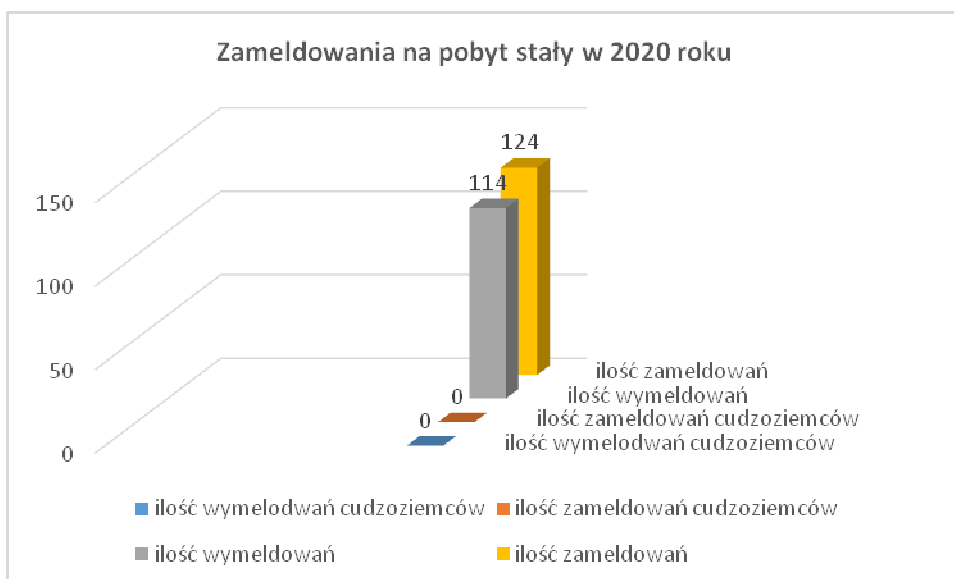
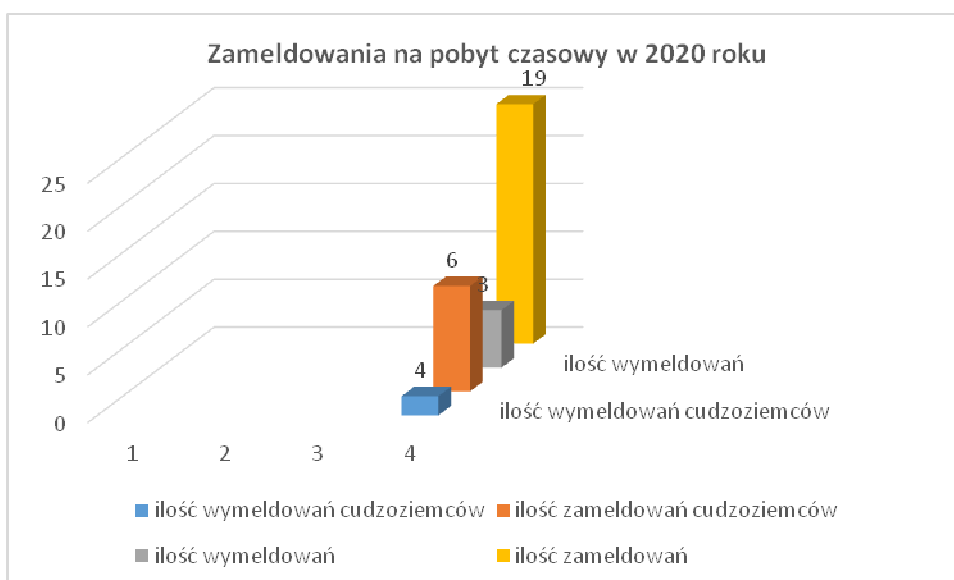
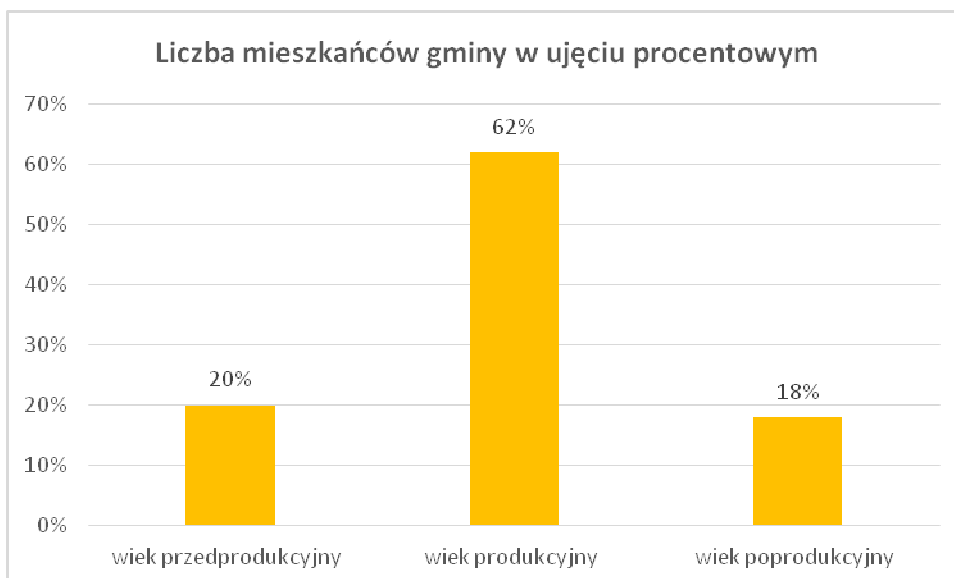
1.5. Ludność i dynamika zmian

W okresie od początku do końca 2020 r. liczba mieszkańców gminy wzrosła o 12 osób i wynosiła 3874 osób, w tym 1897 kobiet i 1977 mężczyzn. W odniesieniu do poszczególnych kategorii wiekowych na dzień 31 grudnia 2020r.:

–liczba mieszanek w wieku przedprodukcyjnym wynosiła 372 osób, a liczba mieszkańców 409 osób;

–liczba mieszanek w wieku produkcyjnym wynosiła 1057 osób, a liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym wynosiła 1334 osób;

–liczba mieszanek w wieku poprodukcyjnym wynosiła 468 osób, a liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym wynosiła 234 osób.

W 2020 r. narodziło się w gminie 45 dzieci, w tym 23 dziewczynek i 22 chłopców, a zmarło 61 osób. Jest to w stosunku do roku 2019 7 urodzeń więcej ale także 17 zgonów więcej. Wobec tego odnotowano ujemny przyrost naturalny w 2020 r. - 9 osób. Mażeństw na terenie gminy zawarto 20 par w tym zawartych w Urzędzie Stanu Cywilnego było 6.

Do roku poprzedniego nie odnotowano znacznych zmian w liczbie mieszkańców w poszczególnych miejscowościach. Niewielkie zmiany są spowodowane ruchami naturalnymi czyli ilością zgonów i urodzeń oraz migracjami wewnętrznymi oraz zewnętrznymi.

PRZYROST NATURALNY W OKRESIE 2014-2019

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Urodzenia	49	39	44	46	38	45
Zgodny	39	44	47	42	47	61

ZAWARCIE MAŁŻEŃSTW W OKRESIE 2014-2019

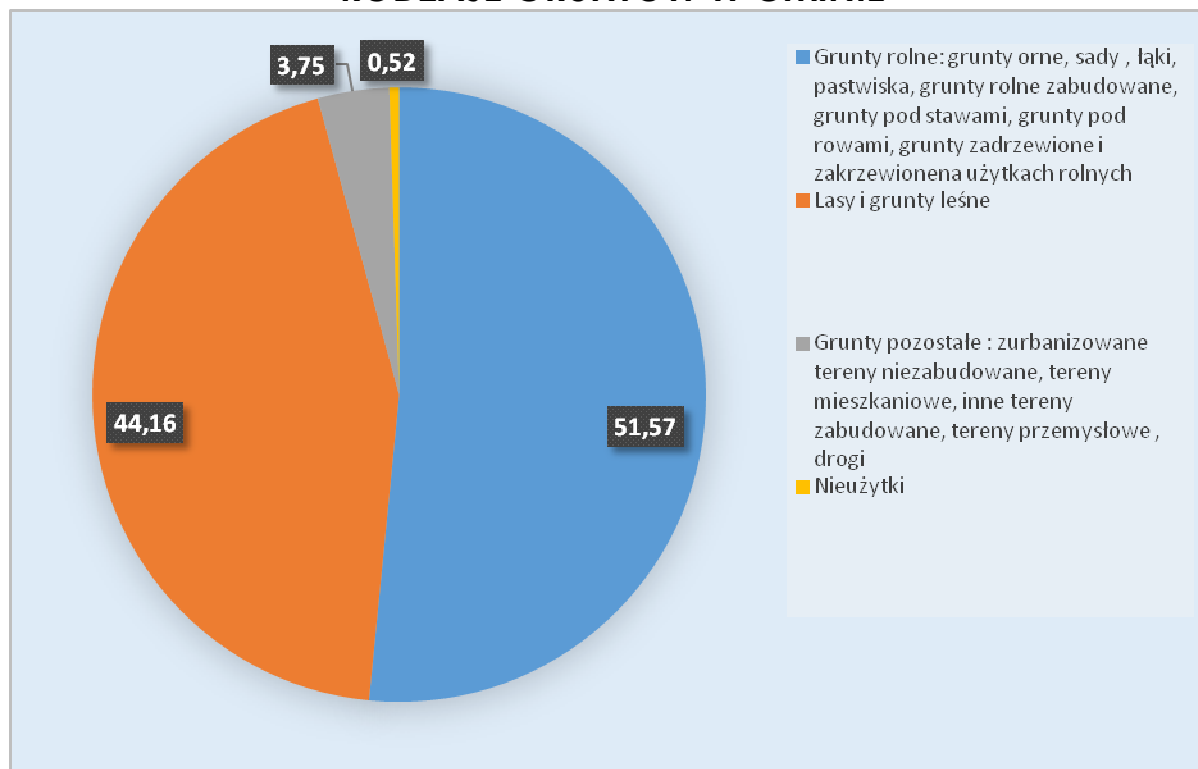
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba małżeństw	22	21	15	17	11	20
w tym udzielonych USC	8	9	5	3	6	6

1.6. Rolnictwo

Powierzchnia gruntów gminy Grabów nad Pilicą wynosi 12 472 ha (w tym gruntów opodatkowanych 12 036,15 ha), z czego grunty rolne stanowią 51,57 % ogólnej powierzchni gminy, lasy i grunty leśne stanowią 44,16 %, grunty pozostałe 3,75 % a nieużytki 0,52 % .

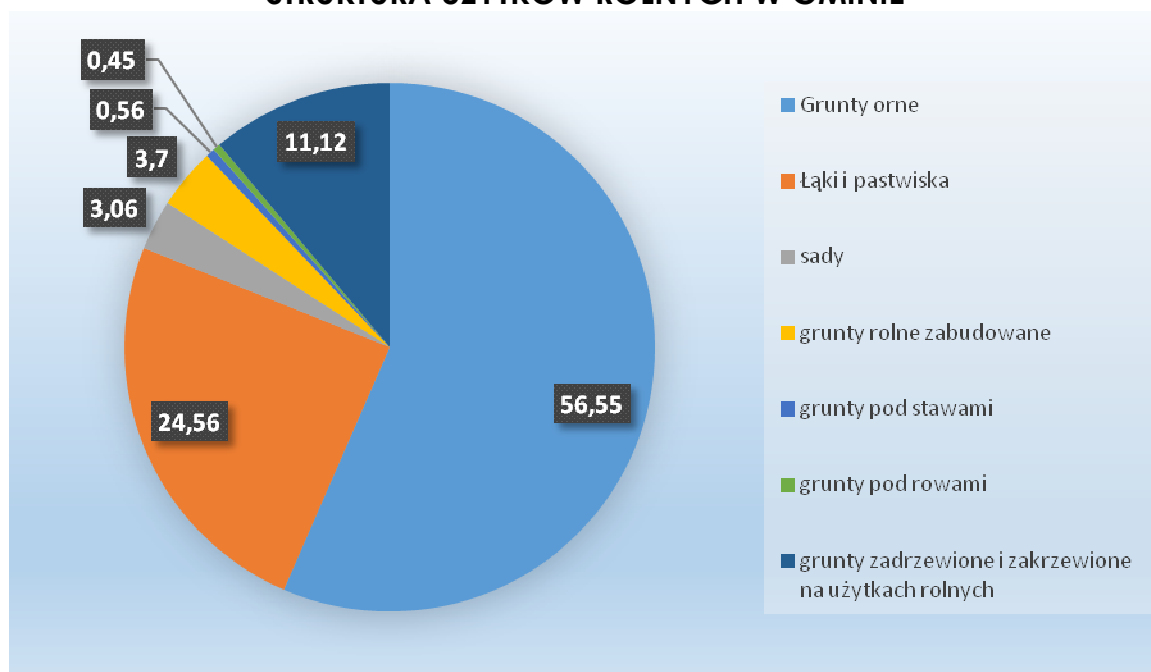
Powierzchnia gruntów rolnych w stosunku do roku 2019 uległa zmniejszeniu, spowodowane jest to zmianą ich klasyfikacji na grunty pozostałe najczęściej na obszary o charakterze zurbanizowanym.

RODZAJE GRUNTÓW W GMINIE

W strukturze użytków rolnych przeważają grunty orne, które zajmują 56,55% ich powierzchni, łąki i pastwiska zajmują 24,56%. Pozostałą część stanowią sady, grunty rolne zabudowane, grunty pod stawami, grunty pod rowami, grunty zadrzewione i zadrzewione na użytkach rolnych. Na poniższym wykresie zobrazowano procentowy udział poszczególnych gruntów w strukturze użytków rolnych gminy.

STRUKTURA UŻYTKÓW ROLNYCH W GMINIE

Największy udział w ujęciu procentowym użytków rolnych zajmują grunty oznaczone w V klasie bonitacyjnej.

Areal poszczególnych klas bonitacyjnych przedstawia się następująco:

Klasa Bonitacyjna	Areal w %
III	0,22
III a	0,02
III b	0,49
IV	6,37
IV a	7,73
IV b	15,04
V	38,12
VI	32,01

Sektor rolniczy w gminie, który niegdyś był podstawowym z roku na rok bardziej traci na znaczeniu. Młode pokolenie nie trudni się już gospodarką wybierając pracę w usługach, nasila się też urbanizacja terenów. Pod względem przydatności rolniczej przeważają w obszarze gminy kompleksy żytne ze znacznym udziałem kompleksu zbożowo-pastewnego. Udział gleb dobrych III i IV klasy bonitacyjnej wynosi 29,87 %. W gminie przeważają indywidualne gospodarstwa rolne, dla większych producentów rolnych jest to podstawowe źródło utrzymania natomiast dla pozostałych, posiadających zaledwie kilku hektarowe gospodarstwa, jest to działalność dodatkowa. Gmina specjalizuje się w gospodarce zbożowo-okopowo-pastewnej, teren posiada też duże tradycje w produkcji owoców miękkich - głównie truskawek, a także nowo powstałych plantacji borówek i jagody. Znaczna większość gospodarstw trudni się hodowlą bydła mięsnego i produkcją mleka.

W Gminie Grabów nad Pilicą w 2020 funkcjonowało 1 520 gospodarstw rolnych, w tym:

Lp.	Powierzchnia gospodarstw	Ilość gospodarstw
1	1,00 - 4,99 ha	1165
2	5,00 - 9,99 ha	261
3	10,00 - 14,99 ha	70
4	15,00 - 49,99 ha	22
5	powyżej 50,00 ha	2

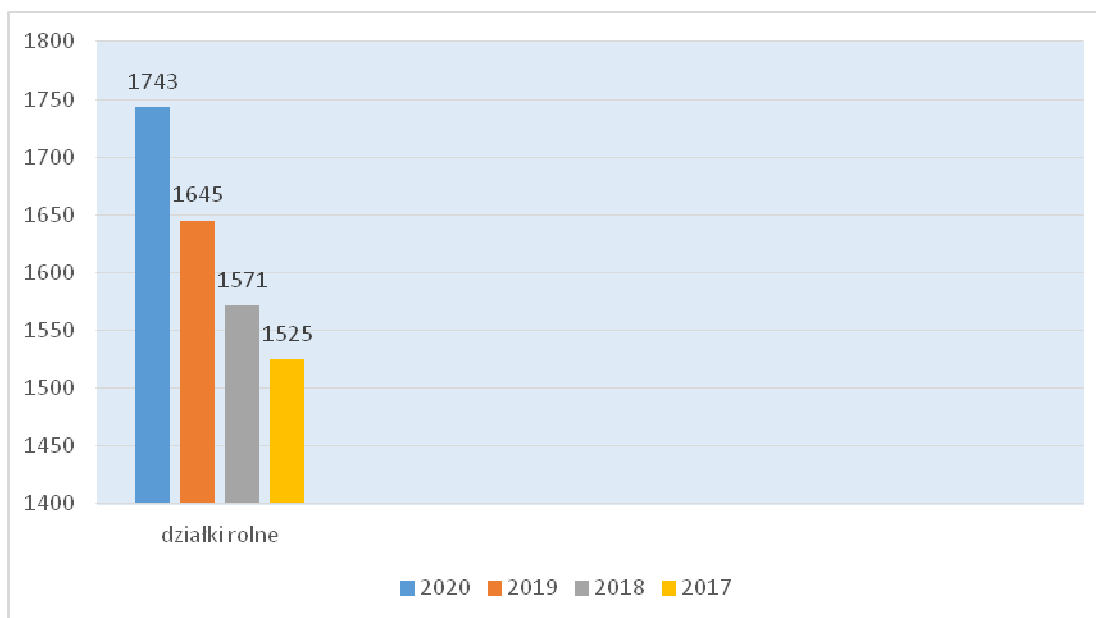
Przybyło w stosunku do roku poprzedniego 7 gospodarstw, jest to naturalne zwiększenie wynikające z podziału rodzinnych gospodarstw.

Kompleksy leśne stanowią pozostałości Puszczy Nadpilickiej i Stromieckiej. Łączna powierzchnia gruntów leśnych zajmuje 5 506 hektarów powierzchni gminy. Jest to region atrakcyjny przyrodniczo i krajobrazowo, z malowniczymi zakolami rzeki, starorzeczami i udziałem łąk. Pod względem różnych potencjałów, wśród gmin obszarów wiejskich subregionu radomskiego Gmina zajmuje 2 miejsce w lesistości z udziałem lasów w ogólnej powierzchni.

Ze względu na strukturę użytkowania gruntów, rozdrobnienie gospodarstw i starzenie się społeczeństwa, przyszłość gminy nie wiąże się z rozwojem rolnictwa. Coraz większe znaczenie będzie miał rozwój funkcji usługowych, produkcyjnych, a zwłaszcza rekreacyjnych.

Świadczy o tym coroczny wzrost ilości nabywanych działek rolnych nie stanowiących obszarowo gospodarstwa rolnego. Poniższy wykres obrazuje skalę tego zjawiska, na przestrzeni 4 lat.

STRUKTURA WZROSTU ILOŚCI DZIAŁEK ROLNYCH W GMINIE NA PRZEŁOMIE ROKU 2017-2020

1.7. Podmioty gospodarcze

Zgodnie z Centralną Ewidencją i Informacją o Działalności Gospodarczej (CEIDG), według stanu na dzień 31 grudnia 2020 r. ilość zarejestrowanych podmiotów gospodarczych, które mają główne miejsce prowadzenia działalności w Gminie Grabów nad Pilicą obejmowała 291 pozycji, z czego status „aktywny” posiadało 137 podmioty, status „wykreślony” posiadało 128 podmiotów, status „zawieszony” posiadało 25 podmioty, a liczba podmiotów do prowadzenia działalności wyłącznie w formie spółki cywilnej obejmowała 1 pozycję.

Podmioty gospodarcze funkcjonujące na terenie gminy to przede wszystkim małe i średnie zakłady rodzinne.

Do wiodących branż w gminie zaliczyć należy: usługi ogólnobudowlane, naprawy pojazdów samochodowych, transport drogowy towarów, sprzedaż detaliczna ogólnospożywcza i ogólnoprzemysłowa.

WIELKOŚĆ AKTYWNYCH PODMIOTÓW W POSZCZEGÓLNYCH BRANŻACH WYKONYWANEJ DZIAŁALNOŚCI

Nazwa PKD	Liczba przedsiębiorców
Wykonywanie pozostałych robót budowlanych wykończeniowych	44
Konserwacja i naprawa pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli	32
Wykonywanie instalacji wodno-kanalizacyjnych, cieplnych, gazowych i klimatyzacyjnych	30
Roboty budowlane związane z wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych	33
Wykonywanie instalacji elektrycznych	25
Transport drogowy towarów	21
Sprzedaż detaliczna prowadzona przez domy sprzedaży wysyłkowej lub Internet	29
Wykonywanie konstrukcji i pokryć dachowych	21
Sprzedaż hurtowa i detaliczna samochodów	18
Sprzedaż detaliczna pozostałej żywności prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	18
Sprzedaż detaliczna mebli, sprzętu oświetleniowego i pozostałych artykułów użytku domowego prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	13
Restauracje i inne stałe placówki gastronomiczne	17
Sprzedaż detaliczna żywności, napojów i wyrobów tytoniowych prowadzona na straganach i targowiskach	11
Działalność agentów i brokerów ubezpieczeniowych	8
Działalność pomocnicza związana z utrzymaniem	8

porządku w budynkach	
Działalność usługowa związana z zagospodarowaniem terenów zieleni	12
Sprzedaż hurtowa owoców i warzyw	7
Specjalistyczne sprzątanie budynków i obiektów przemysłowych	7
Produkcja wyrobów tartacznych	7
Fryzjerstwo i pozostałe zabiegi kosmetyczne	10
Działalność usługowa wspomagająca produkcję roślinną	6

1.8. Struktura bezrobocia

W ciągu 2020 roku bezrobocie w Gminie Grabów nad Pilicą zwiększyło się o 37 osoby. Na koniec 2020 roku udział osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Koźlenicach do liczby mieszkańców Gminy stanowił 4 %

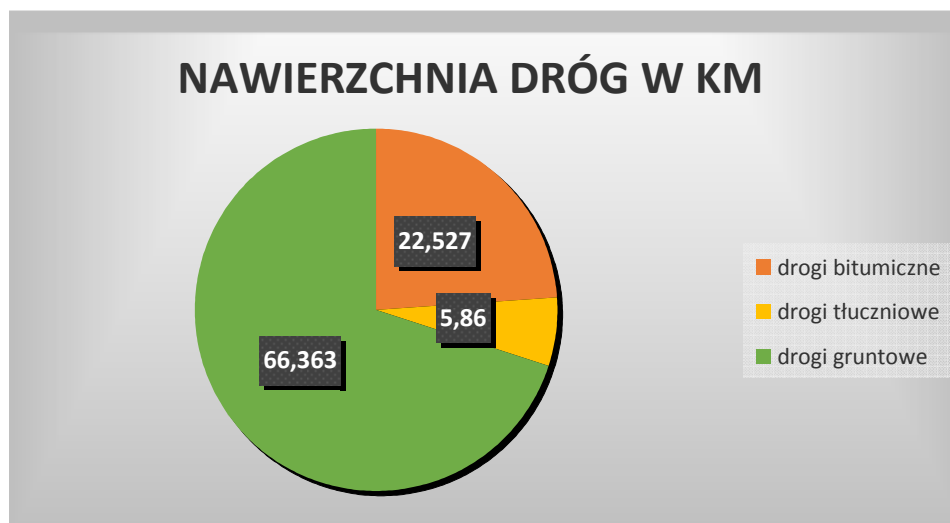
Stan na dzień	Zarejestrowani bezrobotni						
	Razem	do 30 roku życia	do 25 roku życia	powyżej 50 roku życia	długotrwale bezrobotni	kobiety	będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy
01.01.2020	117	35	14	29	80	52	104
31.12.2020	154	52	26	29	90	68	136

W znacznej mierze wzrost ten spowodowany jest przez wpływ epidemii na rynku pracy. Największy wzrost osób bezrobotnych jest wśród ludzi młodych. Wejście tych ludzi na rynek pracy spotkało się z epidemią i licznym lockdown w wielu branżach.

1.9. Komunikacja i drogi

Obszar gminy Grabów nad Pilicą dzięki przebiegającej sieci dróg wojewódzkich i powiatowych jest dobrze skomunikowany z gminami ościennymi. Długość dróg gminnych wynosi 94,75 km. Dominują drogi gruntowe, często dawniej mające znaczenie dojazdu do pól uprawnych.

Infrastrukturę w Gminie według stanu na dzień 31 grudnia 2020 roku przedstawiała poniższa grafika.

W 2020 r. wykonano następujące inwestycje na publicznych drogach gminnych:

- 1) Przebudowa odcinka drogi gminnej w miejscowości Grabowska Wola – 0,550 km;
- 2) Przebudowa odcinków dróg gminnych w miejscowości Tomczyn – 2,071 km;
- 3) Wykonanie remontów emulsją asfaltową i grysami dróg gminnych w miejscowościach: Augustów, Brzozówka, Dąbrówki, Broncin, Zwierzyniec-Grabowska Wola, Koziołek-Paprotnia, Tomczyn" – 0,404 km.

W 2020 r. poprzez zamontowanie oznakowania pionowego wprowadzono stałe organizacje ruchu na drogach gminnych:

- DG 170420W Grabów nad Pilicą – ul. Parkowa;
- DG 170416W - Grabów Zalesny;
- DG 170411W – Dąbrówki;
- DG 170427W ul. Pułaskiego – ul. Kolejowa;
- DG 170405W – Grabów Nowy;
- DG 170407W – Tomczyn.

Nakłady finansowe na drogi przedstawia poniższa tabela:

Wydatki finansowe na drogi w roku 2020	
<i>Rodzaj inwestycji</i>	<i>Koszt w zł</i>
Przebudowa lub rozbudowa dróg	625 000,00
Remont dróg	39 000,00
Pozostałe wydatki na drogi	189 000,00
RAZEM:	853 000,00

Wzdłuż zachodniej części terenu gminy przebiega linia kolejowa nr 8 łącząca Warszawę z Krakowem. Stacja Strzyżyna oraz stacja Grabów nad Pilicą pełnią bardzo istotną rolę w komunikacji publicznej. Dobre połączenie kolejowe z miastami, w tym połączenie z miastem stołecznym daje większe możliwości pracy oraz dojazd do szkół i uczelni. W 2019 r. kontynuowano prace modernizacyjne na odcinku Radom-Warka, które przyszłościowo mają znacznie skrócić i usprawnić ruch pociągów.

- **Zajęcie pasa drogowego**

W roku 2020 do Urzędu Gminy wpłynęło 8 wniosków oraz wydano 8 decyzji, 4 na zajęcie pasa drogowego w celu wykonania robót oraz 4 na umieszczenie w pasie drogowym urządzeń infrastruktury technicznej niezwiązanej z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego. Przychody za zajęcie pasa drogowego w roku 2020 wyniosły 25 384,87 zł.

2. INFORMACJE FINANSOWE I INWESTYCYJNE

2.1. Wykonanie budżetu Gminy Grabów nad Pilicą

Budżet Gminy Grabów nad Pilicą na rok 2020 został przyjęty uchwałą Nr 11.66.2019 Rady Gminy Grabów nad Pilicą w dniu 20 grudnia 2019 r. Zmiany w budżecie w trakcie omawianego roku wprowadzone zostały ośmioma uchwałami Rady Gminy oraz dwudziestoma jeden zarządzeniami Wójta Gminy Grabów nad Pilicą.

Wykonanie budżetu na dzień 31 grudnia 2020 roku zamknęło się ujemną różnicą dochodów i wydatków budżetowych, tj. deficytem. Planowany deficyt budżetu za 2020 rok wynosił 1 529 790 zł, natomiast faktycznie na dzień 31.12.2020r. wyniósł 641 835 zł czyli wypracowano mniejszy deficyt o ponad 880 tyś., co jest wynikiem m.in. prowadzenia racjonalnej gospodarki finansowej. Odpowiedzialne zarządzanie środkami własnymi jak również tymi pozyskanymi ze źródeł zewnętrznych pozwala na wygospodarowanie wolnych środków, które przeznaczone są na finansowanie zadań w kolejnym roku budżetowym. Dzięki temu, że udało się uzyskać oszczędności po stronie wydatków w budżecie gminy pozostają wolne środki w wysokości 995 290,21 zł.

Gmina Grabów na Pilicą racjonalnie gospodaruje posiadanymi środkami, stara się w jak najlepszy sposób zaspokoić zmieniające i ewaluujące potrzeby i oczekiwania mieszkańców.

DOCHODY I WYDATKI GMINY GRABÓW NAD PILICĄ NA PRZESTRZENI LAT

Wykonanie dochodów i wydatków Gminy Grabów nad Pilicą	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Wykonanie dochodów wg stanu na 31.XII.	16 644 241,47	17 538 420,04	17 990 815,99	21 255 341,96	22 555 838,02
Wykonanie wydatków wg stanu na 31.XII.	16 759 830,31	17 368 814,73	17 237 241,47	22 152 395,06	23 197 673,02
+Nadwyżk/ -Deficyt	-115 588,84	+ 169 605,31	+ 753 574,52	- 897 053,10	-641 835,00

Wykonanie dochodów gminy Grabów nad Pilicą na dzień 31 grudnia 2020 r. wyniosło ogółem 22 555 838,02 zł, z tego:

- dochody bieżące wyniosły 20 692 053,94 zł, w tym:
 - dochody z subwencji ogólnej wyniosły 7 020 838,00 zł,
 - dochody z tytułu dotacji na cele bieżące wyniosły 7 101 567,66 zł,
 - dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) wyniosły 2 123 919 zł,
 - dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych (CIT) wyniosły 1 937,46zł,
 - dochody z tytułu podatków i opłat wyniosły 5 277 988,36 zł,
- dochody majątkowe wyniosły 1 863 784,08 zł, w tym dochody z tytułu dotacji oraz środków przeznaczonych na inwestycje wyniosły 1 828 284,08 zł.

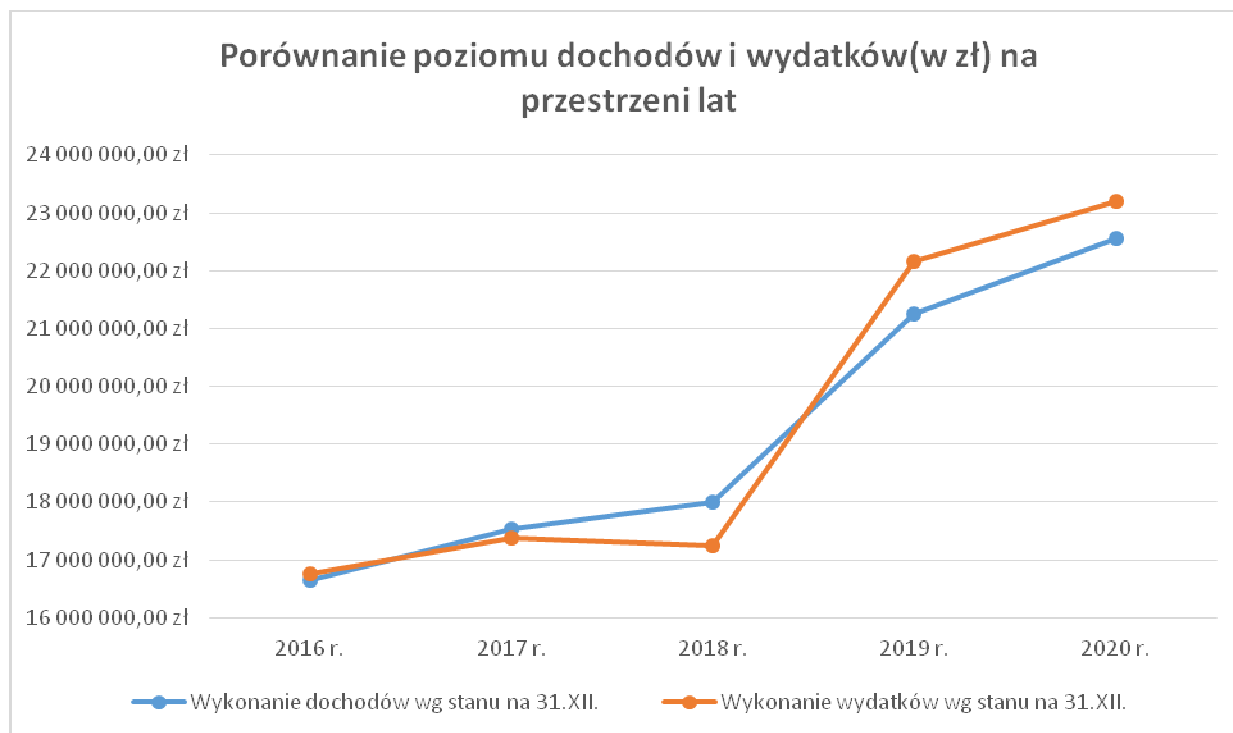
Wykonanie wydatków na dzień 31 grudnia 2020 r. wyniosło ogółem 23 197 673,02zł, z tego:

- wydatki bieżące stanowiły kwotę 18 301 405,32 zł,
- wydatki majątkowe wyniosły 4 896 267,70 zł.

Udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem wyniósł 21,11%.

Relacja dochodów bieżących do wydatków bieżących na dzień 31 grudnia 2020 r. wyniosła + 2 390 648,62 zł.

Wolne środki z tytułu nadwyżki środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu (o których mowa w art.217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych) za rok 2020 wyniosły 995 290,21zł.

Zadłużenie gminy Grabów nad Pilicą na dzień 31 grudnia 2020 r. stanowiło kwotę ogółem 3 898 106,47 i dotyczyło:

- umowy z dnia 27 sierpnia 2008 r. o pożyczkę z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie na kwotę 1.000.000,00zł z przeznaczeniem na dofinansowanie zadania inwestycyjnego pn. „Budowa kanalizacji sanitarnej z przyłączami w miejscowości Augustów”. Zadanie zostało zakończone i rozliczone. Do spłaty pożyczki pozostała kwota 300 000,00 zł;
- umowy z dnia 19 listopada 2013 r. o pożyczkę z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w na kwotę 600 000,00 zł na dofinansowanie zadania inwestycyjnego pn.: „Stacja uzdatniania wody z hydrofornią we wsi Kępa Niemojewska ”. Zadanie zostało zakończone i rozliczone. Do spłaty pożyczki pozostała kwota 30 000,00 zł
- umowy z dnia 08 grudnia 2016 r. o pożyczkę z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie na kwotę 1 000 000,00 zł na dofinansowanie zadania inwestycyjnego pn.: „Budowa oczyszczalni przydomowych w miejscowościach Cychrowska Wola, Lipinki, Celinów, Dziecinów, Edwardów, Łękawica, Paprotnia, Zwierzyniec, Koziołek-99 szt. ”. Zadanie zostało zakończone i rozliczone. Do spłaty pożyczki pozostała kwota 600 000,00 zł

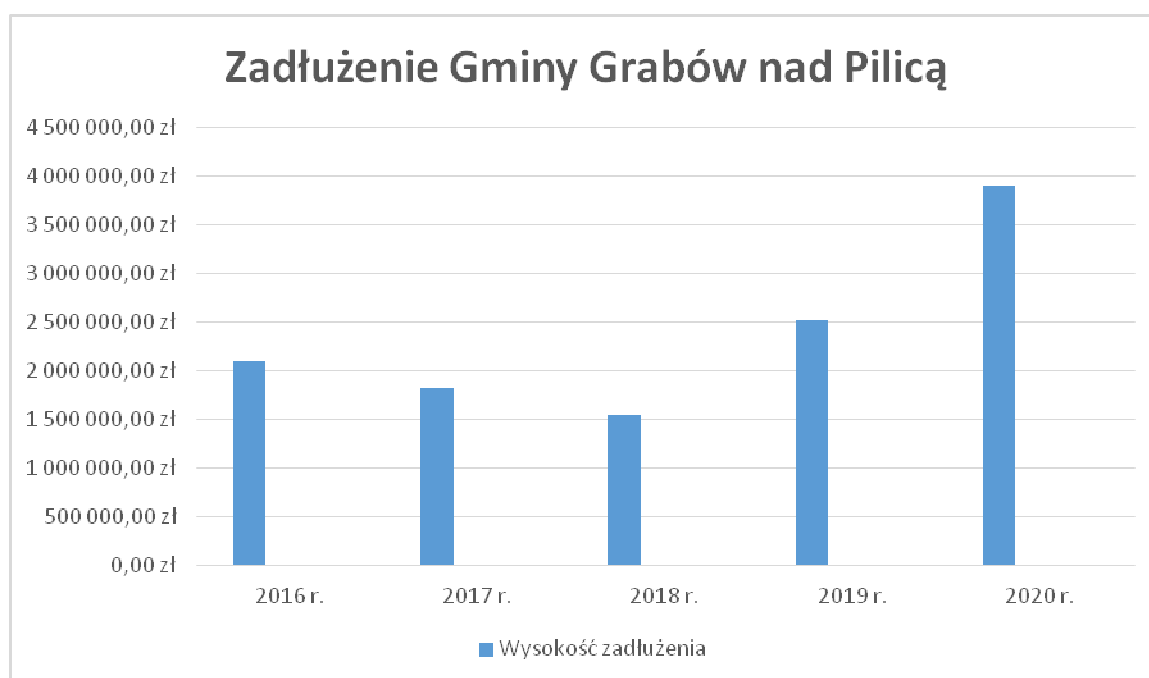
- umowy z dnia 18 września 2012 r. o kredyt z Banku Ochrony Środowiska z siedzibą w Warszawie na kwotę 400.000,00 zł na dofinansowanie zadania inwestycyjnego pn.: „Zakup autobusu do dowozu dzieci do szkół”. Zadanie zostało zakończone i rozliczone. Do spłaty kredytu pozostała kwota 80 000,00 zł
- umowy dnia 05 października 2020 r. o pożyczkę z Banku Gospodarstwa Krajowego na kwotę 598 106,47 na wyprzedzające finansowanie kosztów kwalifikowalnych ponoszonych na realizację operacji pn. "Przebudowa stacji uzdatniania wody w Grabowie nad Pilicą. Modernizacja oczyszczalni ścieków i przepompowni". Zadanie zostało zakończone i rozliczone. Do spłaty pożyczki pozostała kwota 598 106,47 zł
- umowy z dnia 23 października 2019 r. o kredyt z Banku Spółdzielczego z siedzibą w Głowaczowie na kwotę 1 000.000,00 zł na dofinansowanie zadania inwestycyjnego pn.: „Budowa szkolnej hali widowiskowo sportowej wraz z infrastrukturą na działkach nr ew. 364,366/2,365,384 położonych w miejscowości Grabów nad Pilicą w gminie Grabów nad Pilicą -”. Zadanie w trakcie realizacji. Do spłaty kredytu pozostała kwota 900 000,00 zł
- umowa z dnia 22 czerwca 2020 r. o kredyt z Banku Spółdzielczego z siedzibą w Głowaczowie na kwotę 150 000 zł na dofinansowanie zadania inwestycyjnego pn.: „Wykonanie kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej i tłocznej na odcinku Grabów nad Pilicą – Zwierzyniec” Zadanie zostało zakończone i rozliczone. Do spłaty pożyczki pozostała kwota 150 000 zł
- umowa z dnia 10 listopada 2020 r. o kredyt z Banku Spółdzielczego z siedzibą w Głowaczowie na kwotę 540 000 zł na dofinansowanie zadania inwestycyjnego pn.: „Przebudowa stacji uzdatniania wody w Grabowie nad Pilicą. Modernizacja oczyszczalni ścieków i przepompowni” Zadanie zostało zakończone i rozliczone. Do spłaty pożyczki pozostała kwota 540 000 zł
- Zakup działki na raty, akt notarialny z dnia 29 czerwca 2020r. na kwotę 1 000 000 zł. Do spłaty pozostała kwota 700 000 zł.

Wskaźnik planowanej łącznej kwoty spłaty zobowiązań, o której mowa w art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869), w stosunku do dochodów gminy Grabów nad Pilicą na koniec 2020 r. wyniósł 3,08 %.

Wieloletnia prognoza finansowa gminy Grabów nad Pilicą na lata 2019-2027 przedstawia informację o spełnieniu wskaźnika spłaty zobowiązań określonego w art. 243 cytowanej ustawy.

POZIOM ZADŁUŻENIA GMINY GRABÓW ND PILICĄ NA PRZESTRZENI LAT

Poziom zadłużenia wg stanu na dzień 31.XII.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019r.	2020r.
	2 100 000 zł	1 820 000 zł	1 540 000 zł	2 515 153,99 zł	3 898 106,47

Przeprowadzona analiza na podstawie rocznych sprawozdań z wykonania budżetu Gminy Grabów nad Pilicą za 2020 rok obrazuje stabilną sytuację finansową Gminy.

Szczegółowe sprawozdanie Wójta Gminy Grabów nad Pilicą z dnia 19 marca 2021 r. z wykonania budżetu Gminy Grabów nad Pilicą za 2020 rok opublikowano w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy Grabów nad Pilicą (BIP) pod adresem www.bip.grabow.pl

2.2. Wykonanie wydatków i zadań inwestycyjnych

Wydatki ogółem są kategorią ekonomiczną służącą do finansowania zadań publicznych jednostki sektora finansów publicznych. Wydatki dzielone są na wydatki bieżące i inwestycyjne. Wydatki bieżące stanowią istotną pozycję w strukturze wydatków i obejmują w szczególności wydatki na: finansowanie oświaty, wypłatę świadczeń socjalnych, bieżące utrzymanie administracji, realizację pozostałych zadań własnych i zadań zleconych ustawowo.

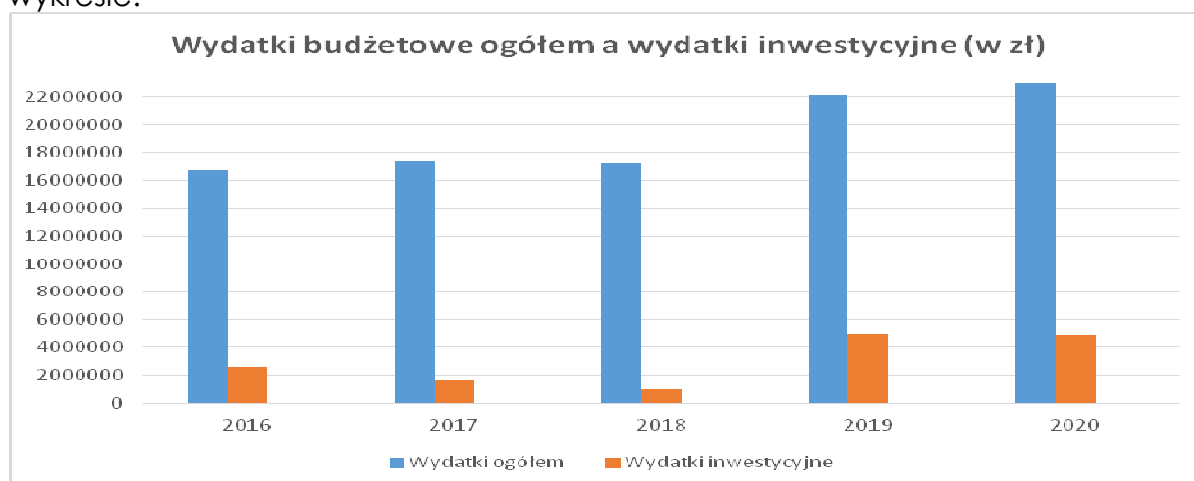
Od 2016 roku wzrosły wydatki bieżące, spowodowane jest to wzrostem zadań zleconych realizowanych przez gminy np. z tytułu wypłaty świadczeń wychowawczych tzw. 500+.

Poziom wydatków inwestycyjnych/majątkowych i ich udział w całkowitych wydatkach budżetowych gminy Grabów nad Pilicą, na przestrzeni 5 minionych lat obrazuje poniższa tabela. Nieznaczny spadek w roku 2018 r. jest wynikiem przesunięcia realizacji zadania inwestycyjnego pn. „Budowa szkolnej hali widowiskowo sportowej wraz z infrastrukturą na działkach nr ew. 364,366/2,365,384 położonych w miejscowości Grabów nad Pilicą w gminie Grabów nad Pilicą ” na 2019r. W 2020 roku udział inwestycji w wydatkach ogólnych stanowi aż 21,11% i jest drugim wynikiem na przetomie ostatnich pięciu lat. Największy udział w wydatkach inwestycyjnych stanowią wydatki na infrastrukturę sportową jest to kwota 2 257 562,95 tj. 46,11% wszystkich wydatków inwestycyjnych. Na drugim miejscu znalazły się wydatki na infrastrukturę wodno –ściekową, kwota poniesionych wydatków to 1 390 020,53 zł. tj. 28,39% wydatków inwestycyjnych. Znaczną kwotę stanowią wydatki poniesione na przebudowę dróg gminnych -625 464,61 zł tj.12,78% wydatków inwestycyjnych.

POZIOM WYDATKÓ INWESTYCYJNYCH NA PRZESTRZENI LAT

Rok	Wydatki ogółem	Wydatki inwestycyjne	Udział inwestycji w wydatkach budżetowych
2016	16 759 830,31	2 580 921,28	15,40 %
2017	17 368 814,73	1 653 353,48	9,52%
2018	17 237 241,47	953 688,94	5,53 %
2019	22 152 395,06	4 968 703,88	22,43 %
2020	23 197 673,02	4 896 267,70	21,11%

Proporcje inwestycji do całkowitych wydatków budżetowych oraz struktura wydatków inwestycyjnych zostały w formie graficznej zilustrowane na poniższym wykresie.

Realizacja zadań inwestycyjnych przyjętych w budżecie Gminy na 2020 rok:

L.p.	Nazwa zadania	Plan	Wykonanie	%	Uwagi
1	Wykonanie przydomowych oczyszczalni w miejscowości Broncin	62 500,00	54 940,69	87,91	wykonano w planowanym zakresie (4 szt.)
2	Odcinki sieci wodociągowej i kanalizacyjne na terenie gminy wykonywane w miarę zgłaszanych potrzeb	70 000,00	48 038,63	68,63	wykonano odcinki sieci wodociągowych i kanalizacyjnych
3	Wykonanie kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej i tłocznej na odcinku Grabów nad Pilicą Zwierzyniec	150 000,00	121 764,72	81,18	wykonano w planowanym zakresie
4	Przebudowa Stacji Uzdatniania Wody w Grabowie nad Pilicą	577 657,00	577 256,50	99,33	Wykonano w planowanym zakresie przebudowę stacji uzdatniania wody
5	Przebudowa odcinka drogi gminnej w miejscowości Grabowska Wola w Gminie Grabów nad Pilicą	140 000,00	139 260,00	99,47	wykonano w planowanym zakresie
6	Przebudowa odcinków dróg gminnych w miejscowości Tomczyn w gminie Grabów nad Pilicą	486 500,00	486 204,61	99,94	wykonano w planowanym zakresie
7	Zakup działki 377/3 o powierzchni 1,0892 ha w Grabowie nad Pilicą na cele publiczne Gminy Grabów nad Pilicą	310 000,00	306 500,80	98,87	wykonano w planowanym zakresie
8	Zagospodarowanie przestrzeni publicznej działki 377/3	41 000,0	39 869,20	97,24	wykonano w planowanym zakresie
9	Adaptacja budynku w Cychrowskiej Woli na świetlicę wiejską	20 000,00	20 000,00	100,00	wykonano w planowanym zakresie
10	Zakup i montaż wagi na terenie bazy magazynowej	70 000,00	68 780,80	98,26	wykonano w planowanym zakresie
11	Rozbudowa budynku OSP w Zakrzewie	33 000,00	32 999,98	100,00	wykonano w planowanym zakresie
12	Budowa szkolnej hali widowiskowo sportowej wraz z infrastrukturą na działkach nr ew. 364,366/2,365,384 położonych w miejscowości Grabów nad Pilicą w gminie Grabów nad Pilicą -	2 232 000,00	2 231 302,45	99,97	wykonano w planowanym zakresie

13	Montaż piłkochwyłów na boisku szkolnym w Grabowie nad Pilicą	26 300,00	26 260,50	99,85	wykonano w planowanym zakresie
14	Dotacja dla Szpitala w Kozienicach na zakup sprzętu do walki z epidemią	10 000,00	10 000,00	100,00	wykonano w planowanym zakresie
15	Modernizacja oczyszczalni ścieków i przepompowni w Grabowie nad Pilicą	591 738,00	588 019,99	99,37	wykonano modernizację oczyszczalni ścieków i przepompowni
16	Wykonanie oświetlenia ulicznego w Augustowie przejazd kolejowy -Boże	150 000,00	145 068,83	96,71	wykonano w planowanym zakresie
Razem:		4 970 695,00	4 896 267,70	98,50	

Realizacja zadań wieloletnich:

L. p	Nazwa przedsięwzięcia	Nakłady na 2020	Wykonanie	%	Uwagi
1	Przebudowa Stacji Uzdatniania Wody w Grabowie nad Pilicą	577 657,00	577 256,50	99,33	Przedsięwzięcie realizowane od 2019 roku, w bieżącym roku wykonano przebudowę stacji uzdatniania wody w planowym zakresie. Realizacja przedsięwzięcia przebiegła prawidłowo, zadanie zostało zakończone.
2	Modernizacja oczyszczalni ścieków i przepompowni	591 738,00	588 019,99	99,37	Przedsięwzięcie realizowane od 2019 roku, w bieżącym roku wykonano modernizację oczyszczalni ścieków i 6 sztuk przepompowni. Realizacja przedsięwzięcia przebiegła prawidłowo, zadanie zostało zakończone.
3	Rozbudowa budynku OSP w Zakrzewie	33 000,00	32 999,98	100	Rozpoczęto rozbudowę w 2019 roku zadanie kontynuowane w 2020 roku wykonano w planowanym zakresie, zadanie zakończone.
4	Wzrost e-potencjału Mazowska-wkład Gminy	0,00	0,00	0,00	Zadanie realizowane przez Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego od 2017 roku, przesunięto realizację zadania na 2021 rok

5	Wykonanie oświetlenia ulicznego w Augustowie przejazd kolejowy -Boże	150 000,00	145 068,83	96,71	W 2019 roku wykonano mapy do celów projektowych, zadanie kontynuowane w 2020 roku wykonano w planowanym zakresie, zadanie zakończone.
6	Zakup działki nr 377/3 o powierzchni 1,0892 ha w Grabowie nad Pilicą na cele publiczne Gminy Grabów nad Pilicą	310 000,00	306 500,80	98,87	Przedsięwzięcie realizowane w latach 2020-2023 o łącznych nakładach 1 010 000zł. W 2020 roku wykonano w planowanym zakresie
7	Budowa szkolnej hali widowiskowo sportowej wraz z infrastrukturą na działkach nr ew. 364,366/2,365,384 położonych w miejscowości Grabów nad Pilicą w gminie Grabów nad Pilicą	2 232 000,00	2 231 302,45	99,97	Przedsięwzięcie realizowane w latach 2017-2021.W 2020 roku wykonano w planowanym zakresie, trwa realizacja przedsięwzięcia. Przewidywane nakłady na 2021 roku - 560 000 zł.

Realizacja bieżących remontów dróg, chodników i placów:

Lp.	Nazwa	Wartość
1	Remont cząstkowy dróg gminnych emulsją asfaltową i grysami	38 569,17
2	Zakup tłucznia i inne wydatki związane z bieżącym utrzymaniem dróg gminnych	188 924,79

2.3.Środki zewnętrzne

Środki zewnętrzne stanowią jedno z dodatkowych oraz istotnych źródeł finansowania realizowanych zadań gminy. Gmina Grabów nad Pilicą monitoruje i analiza dostępne środków z funduszy strukturalnych UE oraz innych środków pozabudżetowych możliwych do pozyskania na finansowanie działań Gminy, które wesprą rozwój gminy a także wpłyną na jakość życia mieszkańców. W roku 2020 udało się zrealizować projekty współfinansowane głównie z funduszy Województwa Mazowieckiego, pozyskano z tego źródła środki na wszystkie wnioskowane projekty. Zrealizowano także drugi etap - Budowy hali widowiskowo-sportowej przy Zespole Szkół w Grabowie nad Pilicą i otrzymano dofinansowanie 1 000 000 złotych. Otrzymaliśmy także z równego podziału 500 000,00 zł z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych który został przeznaczony na modernizację drogi w Tomczynie. Niestety w następnych naborach żaden z 4 wniosków nie został wsparty środkami z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19.

Pozyskane środki zewnętrzne na podstawie złożonych w 2020 roku wniosków o dofinansowanie

Lp.	Nazwa zadania	Program	Wynik naboru	Wartość zadania	Dofinansowanie		
					wnioskowane	otrzymane	%
1	„Adaptacja budynku w Cychrowskiej Woli na świetlicę wiejska”	MIAS 2020	przyznano	20 000,00	10 000,00	10 000,00	50
2	„Rozbudowa strażnicy Ochotniczej Straży Pożarnej w Zakrzewie.	MIAS 2020	przyznano	33 000,00	10 000,00	10 000,00	43,5
3	Budowa szkolnej hali widowiskowo - sportowej wraz z infrastrukturą na działkach nr 364, 366/2, 365, położonych w miejscowości Grabów nad Pilicą w Gminie Grabów nad Pilicą	Sportowa Polska 2018	przyznano	5 828 040,00	3 052 844,00	2 928 400,00 Wyłaconą transza 2 – 1 000 000	50,00
4	Przebudowa stacji uzdatniania wody w Grabowie nad Pilicą. Modernizacja oczyszczalni ścieków i pompowni w Grabowie nad Pilicą	Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich.	przyznano	1 201 188,00	621 395,00	621 395,00	63,63

5	Zagospodarowanie przestrzeni publicznej działki nr 377/3 w Grabowie nad Pilica poprzez budowę traktu pieszo-jezdnego.	PROW 2014-2020	Po weryfikacji formalnej	182 159,83	63 628	Realizacja w 2021 roku	34,93
6	Przebudowa odcinka drogi gminnej w miejscowości Grabowska Wola w Gminie Grabów nad Pilicą	Budżet Województwa Mazowieckiego zadania z zakresu budowy i modernizacji dróg dojazdowych do gruntów rolnych	przyznano	212 789,38	106 394,69	45 000,00	42,30
7	Zagospodarowanie centrum miejscowości Grabów nad Pilicą	Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 dla jednostek samorządu terytorialnego	Nie przyznano	1 126 276,22	1 000 000,00	0	
8	Budowa drogi Grabowska Wola, Zwierzyniec.	Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 dla jednostek samorządu terytorialnego	Nie przyznano	1 700 000,00	1 700 000,00	0	
9	Zwiększenie możliwości technologicznych oczyszczalni ścieków w Grabowie nad Pilica poprzez modernizację i rozbudowę obiektu.	Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 dla jednostek samorządu terytorialnego	Nie przyznano	1 703 550,00	1 703 550,00	0	

3. INFORMACJA O STANIE MIENIA KOMUNALNEGO

3.1. Informacja o prawie własności

**STAN MIENIA JEDNOSTKI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO –
GMINY WIEJSKIEJ GRABÓW NAD PILICĄ
na dzień 31 grudnia 2020 roku**

STAN MIENIA KOMUNALNEGO wynikający z:	DANE	
	RZECZOWO (ha)	FINANSOWO (zł)
Własności praw majątkowych		
Grunty komunalne	109,065	6 662 303,84
- pozostające w zasobie	105,9161	6 544 273,84
- przekazane w trwały zarząd	2,8214	89 852
- będące w użytkowaniu wieczystym	0,3275	28 178

Lp.	Wyszczególnienie	Grupa	Powierzchnia [ha]	Wartość [zł]
1.	Grunty orne	010	38,2682	819 520,38
2.	Łąki trwałe	012	0,23	1 794,00
3.	Grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych	017	4,99	86 500,00
4.	Lasy	020	19,2544	459 121,64
5.	Tereny przemysłowe [hydrofornie]	031	0,4492	63 400,40
6.	Inne tereny zabudowane (uż.wieczyste, szkoły w zarządzie, OSP, Oczyszczalnia Ścieków Komunalnych, przepompownie, Urząd Gminy, Baza na ul.Przemysłowej 8a, SP ZOZ w Grabowie n/Pilicą)	032	6,613	277 890,47
7.	Zurbanizowane tereny niezabudowane lub w trakcie zabudowy	033	0,0185	3 700,00
8.	Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe	034	1,0892	1 006 500,80
9.	Drogi	040	36,6138	3 925 123,15
10.	Tereny różne	070	1,5387	18 753,00
R A Z E M			109,065	6 662 303,84

3.2. Dane o zmianach w stanie mienia komunalnego

W trakcie 2020 roku:

przybyło:

- **zakup** działki nr **377/3** o pow.**1,0892 ha** położoną w obrębie geodezyjnym nr 0014 **Grabów nad Pilicą** z przeznaczeniem na: budowę drogi publicznej, obiektów sportowych i publicznie dostępnych samorządowych ciągów pieszych i placów określonych w art. 6 Ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r. o gospodarce nieruchomościami (t.j.: Dz. U. z 2020r. poz.1990 ze zm.) za cenę 1 000 000,00 zł (Uchwała Nr 15.89.2020 Rady Gminy w Grabowie nad Pilicą z dnia 29 maja 2020 roku)
- **komunalizacja** gruntów zajętych pod publiczne drogi gminne o powierzchni **7,6342 ha** i wartości **363 500,00 zł**

ubyło:

- **0,00 ha**

W roku 2020 wydano 52 decyzje z upoważnienia Wójta Gminy Grabów nad Pilicą zatwierdzające mapy z projektami podziałów nieruchomości.

3.3. Dochody z tytułu wykonywania praw własności

wpływy z opłat za użytkowanie wieczyste nieruchomości na dzień 31 grudnia 2020 r. wyniosły **845,34 zł**

wpływy z tytułu zawartych umów najmu i dzierżawy:

- wpływy z tytułu oddania w najem lokali użytkowych – **51 535,04 zł**
- wpływy z tytułu oddania w najem lokali mieszkalnych- **4 152,99 zł**
- wpływy z tytułu umowy dzierżawy – **3 442,45 zł**

4. OCHRONA ZDROWIA

Zadania w ochronie zdrowia gmina Grabów nad Pilicą wykonuje głównie poprzez swój Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej. Część zadań dla mieszkańców naszej gminy realizuje też Ośrodek Zdrowia w Studziankach Pancernych, Głowaczowie, Mniszewie i Warce.

SPZOZ w Grabowie nad Pilicą realizuje zadania podstawowej opieki zdrowotnej i stomatologii wynikające z kontraktu z Narodowym Funduszem Zdrowia, jak również zadania realizowane wspólnie. Najczęściej są to elementy profilaktyki prozdrowotnej. Do wykonywania wszelkich zadań gmina użyczyła zakładowi nowoczesny w znacznej części nowy obiekt, doskonale

wyposażony służący do świadczenia usług z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej jak również stomatologii. Obiekt jest funkcjonalny, zgodny z najnowszymi standardami i przepisami. Posiada ok 350 m² powierzchni użytkowej i zajmuje ok. 2000m gruntu.

Koszt funkcjonowania SPZOZ w 2020 roku opiewał na kwotę 1 092 478,23zł natomiast uzyskał przychody w kwocie 1 231 094,05 zł:

Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej na dzień 31.12.2020 r. miał:

- 3159 aktywnych deklaracji do lekarzy POZ,**
- 3156 aktywnych deklaracji do pielęgniarki POZ,**
- 375 aktywnych deklaracji higieny szkolnej,**
- 1471 aktywnych deklaracji do położnej POZ.**

W 2020 roku udzielono **13 002 porad lekarskich** w tym **5 200 teleporad** w związku z panującą pandemią COVID – 19. **Wystawionych zostało 377 zleceń na test COVID w tym 162 wyniki były pozytywne.**

Epidemia koronawirusa wymusiła na SPZOZ zmiany przyjęć pacjentów. Została utworzona linia do udzielania teleporad które stanowiły niemalże połowie wszystkich wizyt. Pomimo restrykcji w służbie zdrowia SPZOZ udzielał świadczeń wszystkim zgłaszającym się pacjentom. Przyjęcia w SPZOZ realizowane były codziennie bez konieczności wcześniejszego zapisu, każdy pacjent jest przyjęty w dniu zgłoszenia z zachowaniem reżimu sanitarnego w związku z pandemią COVID – 19. Usprawniono system wydawana recept na leki stałe poprzez zastosowanie technologii informatycznych co znacząco skróciło czas oczekiwania w kolejce.

W 2020 r. pobrano materiał do badań laboratoryjnych od 1230 pacjentów. W gabinecie pielęgniarki POZ w 2020 r. zostały wykonane świadczenia profilaktyczne- lecznicze do których należą:

- szczepienia ochronne zgodnie z kalendarzem szczepień ochronnych obowiązkowych i zalecanych **(1055)** bez szczepień przeciwko COVID 19
- zastrzyki **(923)**
- badania EKG **(120)**
- bilanse zdrowia u dzieci **(131)**
- testy przesiewowe **(146).**

Położna POZ w 2020 roku wykonała ponad 100 wizyt patronażowych u noworodków, prowadziła ponadto edukację przedporodową u zgłaszających się ciężarnych pacjentek. Wizyty odbywały się w gabinecie jak również w trakcie wizyt domowych.

Wśród uczniów szkół prowadzona jest profilaktyka fluorkowa. W gabinecie stomatologa realizowane były usługi zakontraktowane przez NFZ jak również ponadstandardowe, prowadzone były przeglądy dla uczniów szkół gminy Grabów nad Pilicą jak również wśród uczniów ze szkół gminy sąsiedniej. Została również podpisana umowa z NFZ na Świadczenia Ogólnostomatologiczne oraz na Świadczenia Ogólnostomatologiczne Udzielane Uczniom, które były wykonane w ilości **1081**.

W Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej prowadzony jest program szybkiej diagnostyki onkologicznej, zakładane są karty DILLO dla pacjentów, u których jest podejrzenie choroby nowotworowej oraz chorym w trakcie leczenia onkologicznego

Oprócz zadeklarowanych pacjentów, przyjmowani są również tzw. pacjenci jednorazowi, spoza listy, którzy zgłaszają się do Ośrodka Zdrowia z nagłym zachorowaniem.

Podsumowując raport w części dotyczącej służby zdrowia na terenie Gminy Grabów Nad Pilicą należy podkreślić następujące zalety jego funkcjonowania:

- realizacja kilku programów szczególnie w profilaktyce,
- pełne zabezpieczenie mieszkańców w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej, nawet wystąpienie zakażenia chorobą COVID-19 wśród pracowników nie spowodowało sparaliżowania SPZOZ, świadczenia udzielane były przez drugą zmianę;
- przyjmowanie wszystkich pacjentów w dniu zgłoszenia się do SPZOZ-u bez konieczności wcześniejszego zapisu,
- opieka stomatologiczna w tym profilaktyka wśród dzieci i młodzieży,
- opieka nad kobietami w ciąży, noworodkami oraz małymi dziećmi,
- rentowność zakładu (brak jakichkolwiek długów)

5. POMOC SPOŁECZNA

5.1. Podstawowa działalność

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej od 1990 r. funkcjonuje jako samorządowa jednostka organizacyjna pomocy społecznej, mieści się w Grabowie nad Pilicą przy ul. Parkowej 2.

Jest on jednym z realizatorów Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Grabów nad Pilicą na lata 2015-2023, czyli dokumentu wyznaczającego ogólne kierunki działań na rzecz poprawy sytuacji mieszkańców gminy. Jego głównym celem jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia.

Środki na realizację zadań pomocy społecznej pochodzą z budżetu Gminy Grabów nad Pilicą oraz dotacji celowych z budżetu państwa.

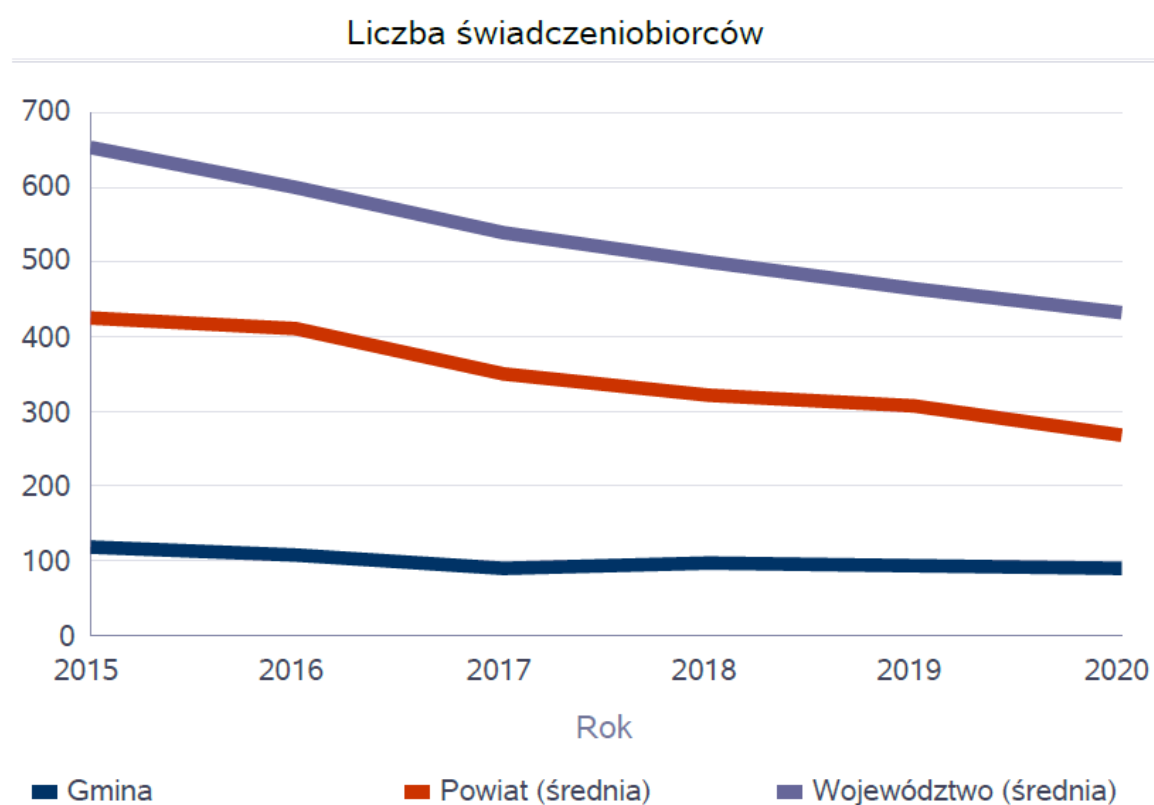
UDZIELONE ŚWIADCZENIA W 2020 ROKU

	LICZBA OSÓB, KTÓRYM PRYZNANO DECYZJĄ ŚWIADCZENIA	LICZBA ŚWIADCZEŃ	LICZBA RODZIN
1		2	4
ZASIŁKI STAŁE - OGÓŁEM	21	218	21
ZASIŁKI OKRESOWE - OGÓŁEM	10	40	10
POSIŁEK	27	1139	17
INNE ZASIŁKI CELOWE I W NATURZE OGÓŁEM	50	X	49
PORADNICTWO SPECJALISTYCZNE (prawne, psychologiczne, rodzinne)	X	X	1
PRACA SOCJALNA	X	X	87
Odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społecznej oraz schronisku dla bezdomnych	3	24	3

LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH ZE ŚWIADCZEŃ NA PODSTAWIE DECYZJI UDZIELONYCH NA PODSTAWIE USTAWY O POMOCY SPOŁECZNEJ

	Liczba świadczeniobiorców					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Gmina	118	107	91	96	94	90
Powiat (średnia)	426	412	351	323	308	268
Województwo (średnia)	653	600	538	498	465	433

WYKRES ZMIAN NA PRZESTRZENI LAT 2015-2020

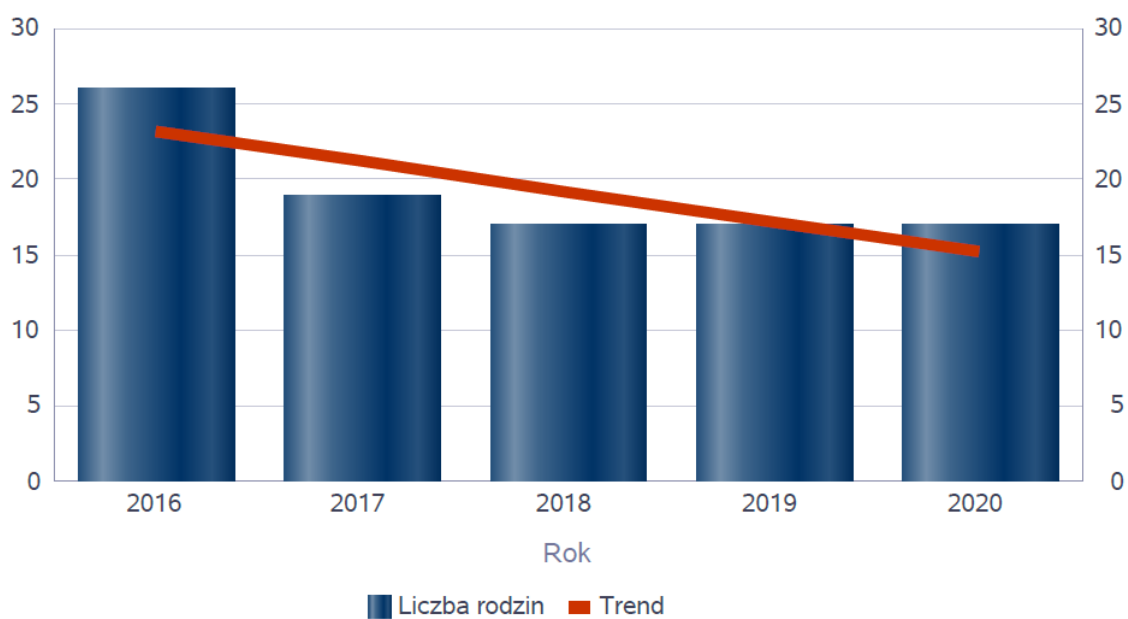
GŁÓWNE POWODY PRYZNANIA ŚWIADCZEŃ W PODZIALE NA LICZBĘ RODZIN

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ	LICZBA RODZIN OGÓŁEM	LICZBA OSÓB W RODZINACH
UBÓSTWO	43	66
SIEROCTWO	0	0
BEZDOMNOŚĆ	1	1
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	10	55
W TYM: POTRZEBA OCHRONY WIELODZIETNOŚCI	10	55
BEZROBOCIE	16	33
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	26	36
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	14	28
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM	4	18
W TYM: RODZINY NIEPEŁNE	1	2
RODZINY WIELODZIETNE	3	16
ALKOHOLIZM	1	3
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	3	3

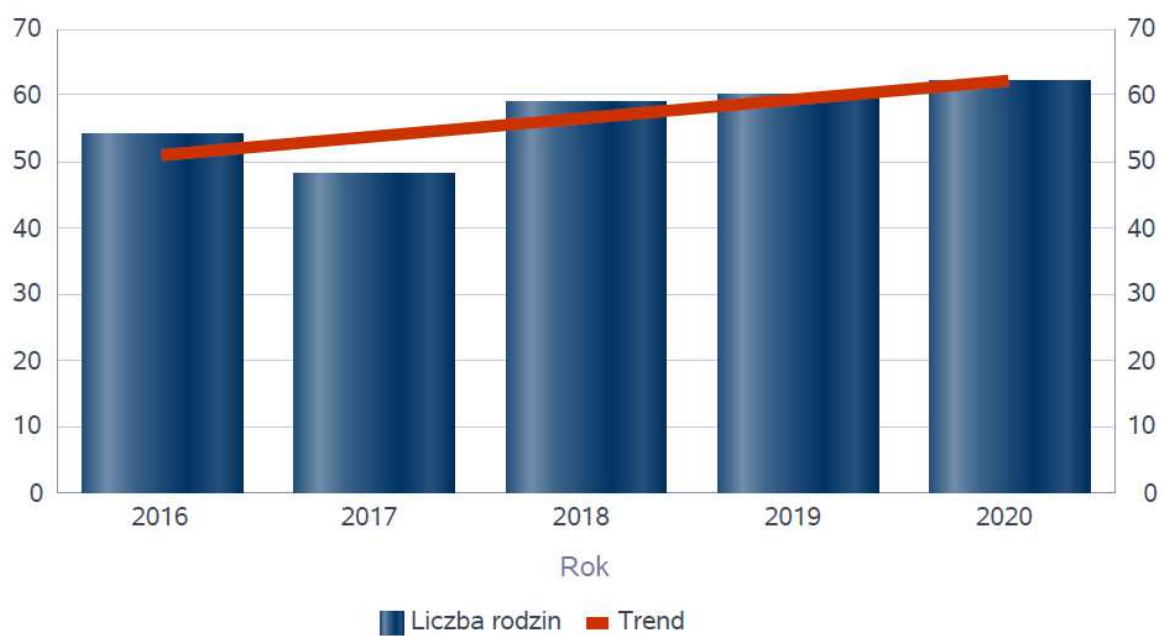
LICZBA RODZIN KORZYSTAJĄCYCH ZE ŚWIADCZEŃ PIENIĘŻNYCH I NIEPIENIĘŻNYCH NA PRZESTRZENI LAT 2016-2020

Rodzaj świadczenia	Liczba rodzin				
	2016	2017	2018	2019	2020
świadczenia niepieniężne	26	19	17	17	17
świadczenia pieniężne	54	48	59	60	62

ŚWIADCZENIA NIEPIENIĘŻNE

ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE

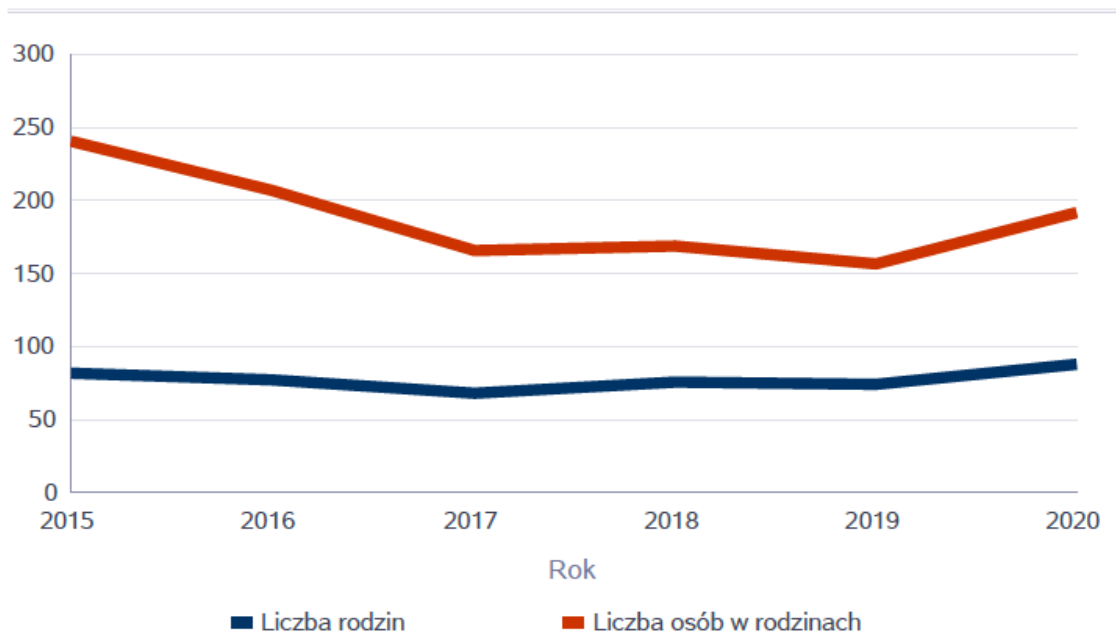

GŁÓWNE POWODY PRYZNANIA ŚWIADCZEŃ

Powód przyznania	Ogółem	Liczba świadczeń	
		świadczenia niepieniężne	świadczenia pieniężne
wielodzietność	573	555	18
Ubóstwo	512	240	272
Bezrobocie	234	176	58
Niepełnosprawność	225	36	189
Długotrwała lub ciężka choroba	61	44	17

LICZBA RODZIN RZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ

Rok	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
2015	81	240
2016	77	207
2017	67	166
2018	75	168
2019	74	156
2020	87	192

REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU USTAWY O ŚWIADCZENIACH RODZINNYCH:**PRZYJĘTE WNIOSKI W 2020 ROKU**

Rodzaj wniosku	Liczba wniosków
wniosek o zasiłek rodzinny	162
wniosek o zasiłek pielęgnacyjny	17
wniosek o świadczenie pielęgnacyjne	8
wniosek o jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka	35
wniosek o świadczenie rodzicielskie	13
wniosek o specjalny zasiłek opiekuńczy	3
wniosek o świadczenie wychowawcze	56
wniosek o świadczenie dobry start	377
wniosek o przyznanie stypendium szkolnego	13
wniosek o świadczenie z funduszu alimentacyjnego (FA)	21
wniosek o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego (FA)	11
wniosek o przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego (FA)	6

WYDANE INFORMACJE LUB DECYZJE

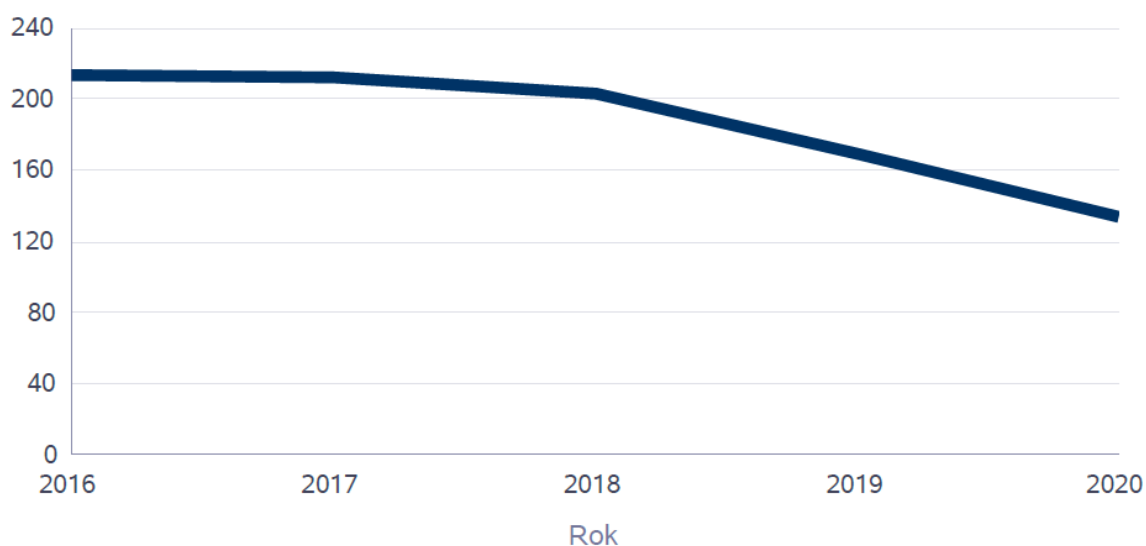
Moduł aplikacji	Liczba informacji/decyzji
Świadczenia Rodzinne	377
Świadczenia Wychowawcze	67
Fundusz alimentacyjny	25
Dobry Start	377

REALIZACJA ŚWIADCZEŃ W 2020 ROKU WEDŁUG RODZAJÓW

Rodzaj świadczenia	Liczba świadczeń
Dobry Start	565
Dodatek w okresie urlopu wychowawczego - opieka nad jednym dzieckiem	70
Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji do 5 roku	48
Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji powyżej 5 roku	133
Dodatek z tytułu nauki poza miejscem zamieszkania - dojazd	351
Dodatek z tytułu nauki poza miejscem zamieszkania - zamieszkanie	112
Dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	470
Dodatek z tytułu samotnego wychowywania	34
Dodatek z tytułu urodzenia dziecka	21
Dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	681
Fundusz alimentacyjny	351
Specjalny zasiłek opiekuńczy	26
Świadczenie rodzicielskie	112
Świadczenie wychowawcze "500+"	9254
Zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	20
Zasiłek dla opiekuna	12
Świadczenie pielęgnacyjne	157
Zasiłek pielęgnacyjny	852
Zasiłek rodzinny na dziecko do 5 lat	971
Zasiłek rodzinny na dziecko w wieku 18-24 lat	2336
Zasiłek rodzinny na dziecko w wieku 5-18 lat	212
Zasiłek rodzinny na dziecko w wieku powyżej 21 r. życia	10

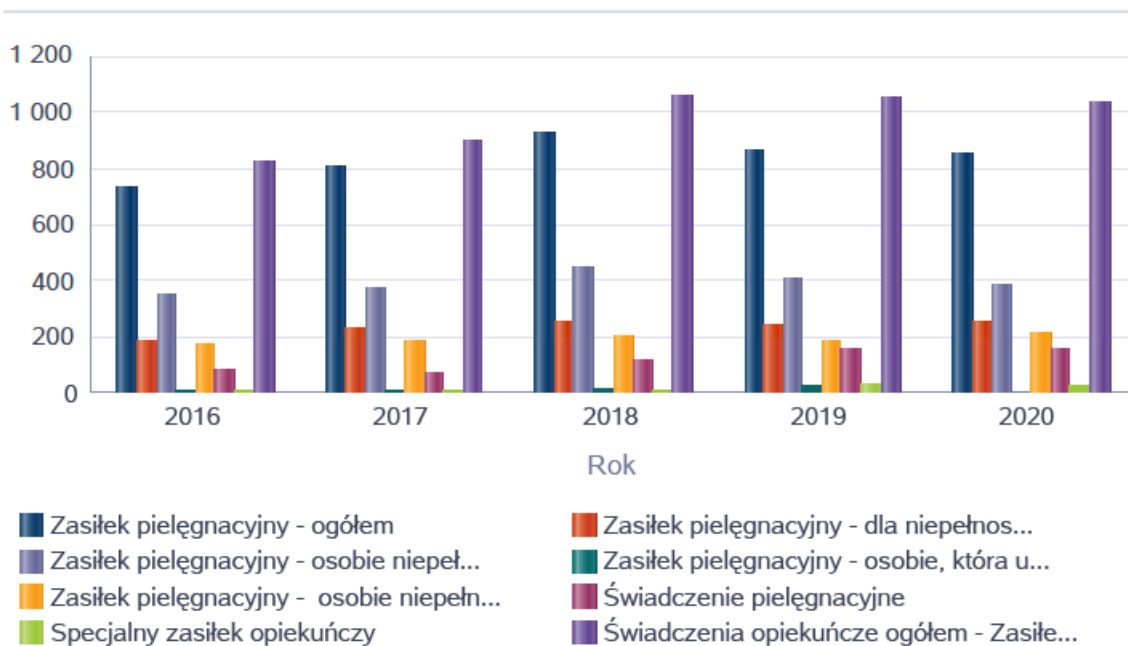
Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka. (TABELA I WYKRES)

	Liczba rodzin				
	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz dodatkami	214	213	204	169	134

■ Średnia liczba rodzin w roku

	Liczba świadczeń				
	2016	2017	2018	2019	2020
Świadczenia opiekuńcze					
Zasiłek pielęgnacyjny - ogółem	729	807	928	865	852
Zasiłek pielęgnacyjny - dla niepełnosprawnego dziecka	186	228	254	244	251
Zasiłek pielęgnacyjny - osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności	355	374	450	405	382
Zasiłek pielęgnacyjny - osobie, która ukończyła 75 lat	12	12	19	24	6
Zasiłek pielęgnacyjny - osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia	176	193	205	192	213
Świadczenie pielęgnacyjne	81	78	113	154	157
Specjalny zasiłek opiekuńczy	12	10	14	32	26
Świadczenia opiekuńcze ogółem - Zasiłek pielęgnacyjny, świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy	822	895	1 055	1 051	1 035

5.2 Realizacja programów

Pomoc osobom uprawnionym do alimentów

W 2020 r. w stosunku do zamieszkałych na terenie Gminy Grabów nad Pilicą dłużników alimentacyjnych prowadzono następujące działania:

- wystąpiono do organu właściwego dla dłużnika z wnioskami o podjęcie działań wobec dłużników alimentacyjnych w 13 przypadkach,
- wysłano 12 wezwań na wywiad alimentacyjny,
- przeprowadzono 5 wywiadów alimentacyjnych oraz odebrano 5 oświadczeń majątkowych,
- wysłano do dłużników alimentacyjnych 18 informacji o przyznaniu osobie uprawnionej do świadczeń z funduszu alimentacyjnego o obowiązku zwrotu wraz z odsetkami ww. należności oraz informację o wysokości zobowiązań wobec Skarbu Państwa,
- przekazano komornikowi sądowemu 7 informacji mających wpływ na egzekucję zasądzonych świadczeń alimentacyjnych, pochodzących z wywiadu alimentacyjnego oraz oświadczenia majątkowego,
- zobowiązano 6 dłużników alimentacyjnych do zarejestrowania się w Powiatowym Urzędzie Pracy jako bezrobotni albo poszukujący pracy,
- przekazano 18 szczegółowych informacji dotyczących dłużników alimentacyjnych na wnioski o udostępnienie danych ze zbioru danych osobowych skierowane przez komisariaty Policji wraz z wymaganą dokumentacją. W przypadku gdy dłużnik alimentacyjny uniemożliwił

przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego lub wyrejestrował się z Powiatowego Urzędu Pracy lub nie podjął proponowanego zatrudnienia, złożono 16 wniosków do prokuratury o ściganie dłużnika za przestępstwo nie alimentacji określone w art. 209 § 1 Kodeksu karnego,

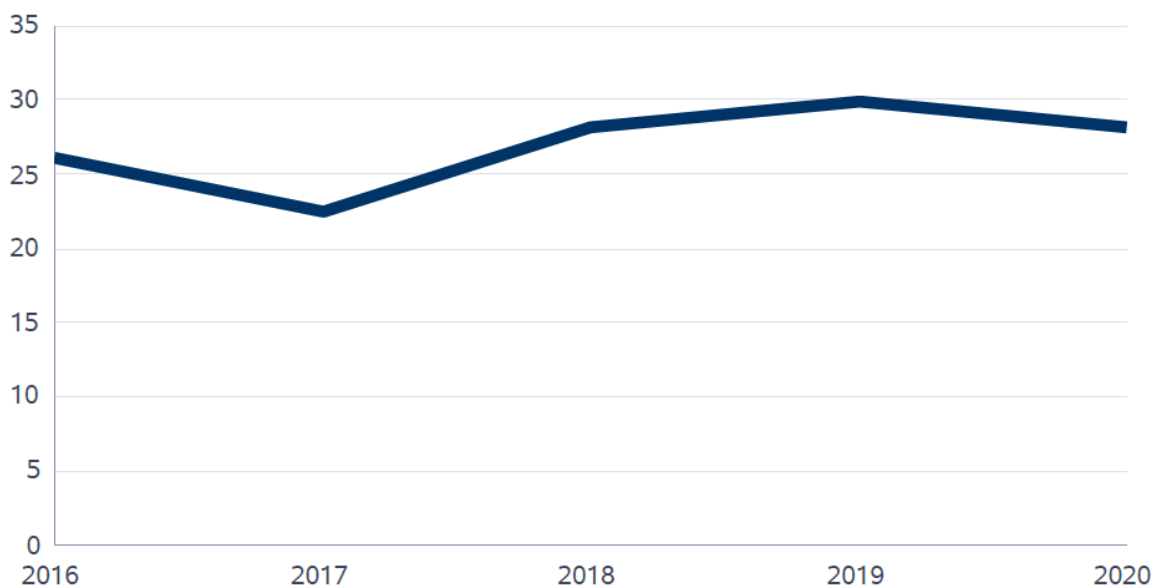
- wszczęto postępowanie dotyczące uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych w 7 przypadkach.

Podejmowane działania powodują systematyczny wzrost ściągальności wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

W 2020 r. na konto Gminy Grabów nad Pilicą dokonano wpłat od dłużników alimentacyjnych w wysokości 39 455,65 zł, przy wypłaconej kwocie 138 050,00 zł. na świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

KWOTA ŚWIADCZEŃ Z FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO W LATACH 2016-2020

	Liczba osób				
	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego	26	23	28	30	28

Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny

Od czerwca 2014 r. rodziny wielodzietne na mocy rządowego programu dla rodzin wielodzietnych mogą starać się o uzyskanie Karty Dużej Rodziny o zasięgu ogólnopolskim. Program adresowany jest do rodzin z co najmniej trójką dzieci, niezależnie od dochodu. Rodzice mogą korzystać z karty dożywotnio, a dzieci do 18 roku życia lub do czasu ukończenia nauki, maksymalnie do ukończenia 25 roku życia. Osoby niepełnosprawne otrzymują Kartę na czas ważności orzeczenia o niepełnosprawności. Uczestnicy Programu mogą korzystać z ulg na terenie całego kraju, np. na bilety wstępów do muzeów, parków narodowych czy zakup biletów na przejazdy kolejowe.

W 2020 r. wydanych zostało 40 kart dla 8 takich rodzin.

Od 2019 roku o Kartę Dużej Rodziny mogli ubiegać się rodzice lub małżonkowie rodziców, którzy kiedykolwiek mieli na utrzymaniu co najmniej 3-je dzieci bez względu na ich wiek (dzieci w tej chwili nie spełniające warunków w ustawie o Karcie Dużej Rodziny). Łącznie w całym 2020 roku wydano takich kart 25 dla 14 rodzin.

Pomoc dzieciom pozbawionym opieki biologicznych rodziców

Pieczą zastępczą realizowaną jest w dwóch formach: rodzinnej i instytucjonalnej. Formami rodzinnej pieczy zastępczej są: spokrewnione rodziny zastępcze, niezawodowe oraz zawodowe rodziny, w tym pełniące funkcję pogotowia rodzinnego oraz rodzinnego domu dziecka.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2020 r., pokrywano należność za pobyt w pieczy zastępczej dla 2-jki dzieci.

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

Zespół Interdyscyplinarny do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie realizuje zadania określone w „Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Grabów nad Pilicą na lata 2016-2020” oraz działania określone w „Programie Wspierania Rodziny na lata 2019-2021”.

W 2020 r. odbyło się 7 spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego.

Do Przewodniczącej Zespołu wpłynęło łącznie 8 Niebieskich Kart, w tym:

- „Niebieskie Karty” założone przez pracowników socjalnych – 0,
- „Niebieskie Karty” założone przez inne instytucje – 8.

W 2020 r. procedurą „Niebieskiej Karty” objętych było 9 rodzin. W ramach prowadzonej procedury „Niebieskiej Karty” przeprowadzono działania zmierzające do rozwiązania problemu przemocy w rodzinie.

Program „Niebieska Karta”	Liczba założonych kart
----------------------------------	-------------------------------

„Niebieskie Karty” założone przez pracowników socjalnych	0
„Niebieskie Karty” założone przez inne instytucje	8
łącznie	8
Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty” w 2019 r.	9

Asystent rodziny

W celu realizacji zadań związanych ze wsparciem rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w 2020 r. GOPS zatrudnił 1 asystenta rodziny w okresie październik- grudzień 2020 roku.

Asystent w 2020 roku współpracował z 8 rodzinami.

Świadczenie wychowawcze 500+

Rok 2020 był kolejnym rokiem realizacji ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. Celem świadczenia wychowawczego jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspakajaniem jego potrzeb życiowych.

Od dnia 1 lipca 2019 roku świadczenie wychowawcze przysługuje na każde dziecko w rodzinie do ukończenia 18 roku życia, nie był brany pod uwagę dochód rodziny i nie były wymagane dokumenty potwierdzające dochód członków rodziny.

Świadczenie wychowawcze wynosi 500 zł miesięcznie na dziecko i jest wypłacane do dnia ukończenia osiemnastego roku życia. Jest to świadczenie nieopodatkowane. Nie jest także liczone do dochodu przy ustalaniu prawa do świadczeń z innych systemów wsparcia. Dotyczy to w szczególności świadczeń z pomocy społecznej, funduszu alimentacyjnego oraz świadczeń rodzinnych.

W 2020 r. do GOPS wpłynęło 56 wniosków dotyczących świadczenia wychowawczego (w tym 2 wnioski w sprawie koordynacji). Wsparciem Programu „Rodzina 500+” zostało objętych 455 rodzin. W tym zakresie wydano 67 informacji. W całym 2020 roku wypłacono 9 254 świadczeń dla 771 dzieci, z tego 2 świadczenia w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego na podstawie decyzji wydanych przez Wojewodę Mazowieckiego.

5.3 Realizacja programów profilaktycznych

Pomoc dla osób uzależnionych i współuzależnionych

W 2020 roku był realizowany Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Program Przeciwdziałania Narkomanii przyjęty Uchwałą Rady Gminy w Grabowie nad Pilicą Nr11.71.2019 z dnia 20 grudnia 2019 roku.

Głównym realizatorem Gminnego Programu była Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Grabowie nad Pilicą- działalność.

W 2020 r. odbyło się 4 posiedzenia Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA). W trakcie spotkań Gminna Komisja zajmowała się: rozpatrywaniem różnych wniosków o dofinansowanie działań profilaktycznych realizowanych przez szkoły jak również i inne podmioty, wydaniem opinii dla punktów ubiegających się o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, podejmowaniem działań o objęciu leczeniem odwykowym osób nadużywających alkoholu, współpraca z pedagogiem w zakresie monitorowania sytuacji dzieci w rodzinach z problemem alkoholowym.

W 2020 roku dofinansowywano wyjazdy dla dzieci jak również imprezy integracyjne zawierające elementy profilaktyki.

Punkt Konsultacyjny Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Grabowie nad Pilicą.

Punkt Konsultacyjny Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Grabowie nad Pilicą, działający w całym 2020 roku był czynny przez 3 godziny 1 raz w miesiącu w godzinach popołudniowych.

Dyżurujący w Punkcie terapeuta z zakresu terapii uzależnień oferował mieszkańcom gminy następujące formy pomocy:

- udzielał porad w zakresie uzależnienia od alkoholu i innych środków psychoaktywnych oraz świadczył pomoc terapeutyczną dla 21 osób,
- odbywał konsultacje z osobami doznającymi przemocy w formie stacjonarnej jak również on-line, takich konsultacji odbyło się 32,
- wskazywał placówki, w których można podjąć leczenie odwykowe,
- świadczył pomoc prawną z zakresu prawa rodzinnego

Ta forma pomocy dla mieszkańców Gminy Grabów nad Pilicą będzie nadal realizowana.

6. GOSPODARKA KOMUNALNA

6.1 Zbiorowe zaopatrzenie w wodę

Gmina Grabów nad Pilicą zobowiązana jest do zapewnienia ciągłości dostaw i odpowiedniej jakości wody oraz niezawodnego odprowadzania i oczyszczania ścieków mając na uwadze ochronę interesów odbiorców usług oraz wymagań ochrony środowiska, a także optymalizację kosztów.

Gmina Grabów nad Pilicą w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę dostarcza wodę na terenie gminy Grabów nad Pilicą. Ilość dostarczonej odbiorcom z terenu gminy Grabów nad Pilicą wody w 2020 roku wyniosła 141 296 m³. Prace związane z budową sieci wodociągowej zostały rozpoczęte w 1993r. W chwili obecnej wszystkie 26 sołectw gminy Grabów nad Pilicą jest podłączone do zbiorczej sieci wodociągowej. Długość wybudowanej sieci wodociągowej na dzień 31.12.2020r. wyniosła 109,49 km. Długość nowych odcinków sieci wodociągowej oddanej do eksploatacji w 2020r. wyniosła 1,58 km. Ilość przyłączy wodociągowych na koniec 2020r. wynosiła 2 097, tj. wzrost o nowe 383 przyłącza wodociągowe w ciągu roku. Duży wzrost nowych przyłączy wodociągowych w 2020 roku jest spowodowany przyłączaniem się właścicieli nieruchomości do wybudowanej w latach wcześniejszych sieci w Kępie Niemojewskiej, a także dużą ilością nowopowstających nieruchomości w pozostałych miejscowościach gminy Grabów nad Pilicą.

Źródłem wody dla Gminy Grabów nad Pilica i odbiorców są ujęcia wód podziemnych. Parametry podstawowe stacji przedstawiają się następująco:

1. SUW Łękawica – woda wydobywana jest z głębokości 51m. Stacja posiada aktualne pozwolenie wodnoprawne, ważne do 27.12.2037r. Parametry stacji, wg pozwolenia wodnoprawnego, przedstawiają się odpowiednio: $Q_{\text{śred.dob.}} = 550,0 \text{ m}^3/\text{dobę}$, $Q_{\text{max.h.}} = 44,6 \text{ m}^3/\text{h}$, $Q_{\text{max.rocne.}} = 200.750,00 \text{ m}^3/\text{rok}$. Ze stacji zaopatrywani są odbiorcy 6 miejscowości gminy Grabów nad Pilicą.
2. SUW Kępa Niemojewska – woda wydobywana jest z głębokości 41m. Stacja posiada aktualne pozwolenie wodnoprawne, ważne do 27.12.2037r. Parametry stacji, wg pozwolenia wodnoprawnego, przedstawiają się odpowiednio: $Q_{\text{śred.dob.}} = 650,0 \text{ m}^3/\text{dobę}$, $Q_{\text{max.h.}} = 30,0 \text{ m}^3/\text{h}$, $Q_{\text{max.rocne.}} = 262.800,00 \text{ m}^3/\text{rok}$. Ze stacji zaopatrywani są odbiorcy 1 miejscowości gminy Grabów nad Pilicą.
3. SUW Grabów nad Pilicą – woda wydobywana jest z głębokości 60m. Stacja posiada aktualne pozwolenie wodnoprawne, ważne do 09.05.2036r. Parametry stacji, wg pozwolenia wodnoprawnego, przedstawiają się odpowiednio: $Q_{\text{śred.dob.}} = 960,0 \text{ m}^3/\text{dobę}$, $Q_{\text{max.h.}} = 48,0 \text{ m}^3/\text{h}$, $Q_{\text{max.rocne.}} = 350.400,00 \text{ m}^3/\text{rok}$. Ze stacji zaopatrywani są odbiorcy 20 miejscowości gminy Grabów nad Pilicą.

W 2020 roku przebudowano stację uzdatniania wody w Grabowie nad Pilicą. W ramach zadania wymieniono instalację technologiczną wewnętrzną uzdatniającą wodę, wybudowano 2 zbiorniki retencyjne metalowe wraz z instalacjami o objętości 100 m³ każdy oraz wybudowano fundamenty pod te zbiorniki. W ramach złożonego w 2019 roku wniosku o dofinansowanie z PROW na lata 2014-2020 uzyskano środki na ww. zadanie w kwocie 304 657,00 zł. Koszt całej inwestycji wyniósł 487 551,62 zł.

Jakość wody jest stale monitorowana i w celu zapewnienia najlepszych parametrów i stałego ciśnienia stacje utrzymane są w najlepszej sprawności. Jakość świadczonych usług wodociągowych jest zgodna z obowiązującym prawem.

6.2. Zbiorowe odprowadzanie ścieków

Gmina Grabów nad Pilicą w zakresie zbiorowego odprowadzania ścieków oczyszcza ścieki doprowadzane z terenu gminy. Ogólna ilość odebranych z terenu gminy Grabów nad Pilicą ścieków w 2020 roku wynosiła 63 739 m³. Jest to wzrost o ponad 4,21% w porównaniu do roku poprzedniego.

Gmina Grabów nad Pilicą eksploatuje oczyszczalnię ścieków, do której dostarczane są ścieki tylko z terenu gminy Grabów nad Pilicą zarówno siecią kanalizacyjną jak i ścieki dowożone wozami asenizacyjnymi z indywidualnych szamb szczelnych. Wg stanu z dnia 31.12.2020r. podłączonych na 46,62 km odcinku sieci było 562 gospodarstw domowych oraz innych podmiotów. W 2020r. przybito 0,87 km nowej sieci kanalizacyjnej oraz 26 przyłączy kanalizacyjnych. Lokalny rynek odbiorców usług kanalizacyjnych charakteryzuje się stałym, chociaż nieznacznym przyrostem ich liczby. Związane jest to z budową nowych odcinków sieci kanalizacyjnej, a także z powstawaniem nowych nieruchomości mieszkalnych.

Istniejąca oczyszczalnia ścieków komunalnych znajduje się w miejscowości Grabów nad Pilicą, ul. K. Pułaskiego 104. Jest to mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków z zastosowaniem technologii osady czynnego w układzie przepływowym. Została zmodernizowana w 2014 roku poprzez zmianę systemu pracy z przerywanego na ciągły. W związku z rosnącą ilością ścieków i eksploatacją wyposażenia technologicznego w 2020 roku została wykonana kolejna modernizacja. W związku z tym, że w 2019 roku złożono wniosek o dofinansowanie w ramach PROW na lata 2014-2020 na modernizację oczyszczalni ścieków otrzymaliśmy środki na kwotę 316 738,00 zł. Koszt całej inwestycji – 498 130,49 zł. Zadanie polegało na dostosowaniu części mechanicznej oczyszczalni ścieków do poziomu technologicznego zapewniającego właściwe oczyszczanie ścieków komunalnych z zanieczyszczeń mechanicznych oraz wymianie w przepompowniach ścieków pomp o większej wydajności. Ponadto

wymieniono sitopiaskownik, rurociągi, zasoby kołnierzone oraz dostosowano antresolę do nowego sitopiaskownika.

6.3. Nadzór i kontrola nad jakością świadczonych usług

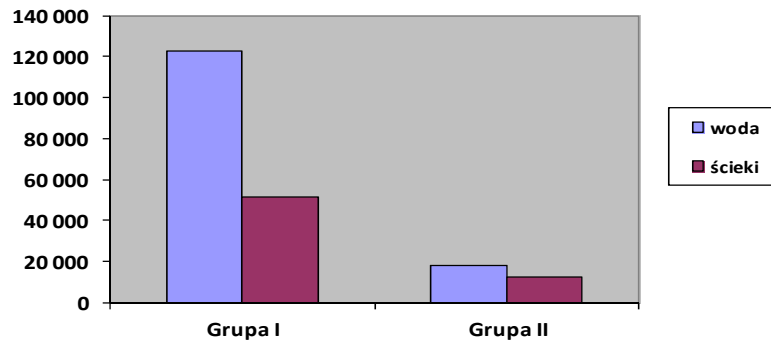
Na terenie Gminy Grabów nad Pilicą z usług wodociągowych korzysta blisko 100% ludności, natomiast z usług kanalizacyjnych korzysta ok. 40 % mieszkańców. Ze względu na to że gmina Grabów nad Pilicą charakteryzuje się zabudową mieszkaniową jednorodzinną rozproszoną, realizowane jest przedsięwzięcie współuczestniczenia w kosztach w zakresie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków u osób fizycznych. Dotychczas zrealizowano budowę 182 przydomowych oczyszczalni ścieków. W 2020 roku wybudowane zostało 4 przydomowe oczyszczalni ścieków w dwóch miejscowościach – Strzyżyna (szt. 1) oraz Broncin (szt. 3).

Gmina Grabów nad Pilicą zapewnia wysoką jakość świadczonych usług, niezawodność zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków. Na bieżąco wykonuje remonty sieci oraz urządzeń wodociągowo-kanalizacyjnych. Wykorzystanie informacji o przed awaryjnych stanach obiektu pozwala ograniczyć koszty eksploatacji systemu przez ograniczenie kosztów przywrócenia obiektu – po awarii, do stanu pierwotnego. Jednocześnie Gmina Grabów nad Pilicą prowadzi działalność inwestycyjną w tym zakresie.

W celu poprawy jakości usług Gmina Grabów nad Pilicą prowadzi bieżącą i stałą kontrolę procesów produkcyjnych, co pozwala na natychmiastową reakcję w przypadku jakichkolwiek zakłóceń w procesie, a także na stałą kontrolę parametrów jakościowych. Stały nadzór nad jakością wody prowadzi, zgodnie z ustawowym obowiązkiem, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kozienicach. Ponadto prowadzona jest regularna kontrola jakości wody podawanej do sieci w ramach monitoringu kontrolnego – raz na kwartał, oraz w ramach monitoringu przeglądowego – raz w roku. Badania wykonuje na zlecenie akredytowane laboratorium zewnętrzne. Także ścieki oczyszczone i surowe zgodnie z warunkami pozwolenia wodno-prawnego i obowiązującymi przepisami, poddawane są analizie przez laboratorium zewnętrzne posiadające wymagane akredytacje.

Dla poprawy jakości obsługi usługobiorców Gmina Grabów nad Pilicą prowadzi systematyczną kontrolę pracy sieci wodociągowej i kanalizacyjnej raz obsługuje telefon interwencyjny. Pozwala to na bezzwłoczne usuwanie wszelkich awarii na sieciach.

SPRZEDAŻ WODY I ODPROWADZANYCH ŚCIEKÓW W M² W 2020R.

Grupa I - odbiorcy indywidualni i instytucje budżetowe

Grupa II- odbiorcy prowadzący działalność przemysłową i usługową

6.4. Gospodarka odpadami komunalnymi

W okresie od 01.01.2020 r. do 31.12.2020 r. odbiór odpadów komunalnych i ich zagospodarowanie od właścicieli nieruchomości z terenu Gminy Grabów nad Pilicą realizowane były przez firmę PreZero Service Wschód Sp. z o.o. 26-600 Radom, ul.Wrocławska 3, Zakład Usług Komunalnych w Warce, ul. Farna 4 oraz Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „EKO-MAX” Tadeusz Paprocki w Warce, ul. Gośniewska 120A oraz Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych ATK Recykling, ul. Chorzowska 3, 26-600 Radom. Firma ATK Recykling została wybrana w trybie ustawy o zamówieniach publicznych. Pozostałe trzy firmy odbierają odpady komunalne od firm oraz z działek rekreacyjnych.

Właściciele nieruchomości zamieszkałych z terenu Gminy Grabów nad Pilicą mają możliwość selektywnego zbierania odpadów bezpośrednio na terenie nieruchomości. Odbiorem odpadów zostały objęte następujące frakcje odpadów: niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne, szkło, papier, tworzywa sztuczne, metale, opakowaniowe odpady wielomateriałowe oraz popiół z palenisk domowych. Odpady zmieszane (pozostałości po segregacji) odbierane są od właścicieli nieruchomości położonych na terenie gminy z częstotliwością co dwa tygodnie, szkło odbierane jest raz na trzy miesiące, tworzywa sztuczne, metale i tworzywa wielomateriałowe raz na miesiąc, papier i tektura raz na trzy miesiące. Ponadto w okresie od marca do listopada jeden raz na miesiąc są odbierane odpady ulegające biodegradacji oraz w okresie od listopada do

maja jeden raz na miesiąc jest odbierany popiół z palenisk domowych. Odbiór odpadów wielkogabarytowych i wyeksploatowanego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, zużytych opon oraz chemikali odbywa się poprzez odbieranie wystawionych ww. odpadów przez właścicieli przed swoimi nieruchomościami jeden raz na pół roku.

Rada Gminy w Grabowie nad Pilicą Uchwałą Nr 13.76.2020 z dnia 10.01.2020r. ustaliła metodę obliczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla nieruchomości, na której zamieszkują mieszkańcy od gospodarstwa domowego. Metoda naliczania opłaty od gospodarstwa domowego wydaje się najbardziej korzystna. Jej zastosowanie umożliwi stabilne kształtowanie wysokości opłaty. Nie wymusza ciągłości zmian w deklaracji. Metoda ta jest sprawdzoną w Gminie Grabów nad Pilicą bowiem funkcjonuje od kilku lat.

Zgodnie z w/w Uchwałą miesięczna opłata od gospodarstwa domowego za gospodarowanie odpadami komunalnymi zbieranymi w sposób selektywny wynosi 75 zł.

Ponadto zgodnie z w/w uchwałą dla gospodarstw jednoosobowych Rada Gminy w Grabowie nad Pilicą ustaliła niższą stawkę. W przypadku, gdy gospodarstwo jednoosobowe zbiera odpady komunalne w sposób selektywny miesięczna stawka wynosi 38 zł.

Nie ma natomiast w chwili obecnej możliwości niesegregowania odpadów komunalnych. Zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2021r. poz. 888) rada gminy określa stawkę opłaty podwyższonej za gospodarowanie odpadami komunalnymi, jeżeli właściciel nieruchomości nie wypełnia obowiązku zbierania odpadów komunalnych w sposób selektywny w wysokości nie niższej niż dwukrotna wysokość i nie wyższej niż czterokrotna wysokość stawki ustalonej dla odpadów zbieranych w sposób selektywny.

Zgodnie z ww. Uchwałą w przypadku, gdy odpady nie są zbierane w sposób selektywny wtedy zastosowanie ma miejsce podwyższona stawka w wysokości 2,5 krotności stawki ustalonej dla odpadów zbieranych w sposób selektywny i miesięczna opłata od gospodarstwa domowego wynosi 188 zł. oraz dla gospodarstw jednosobowych 95 zł/miesiąc.

Zgodnie z art. 6k ust. 4a ww. ustawy rada gminy, w drodze uchwały, zwalnia w części z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi kompostujących bioodpady stanowiące odpady komunalne w kompostowniku przydomowym, proporcjonalnie do zmniejszenia kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi z gospodarstw domowych.

Gmina Grabów nad Pilicą jest gminą typowo rolniczą, a nieruchomości mieszkalne stanowią w 100% zabudowę jednorodzinną. Z uwagi na ten fakt, w Uchwale Nr 13.77.2020 Rady Gminy Grabów nad Pilicą z dnia 10.01.2020r. przyjęto zwolnienie w wysokości 10,00 zł miesięcznej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi od każdego gospodarstwa

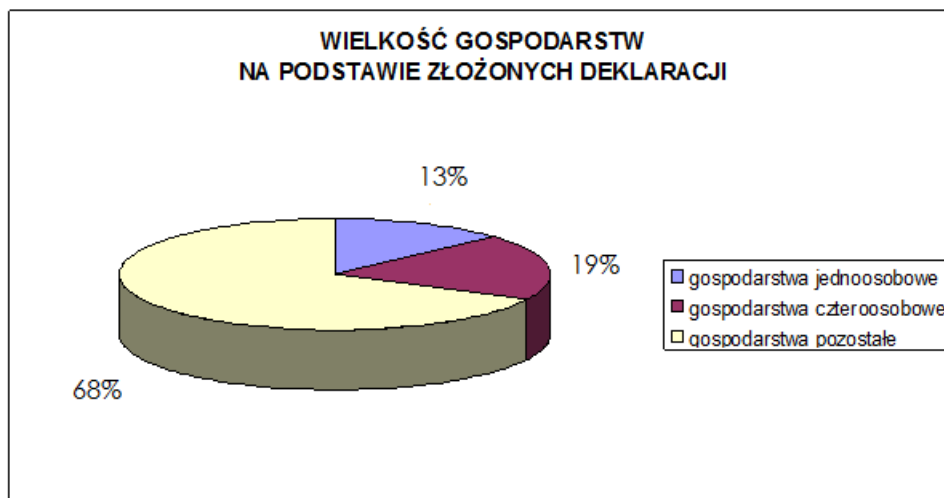
domowego, które zadeklaruje kompostowanie bioodpadów stanowiących odpady komunalne w kompostowniku przydomowym.

Zgodnie z art. 6r ust.2 z pobranych opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi gmina pokrywa koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, które obejmują koszty:

- odbierania, transportu, zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych,
- tworzenia i utrzymania punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych,
- obsługi administracyjnej tego systemu.

Systemem gospodarowania odpadami komunalnymi objęto: 100 % mieszkańców. Na dzień 31.12.2020 łącznie z terenów zamieszkałych złożonych było 1335 deklaracji, w tym 1198 gospodarstw domowych zadeklarowało kompostowanie bioodpadów stanowiących odpady komunalne w przydomowym kompostowniku.

Po przeanalizowaniu każdej nieruchomości gminy Grabów nad Pilicą liczba gospodarstw domowych jednoosobowych wyniosła 166, natomiast pozostałe gospodarstwa stanowią dwie lub więcej osób. Najwięcej gospodarstw domowych jest czteroosobowych (ok. 250).

Działania sprawdzające Gminy w sprawie opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi prowadzone są na bieżąco poprzez informacje od firmy odbierającej odpady, sołtysów zgłaszających nieprawidłowości oraz weryfikację złożonych deklaracji.

W Gminie Grabów nad Pilicą nastąpiło w ostatnim czasie przeobrażenie systemu gospodarki odpadami. System selektywnej zbiórki odpadów komunalnych jest wciąż udoskonalany. Celem zmian jest doprowadzenie do zwiększenia ilości odzyskiwanych surowców wtórnych oraz zmniejszenie ilości odpadów unieszkodliwianych poprzez umieszczanie ich na składowiskach. Właśnie dla osiągnięcia tych celów konieczna jest budowa

sprawnego systemu selektywnej zbiórki odpadów oraz systemu ich odzysku i unieszkodliwiania.

W 2020 roku na Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadami Komunalnymi w Grabowie nad Pilicą na ul. Przemysłowej 8a została zainstalowana waga, na której będą ważone zarówno odpady zbierane przez firmę wywozową z nieruchomości zamieszkałych (każdy odbiór) jak i odpady które będą dostarczane indywidualnie do PSZOK-a przez mieszkańców gminy. Pozwoli to na rzetelne zobrazowanie ilości odpadów, które faktycznie będą odebrane przez firmę wywozową w danym roku.

W 2020 roku Gmina Grabów nad Pilicą złożyła wniosek do NFOŚiGW w Warszawie w ramach programu priorytetowego nr 2.8 pod nazwą „Racjonalne gospodarowanie odpadami i ochrona ziemi - Usuwanie folii rolniczych i innych odpadów pochodzących z działalności rolniczej”. Uzyskano dofinansowanie w formie dotacji na kwotę 12 509,52 zł. Odebrano i przekazano do zagospodarowania 25,02 Mg folii rolniczych od 36 rolników z terenu gminy Grabów nad Pilicą.

Edukacja ekologiczna

Gmina Grabów nad Pilicą w 2020r. prowadziła wśród mieszkańców wzmoczoną kampanię w zakresie edukacji ekologicznej. Do sołtysów dostarczane były plakaty informacyjne „STOP SMOGOWI” dotyczące emisji zanieczyszczeń pochodzących z indywidualnych systemów grzewczych, a także o zakazie spalania odpadów w paleniskach domowych. Zostały przygotowane dodatkowe ulotki do kampanii uświadamiającej istotę i rolę selektywnej zbiórki odpadów komunalnych oraz ulotki z apelem Wójta Gminy Grabów nad Pilicą o poprawną segregację odpadów komunalnych. Ww. ulotki były dostarczone przez pracowników Urzędu Gminy w Grabowie nad Pilicą do każdego gospodarstwa domowego na terenie naszej gminy. Wszystkie informacje dotyczące gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi znajdują się na specjalnie utworzonej zakładce „Gospodarka odpadami komunalnymi” na stronie www.grabow.pl.

7. OŚWIATA I WYCHOWANIE

7.1. Baza lokalowa i stan organizacji

Gmina Grabów nad Pilicą podzielona jest na dwa obwody szkolne:

- obwód Szkoły Podstawowej im. Żołnierzy Polskich spod Monte Cassino w Grabowie nad Pilicą z siedzibą przy ul. Parkowej, działająca w Zespole Szkół w Grabowie nad Pilicą obejmuje miejscowości: Kępa Niemojewska, Zakrzew, Grabów Zalesny, Tomczyn, Broncin, Cychrowska Wola, Grabowska Wola, Utniki, Grabina, Zwierzyniec, Nowa Wola, Koziołek, Grabów nad Pilicą, Brzozówka, Wyborów, Nowy Grabów,

Lipinki, Paprotnia, Czerwonka, Strzyżyna, Łękawica, Celinów, Dziecinów, Edwardów.

- obwód Szkoły Podstawowej im. 76 Pułku Piechoty w Augustowie z siedzibą przy ul. Wspólnej obejmuje: Augustów, Budy Augustowskie, Dąbrówki.

Na terenie Gminy Grabów nad Pilicą funkcjonują:

- Zespół Szkół w Grabowie nad Pilicą składający się z przedszkola i szkoły podstawowej,
- Szkoła Podstawowa im. 76 Pułku Piechoty w Augustowie.

Na dzień 30.09.2020 roku do wszystkich szkół uczęszczało łącznie 456 uczniów to jest o 4 uczniów mniej niż w roku poprzednim, w tym szkoła podstawowa- 331 uczniów, oddziały przedszkolne- 56 uczniów i przedszkole- 69 uczniów.

Bardzo istotnym czynnikiem w realizacji procesu nauczania jest dbałość o ciągłe wzbogacanie placówek w nowoczesny sprzęt, pomoce dydaktyczne, nowoczesne technologie co niewątpliwie poprawia jakość kształcenia między innymi poprzez rozbudzanie zainteresowania nowościami technicznymi oraz umacnianie osobowości ucznia, co czyni go bardziej wartościowym w otaczającej rzeczywistości.

Uwzględniając ten fakt placówki na bieżąco wyposażane są w nowoczesny sprzęt i pomoce dydaktyczne, w tym : komputery, laptopy, tablety, cyfrowe aparaty fotograficzne, tablice interaktywne i inne. W coraz szerszym zakresie

wykorzystuje się sprzęt elektroniczny w celu uatrakcyjnienia procesu dydaktycznego. Stały rozwój bazy dydaktycznej pochłania określone nakłady finansowe.

Dodatkowe zakupy możliwe są między innymi dzięki pozyskiwanym środkom z różnych źródeł między innymi udział w realizacji projektów.

W roku 2020 na terenie Gminy Grabów nad Pilicą realizowane były następujące projekty finansowane ze źródeł zewnętrznych dotyczące szkół i placówek oświatowych:

- **Zespół Szkół w Grabowie nad Pilicą:**

1. Szkoła przystąpiła do III edycji programu „**Być jak Ignacy**” pod hasłem „Zostań Bohaterem Nauki”. W ramach programu zorganizowano dwie grupy naukowego koła zainteresowań w ramach zajęć pozalekcyjnych.
2. Udział w projekcie **SKS Unia Sport**
3. „**Program dla szkół - Owoce i warzywa, mleko w szkole**”
4. Udział w ogólnopolskich akcjach „**Góra Grosza**”, „**Odkręć się na pomoc**”
5. Realizacja projektu Badania diagnostyczne w kierunku otyłości dla uczniów klas 1-6
6. Realizacja projektu Badania diagnostyczne w kierunku chorób kręgosłupa dla uczniów klas 1-6
7. Udział w projekcie „**Akademia Puchatka**”.
8. „**E – Planetobus**” - Dzięki programowi Nauka dla Ciebie Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Centrum Nauki Kopernik uczniowie klas 4-6 wzięli udział w interaktywnych zajęciach online

- **Szkoła Podstawowa im. 76 Pułku Piechoty w Augustowie:**

1. **„Program dla szkół - Owoce i warzywa, mleko w szkole”**
2. **„Młodzi aktywni”** - program ten był realizowany przez Centrum Edukacji Obywatelskiej w partnerstwie z Polsko-Amerykańską Fundacją Wolności w ramach programu Szkoła Ucząca się. Celem programu jest inspirowanie opiekunów i opiekunek młodzieży oraz ich podopiecznych do podejmowania nieszablonowych działań na rzecz swojej okolicy i jej mieszkańców.
3. **EUROPAMOBIL** - Organizatorem zajęć była niemiecka Fundacja Genshagen. W ramach projektu dwudziestu studentów z całej Europy przeprowadziło warsztaty z uczniami klasy siódmej i ósmej. Celem projektu było przybliżenie młodym ludziom zagadnienia integracji europejskiej oraz wzbudzenie zaciekawienia i zainteresowania Europą. Inicjatywa ta zwiększa u uczniów świadomość możliwości, jakie oferuje im Europa. Dzięki bezpośrednim spotkaniom ze studentami z całej Europy oraz otwartej wymianie młodzi ludzie lepiej uczą się poznawać i rozumieć swoich europejskich sąsiadów.
4. W okresie ferii zimowych uczniowie Szkoły Podstawowej im. 76 Pułku Piechoty w Augustowie dołączyli do uczestników ogólnopolskiej edycji projektu edukacji ekonomicznej **„Ferie z ekonomią”**. Organizatorem przedsięwzięcia był Europejski Fundusz Rozwoju Wsi Polskiej we współpracy z Narodowym Bankiem Polskim. Projekt ten miał na celu poszerzenie wiedzy uczniów z klas 7-8 szkół podstawowych, pomóc młodzieży odnaleźć się w nowych warunkach szkolnych po zakończeniu szkoły podstawowej i rozpoczęciu nauki w szkole ponadpodstawowej (znajdującej się zwykle w większej miejscowości), wpłynąć na trafne wybory ścieżki edukacyjnej i w przyszłości – zawodowej. Projekt miał także w założeniu rozbudzić aspiracje edukacyjne uczniów oraz zmotywować ich do rozwoju osobistego i zawodowego.

Pojawienie się pandemii koronawirusa w naszym kraju spowodowało, że nauka w szkole diametralnie się zmieniła. Od 12 marca szkoły zostały zamknięte, a nauka przeszła na tryb zdalny i hybrydowy. Nauczyciele, jak i uczniowie musieli zacząć korzystać ze sprzętów elektronicznych, takich jak laptopy czy komputery, a w dodatku mieć stałe połączenie z siecią. Zajęcia online odbywają się do tej pory przy pomocy różnych platform edukacyjnych, e-maili lub lekcji na kamerkach internetowych. Dzięki przyznanemu

dofinansowaniu w wysokości 59 999,40 zł do szkół podstawowych trafił sprzęt zaspokajający potrzeby 18 uczniów. Projekt był realizowany w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020, Osi Priorytetowej nr I „Powszechny dostęp do szybkiego Internetu” działania 1.1 „Wycelowanie terytorialnych różnic w możliwości dostępu do szerokopasmowego Internetu o wysokich przepustowościach” dotycząca realizacji projektu grantowego pn.: „Zdalna Szkoła” – wsparcie Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej w systemie kształcenia zdalnego w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Projekt ten był odpowiedzią na sytuację szkolnictwa, związaną z wprowadzeniem na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii, spowodowanym zakażeniami koronawirusem. Laptopy wysokiej jakości wraz z oprogramowaniem umożliwiły dzieciom, które nie miały takich możliwości, kontynuowanie realizacji podstawy programowej w warunkach domowych. Program „**Zdalna Szkoła Plus**” była kontynuacją poprzedniego wsparcia. Tym razem sprzęt trafił do uczniów z wielodzietnych rodzin, oraz do tych które znajdują się w trudnej sytuacji materialnej. Gmina pozyskała wsparcie w wysokości 54 999,00 zł, co umożliwiło zakup kolejnych laptopów wraz z oprogramowaniem dla 17 uczniów.

Stan techniczny i funkcjonalność budynków oświatowych oraz urządzeń sportowo-rekreacyjnych podlega ciągłej modernizacji. Działania te powodują, że baza lokalowa spełnia określone standardy i normy użytkowe.

We wszystkich szkołach znajdują się pracownie komputerowe i jest dostęp do Internetu. Dla podniesienia jakości i warunków nauczania corocznie dokupowane są pomoce naukowe, a także uzupełniane księgozbiory bibliotek szkolnych. Niemalże każda sala wyposażona jest w tablicę multimedialną lub projektor z ekranem. Zajęcia przeprowadzane są z wykorzystaniem najnowszych technologii.

Stan zaplecza sportowego jest zadawalający. W Zespole Szkół w Grabowie nad Pilicą znajdują się :

- boisko do piłki nożnej 820 m²,
- boisko wielozadaniowe 800 m²,
- skocznia 12 m²,
- bieżnia lekkoatletyczna o wymiarach 180 m x 5 m.
- sala gimnastyczna o powierzchni 184 m².

W roku 2020 trwały kolejne etapy budowy hali sportowej wraz z zapleczem oraz niezbędną infrastrukturą techniczną wewnętrzną i zewnętrzną, która

będzie mieć powierzchnię użytkową 1275,2 m² i wymiary: długość – 63,14 m, szerokość – 26,26 m, wysokość – 10,44 m.

Rys. Budowa szkolnej hali widowiskowo-sportowej przy Zespole Szkół

Przy obydwu szkołach są dobrze wyposażone place zabaw.

Szkoła także organizuje dożywianie uczniów. Dożywianie jest zorganizowane w Zespole Szkół w Grabowie nad Pilicą (przedszkole i szkoła podstawowa) stołówka, w których dzieci otrzymują ciepłe posiłki.

Zapewnia się również uczniom specjalistyczną opiekę pedagogiczną logopedy.

Ponadto we współpracy z Gminą (Gmina Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych) szkoły mają zapewnione odpowiednie programy i prowadzą profilaktykę uzależnień (pogadanki, konkursy tematyczne, zapoznanie się z odpowiednią literaturą).

Szkoły też współpracują i współdziałają z rodzicami na wielu płaszczyznach (działalność rady rodziców).

7.2 Opieka przedszkolna

W chwili obecnej na terenie gminy funkcjonuje jedno publiczne przedszkole i oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych. Przedszkole to nie tylko opieka dla dzieci, ale tworzenie warunków do wielostronnego rozwoju dziecka, zapewnienia wychowania i edukacji na dobrym poziomie. Dzieci mogą rozwijać swoje indywidualne zdolności.

7.3. Kadra

Liczebność kadry pedagogicznej jest zadowalająca (świadczy o tym m.in. wskaźnik liczby uczniów na 1 nauczyciela – średnio prawie 10 uczniów na 1 nauczyciela). Stan zatrudnienia na dzień 31.08.2020 roku w publicznych szkołach podstawowych prowadzonych przez Gminę Grabów nad Pilicą w przeliczeniu na etaty wynosi 46,16 nauczycieli oraz 14,00 pracowników administracji i obsługi.

Stan zatrudnienia na dzień 31.08.2020 roku w poszczególnych placówkach obrazuje poniższa tabela.

Lp.	Wyszczególnienie	Zatrudnienie w etatach		
		Nauczyciele	Pracownicy administracji i obsługi	Ogółem
1.	Zespół Szkół w Grabowie nad Pilicą	35,61	11,84	47,45
2.	Szkoła Podstawowa im. 76 Pułku Piechoty w Augustowie	10,55	2,16	12,71
	Ogółem	46,16	14,00	60,16

Nauczycieli według stopnia awansu zawodowego na dzień 31 sierpnia 2020 roku obrazują poniższe tabele.

Nauczyciele Zespołu Szkół w Grabowie nad Pilicą

Lp.	Stopień awansu	Nauczyciele
1	Stażysta	5
2	Kontraktowy	4
3.	Mianowany	6
4.	Dyplomowany	22
Ogółem	X	37

Nauczyciele Szkoły Podstawowej im. 76 Pułku Piechoty w Augustowie

Lp.	Stopień awansu	Nauczyciele
1	Stażysta	1
2	Kontraktowy	1
3.	Mianowany	2
4.	Dyplomowany	10
Ogółem	X	14

7.4. Wynagrodzenia nauczycieli

Samorządy na mocy art. 30a Karty Nauczyciela do 20 stycznia każdego roku przeprowadzają analizę poniesionych w poprzednim roku kalendarzowym wydatków na wynagrodzenia nauczycieli w odniesieniu do wysokości średnich wynagrodzeń oraz średniorocznej struktury zatrudnienia nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego.

Wspomniane średnie wynagrodzenia nauczycieli stanowią dla: nauczyciela stażysty - 100 %, nauczyciela kontraktowego - 111 %, nauczyciela mianowanego - 144 %, nauczyciela dyplomowanego - 184 % kwoty bazowej, określonej dla nauczycieli corocznie w ustawie budżetowej.

W wyniku dokonanej analizy okazało się, że wypłacane wynagrodzenia dla nauczycieli w 2020 r. nie osiągnęły wysokości średnich wynagrodzeń, w związku z tym nauczycielom został wypłacony jednorazowy dodatek uzupełniający. Ustala się w tym celu kwotę różnicy między wydatkami poniesionymi na wynagrodzenia nauczycieli w danym roku, a iloczynem średniorocznej liczby etatów nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego oraz średnich wynagrodzeń nauczycieli ustalonych w danym roku.

Na terenie naszej gminy średnie wynagrodzenia nauczycieli kontraktowych i dyplomowanych nie osiągnęły ustawowego wymogu średniej sumy rocznego wynagrodzenia i były mniejsze u kontraktowych o 3 792,96 zł a u dyplomowanych o 21 458,08 zł, natomiast średnie wynagrodzenia nauczycieli stażystów i mianowanych osiągnęły ustawowy wymóg i przekroczyły średnie wynagrodzenia nauczycieli stażystów o 1 232,74 zł nauczycieli mianowanych o 7 513,17 zł.

WYSOKOŚĆ ŚREDNICH WYNAGRODZEŃ NAUCZYCIELI NA POSZCZEGÓLNYCH STOPNIACH AWANSU ZAWODOEGO W SZKOŁACH PROWADZONYCH PRZEZ GMINĘ GRABÓW NAD PILICĄ W 2020 ROKU

Stopnie awansu zawodowego	Ustawowa kwota na wynagrodzenia dla nauczycieli	Wydatki poniesione w roku na wynagrodzenia dla nauczycieli
nauczyciel stażysta	146 964,32 zł	148 197,06 zł
nauczyciel kontraktowy	225 769,10 zł	221 976,14 zł
nauczyciel mianowany	427 801,64 zł	435 314,81 zł
nauczyciel dyplomowany	2 032 911,49 zł	2 011 453,41 zł

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Edukacji i Nauki z dnia 18 listopada 2020 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie sposobu podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego w 2020 roku oraz w związku z zamknięciem placówek szkolnych z racji dynamicznie rosnącej liczby zachorowań na COVID-19 Rząd podjął decyzję o wprowadzeniu bonu o wartości 500 zł dla nauczycieli w ramach pracy zdalnej. Kwotę tą, kadra nauczycielska mogła przeznaczyć na sprzęt elektroniczny niezbędny do prawidłowego prowadzenia nauki zdalnej w szkołach m.in.: akcesoriów komputerowych, oprogramowań, usługi dostępu do Internetu czy też kamerki internetowej lub tableta.

7.5. Dowóz uczniów do szkół

Uczniowie dowożeni są do szkół przewozem zamkniętym, własnymi autokarami. Łącznie do szkół dowożonych jest 192 uczniów. Koszt dowożenia jednego ucznia w roku szkolnym 2019/2020 wyniósł 1 415,20 zł. Nasze działania w tym zakresie koncentrują się na zapewnieniu bezpiecznego oraz w miarę możliwości jak najkrótszego czasu dowiezienia uczniów.

7.6 Stypendia szkolne

Zgodnie z dyspozycją art.90b i art.90m ustawy o systemie oświaty wspomagano uczniów w formie stypendiów szkolnych i zasiłków szkolnych. Z tej formy wsparcia korzystali uczniowie szkół podstawowych a także szkół ponadpodstawowych, którzy zamieszkują na terenie Gminy Grabów nad Pilicą.

Stypendia szkolne przyznawane były:

- w okresie od dnia 01.01.2020 roku do dnia 30.06.2020 roku
- w okresie od dnia 01.09.2020 roku do dnia 31.12.2020 roku

Poniższa tabela pokazuje liczbę przyznanych stypendiów szkolnych w roku 2020 z wyszczególnieniem typów szkół w których uczniowie pobierali naukę.

Wyszczególnienie	Liczba przyznanych stypendiów		Ogółem
	Rodzaj szkoły		
	Ponadpodstawowa	Szkoła podstawowa	
Od 1.01.2020 r do 30.06.2020 r	5	14	19
Od 1.09.2020 r do 31.12.2020 r	3	14	17

7.7. Dofinansowanie pracodawcom kosztu kształcenia młodocianych pracowników

Wykonując obowiązki w zakresie wsparcia pracodawców w szkoleniu młodocianych pracowników zamieszkałych na terenie Gminy Grabów nad Pilicą rozpatrywano zgodnie z dyspozycją art. 122 ustawy Prawo oświatowe wnioski pracodawców o zwrot kosztów kształcenia młodocianych uczniów, którzy ukończyli przygotowanie zawodowe i zdali egzamin czeladniczy lub egzamin potwierdzający uzyskanie kwalifikacji zawodowych.

Poniższa tabela pokazuje liczbę złożonych i rozpatrzonych pozytywnie wniosków o dofinansowanie kształcenia młodocianych pracowników w roku 2020

Liczba młodocianych, którzy ukończyli naukę zawodu w tym:		Liczba pracodawców
nauka zawodu	przyuczenie do wykonywania określonej pracy	3
4	0	

Na realizację powyższego zadania otrzymano dotację z budżetu Wojewody Mazowieckiego, która w 100% pokryła poniesione wydatki.

7.8. Poziom nauczania

Egzamin ósmoklasisty

Egzamin ósmoklasisty sprawdza wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej. Egzamin obowiązkowy przeprowadzony został w formie pisemnej przez trzy kolejne dni (16-18 czerwca 2020r.). Uczeń przystąpił do egzaminu z trzech przedmiotów: z języka polskiego, matematyki, języka obcego nowożytnego.

Wyniki egzaminu ósmoklasisty rok 2020

	Język polski	Matematyka	Język angielski
Szkoła Podstawowa im. 76 Pułku Piechoty w Augustowie	63 %	59 %	42 %
Szkoła Podstawowa im. Żołnierzy Polskich spod Monte Cassino w Grabowie nad Pilicą	56 %	39 %	51 %
Gmina Egzamin standardowy	58 %	44 %	49 %
Powiat	61 %	47 %	49 %
Województwo	62 %	51 %	59 %
Kraj	59 %	46 %	54 %

Średni wynik gminy z języka polskiego jest niższy niż w powiecie, województwie i kraju. Średni wynik gminy z matematyki jest niższy niż w powiecie, województwie i kraju. Średni wynik gminy z języka angielskiego jest taki sam jak w powiecie, ale niższy niż w województwie i kraju. W związku z niskimi wynikami z egzaminu ósmych klas, dyrektorzy szkół na Sesji Rady Gminy zobowiązali się do wprowadzenia programów umożliwiających wcześniejsze i szybsze diagnozowanie braków i reagowanie na potrzeb uczniów.

7.9 Analiza stanu oświaty

Zakres przygotowanych informacji nie wyczerpuje wszystkich zadań oświatowych, niektóre z nich traktuje w sposób ogólny. W związku z ciągłymi zmianami programowymi i prawnymi wiele zadań na bieżąco dostosowywanych jest do obowiązujących zasad i warunków funkcjonowania gminnej oświaty w odniesieniu do nowych standardów oświatowych.

Zebrane informacje dają natomiast obraz stanu oświaty w Gminie Grabów nad Pilicą w zakresie organizacji, kadry pedagogicznej, wyposażenia a przede wszystkim informacje o wynikach osiąganych przez uczniów na egzaminie. Wydatki na edukację traktujemy jako najbardziej efektywną inwestycję. Jest to, bowiem dziedzina życia wymagająca znacznych nakładów, które procentują tylko i wyłącznie w przyszłości. Staramy się szczególnie, aby we wszystkich szkołach wszystkie dzieci miały równe szanse. Najważniejsze są dzieci, a dobra szkoła to rzetelna podstawa na całe życie.

Wysoki poziom edukacji jest podstawowym warunkiem osiągnięcia rozwoju społeczeństwa. Wykształcenie ogólne wsparte znajomością języków obcych i umiejętnością posługiwania się komputerem, należy do podstawowych czynników decydujących o sukcesie ekonomicznym w gospodarce rynkowej. Zmieniające się warunki demograficzne w Gminie wywołują konieczność udoskonalania organizacji szkolnictwa podległego samorządowi gminy.

Nauka w szkołach większych, lepiej wyposażonych w środki dydaktyczne i lepiej przygotowaną kadrę pedagogiczną, daje uczącej się młodzieży większe szanse na zdobycie wiedzy przydatnej do kontynuowania nauki w szkołach ponadpodstawowych.

Przygotowanie do życia w społeczeństwie informacji jest jednym z głównych zadań systemów edukacji Unii Europejskiej.

Rok 2020 w polskim szkolnictwie jest rokiem szczególnym. Nauczyciele i uczniowie w związku z trwającą pandemią musieli podjąć pracę w systemie zdalnym. Nauka o-line była pionierskim rozwiązaniem i wymagała dużej determinacji każdej ze stron. Aby sprostać temu zadaniu, jednostki oświatowe potrzebowały bezwzględnie pomocy organu prowadzącego. Szkoły jak wspomniano wyżej zostały wyposażone w sprzęt multimedialny ale także zaopatrzone w środki dezynfekujące powierzchnie i ręce oraz w osobiste płyny do dezynfekcji rąk dla uczniów.

8. OCHRONA ŚRODOWISKA NATURALNEGO

8.1. Charakterystyka środowiska naturalnego w Gminie Grabów nad Pilicą

Gmina Grabów nad Pilicą położona jest w północno-zachodniej części powiatu kozienickiego i w południowej części województwa mazowieckiego. W skład powiatu kozienickiego wchodzi łącznie 7 gmin: Kozienice, Magnuszew, Grabów nad Pilicą, Głowaczów, Sieciechów, Garbatka-Letnisko, Gniewoszków.

Według podziału hydrograficznego Polski Gmina Grabów nad Pilicą znajduje się w dorzeczu Wisły, a dokładniej w zlewni rzeki Pilicy stanowiącej lewy dopływ Wisły. Rzeka Pilica stanowi jednocześnie północną granicę Gminy, jej długość na tym terenie wynosi około 9 km. Pozostałe rzeki Gminy to prawobrzeżne dopływy Pilicy. Są to ciek i liczne rowy melioracyjne. Wschodnia część Gminy odwadniana jest przez ciek i rowy Kanału Trzebieńskiego.

Pod względem stanu ilościowego wód płynących, na terenie Gminy Grabów nad Pilicą stwierdza się występowanie obszarów zagrożonych podtopieniami w jej północno-zachodniej części wzdłuż tarasów rzeki Pilicy. Ze względu na to, że rzeka Pilica stanowi północną granicę z gminą Warka, na podtopienia narażony jest jedynie niewielki obszar w północnej części Grabowa nad Pilicą. Są to okolice miejscowości: Kępa Niemojewska i Zakrzew. Zagrożenie powyższe jest stale monitorowane a procedury ostrzegania i reagowania opracowane są i przyjęte w Planie Zarządzania Kryzysowego dla Gminy Grabów nad Pilicą.

Na obszarze gminy Grabów nad Pilicą znaczny wpływ na stan powietrza atmosferycznego ma emisja powierzchniowa pochodząca ze spalania paliw oraz emisja liniowa. Największe zanieczyszczenie ma miejsce podczas sezonu grzewczego.

Wpływ ruchu drogowego (emisja liniowa) na zanieczyszczenie powietrza jest mniejszy niż instalacji grzewczych, jednak jest równomiernie nasilony podczas całego roku kalendarzowego.

8.2 Działania podjęte w celu ochrony środowiska naturalnego

W celu poprawy stanu powietrza i ochrony środowiska naturalnego Gmina wśród mieszkańców w 2020 roku prowadziła kampanie edukacyjne i informacyjne poprzez:

- plakaty informacyjne dotyczące emisji zanieczyszczeń pochodzących z indywidualnych systemów grzewczych oraz o zakazie spalania odpadów w paleniskach domowych;
- ulotki informacyjne zachęcające do prawidłowego segregowania odpadów komunalnych oraz do kompostowania bioodpadów. Wszystkie informacje dotyczące gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi znajdują się na specjalnie utworzonej zakładce „Gospodarka odpadami komunalnymi” na stronie www.grabow.pl.
- zbiórkę w szkołach makulatury, zużytych baterii, plastikowych nakrętek;
- sadzenie krzewów;
- budowa dróg o nawierzchni zmniejszających natężenie hałasu.

W celu niwelowania skutków niewłaściwego korzystania z środowiska naturalnego i kontroli jego stanu Gmina Grabów nad Pilicą w 2020 roku podjęła działania w obszarach:

Opieka nad bezdomnymi zwierzętami

Zadaniem własnym Gminy jest zapewnienie opieki bezdomnym zwierzętom. Rada Gminy Grabów nad Pilicą w drodze uchwały Nr 14.85.2020 z dnia 2 marca 2020 r. przyjęła Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy Grabów nad Pilicą w roku 2020 (Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego poz. 3867 dnia 23 marca 2020 r.). W celu realizacji przedmiotowej uchwały Gmina Grabów nad Pilicą zawarła umowy w następujących przedmiotach:

- 1) Odławianie bezdomnych zwierząt z terenu gminy, zapewnienie opieki bezdomnym zwierzętom w schronisku do momentu adopcji lub naturalnej śmierci oraz poszukiwanie właścicieli dla bezdomnych zwierząt – Schronisko Dla Zwierząt prowadzone przez firmę „BAROS”, której właścicielem jest Maciej Glijer, Suchedniów ul. Berezów 76D;

- 2) Sterylizacja psów właścicielskich lub adoptowanych z terenu gminy Grabów nad Pilicą, usypianie ślepych miotów – Gabinet Weterynaryjny Radosław Łepecki Grabina 10B, 26-902 Grabów nad Pilicą;
- 3) Sterylizacja psów właścicielskich lub adoptowanych z terenu gminy Grabów nad Pilicą, usypianie ślepych miotów, zapewnianie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadku zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt – Gabinet Weterynaryjny Roman Grzęda ul. Krótka 4, 05-660 Warka.

W 2020 roku odłowiono 15 bezdomnych psów z terenu gminy oraz zapewniono im opiekę w schronisku. Schronisko „BAROS” przekazało do adopcji 12 psów.

Wydatki na realizację Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy Grabów nad Pilicą w 2020 roku	
Odłowienie i zapewnienie opieki w schronisku	22 499,95 zł
Sterylicacja zwierząt właścicielskich lub adoptowanych z terenu gminy	3 410,00 zł
Dokarmianie bezpańskich zwierząt	615,41 zł
RAZEM:	26 525,36 zł

Likwidacja dzikich wysypisk

Brak poszanowania środowiska naturalnego na obszarze gminy skutkuje powstawaniem zbiorowisk śmieci, które przekształcają się w dzikie wysypiska. Gmina spełniając ustawowy obowiązek ponosi dodatkowe koszty związane z usuwaniem porzucanych odpadów z lasów, rowów przydrożnych, miejsc oddalonych od gospodarstw. W roku 2020 zlecono odbiór 6,4 Mg porzucanych odpadów na kwotę 9 534,24 złotych.

Usuwanie wyrobów azbestowych

Gmina sukcesywnie przeprowadza odbiór, transport, utylizację oraz unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest. Zbiórkę wniosków przeprowadza się w myśl przyjętego w 2014 roku „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest dla Gminy Grabów nad Pilicą na lata 2014 – 2032” zgodnie z „Regulaminem udzielania pomocy finansowej w usuwaniu wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Grabów nad Pilicą” przyjętym Uchwałą NR 22.153.2017 Rady Gminy z dnia 31.08.2017r.

W roku 2020 złożono 44 wnioski na odbiór i unieszkodliwienie materiałów zawierających azbest. Odebrano od mieszkańców i unieszkodliwiono na składowisku łącznie 124,76 Mg materiałów zawierających azbest. W ramach

programu „Ogólnopolski program finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest na terenie województwa mazowieckiego” uzyskano dofinansowanie z WFOŚiGW w Warszawie w kwocie 24 556,80 zł. Całkowity koszt realizacji zadania wyniósł 38 296,33 zł.

Działalność regulowana i odbiór nieczystości ciekłych

W prowadzonym przez Wójta Gminy rejestrze działalności regulowanej na dzień 31.12.2020 roku było 12 numerów rejestrowych odnośnie firm mogących działać na obszarze gminy w zakresie odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych. W trakcie roku 2020 na wnioski przedsiębiorców dokonano: 2 zmian wpisów w rejestrze – rozszerzenie zarejestrowanej listy odpadów oraz 1 zmianę siedziby firmy.

Na podstawie ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j.:Dz.U z 2021 r.,poz.888) Wójt Gminy w drodze decyzji wydaje zezwolenia na świadczenie usług w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych zgodnie z wymaganiami określonymi w Uchwale Nr XXXV/166/10 Rady Gminy z dnia 25 stycznia 2010r. Na dzień 31.12.2020 r. takie zezwolenia posiadały 5 firm.

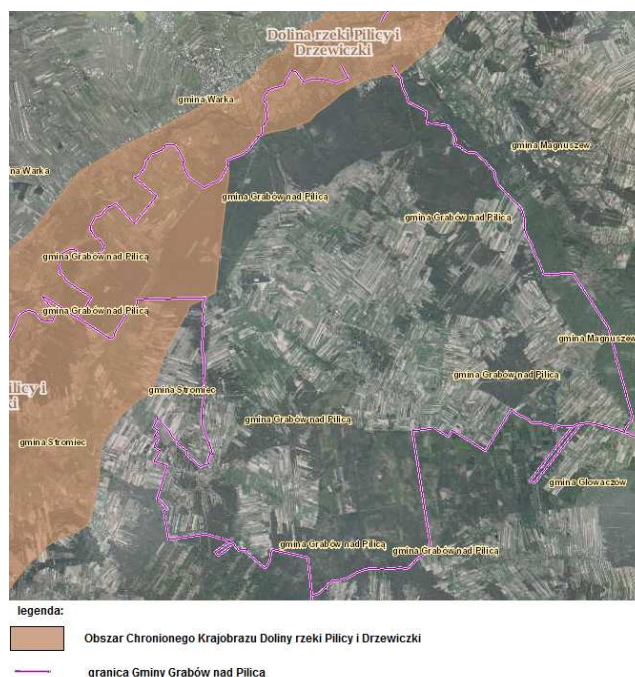
8.3. Formy ochrony przyrody

Na terenie Gminy Grabów nad Pilicą wyznaczone są obszary objęte ochroną przyrody na podstawie Ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. są to następujące formy:

- Obszar Chronionego Krajobrazu – Dolina rzeki Pilicy i Drzewiczki,
- Obszary Natura 2000:
 - obszar specjalnej ochrony ptaków Dolina Pilicy,
 - obszar specjalnej ochrony siedlisk Dolina Dolnej Pilicy,
 - obszar specjalnej ochrony siedlisk Łękawica,
- 5 pomników przyrody.

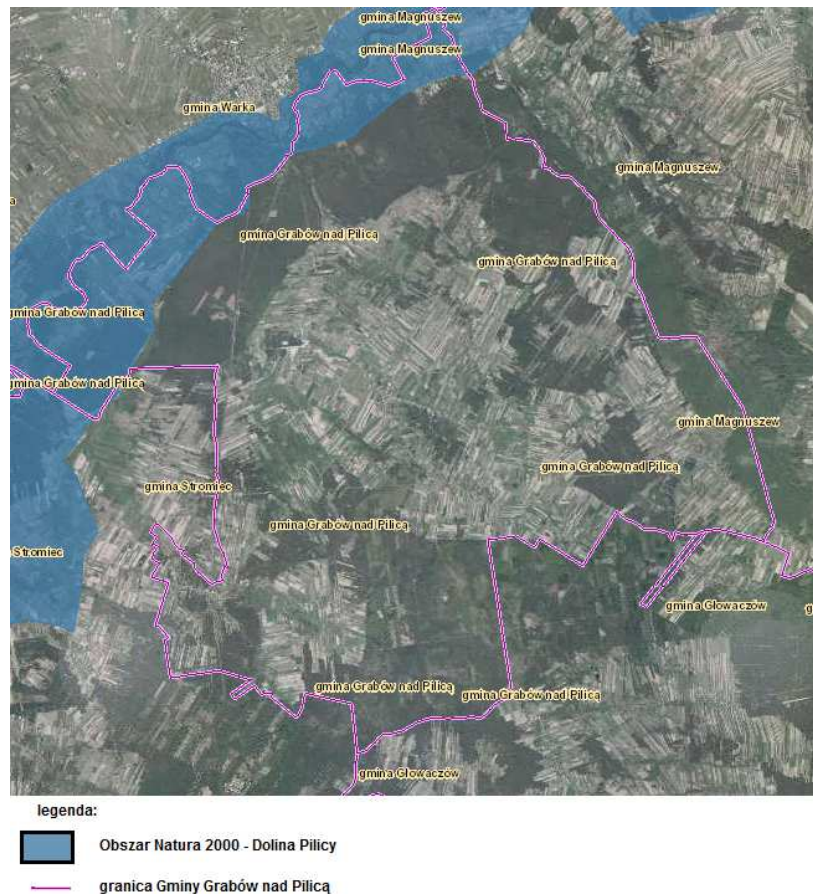
Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina rzeki Pilicy i Drzewiczki został utworzony 28 czerwca 1983 roku, na mocy Uchwały Nr XV/69/83 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Radomiu. Obszar ten podlega ochronie ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach. Obejmuje on tereny ulokowane w dolinach rzek o dużej atrakcyjności turystyczno-wypoczynkowej. Północna część doliny, którą stanowi wysoki taras rzeczny Pilicy opadający stromą ścianą w stronę rzeki narażony jest na silną erozję. Pozostała część obszaru o charakterze równinnym jest silnie zalesiona i zadrzewiona. Powierzchnia całkowita terenu to 70 380. Obszar

Chronionego Krajobrazu zajmuje 1815 ha powierzchni gminy Grabów nad Pilicą i obejmuje jej północno – zachodnią część.

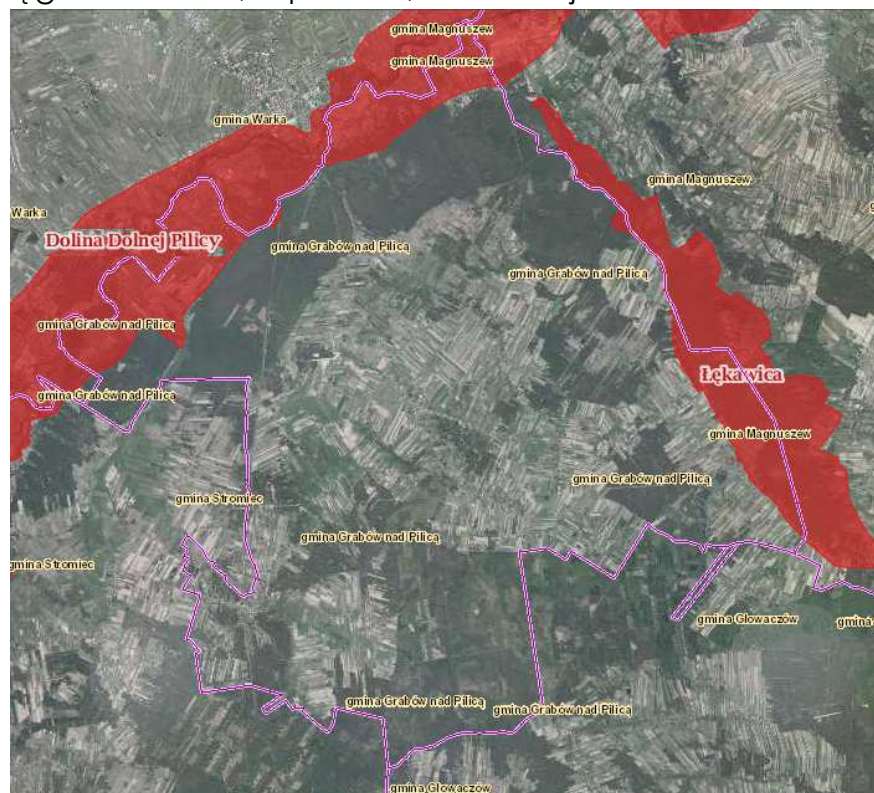
Obszar Natura 2000:

- **Obszar specjalnej ochrony ptaków - Dolina Pilicy** wyznaczony 5 listopada 2004. Obszar obejmuje 80km równoleżnikowy odcinek doliny Pilicy, szeroki na 1-5 km, od Inowłodza do ujścia rzeki do Wisły. Jest to ostoja ptasia o randze krajowej. Północną jej granicę obszaru stanowi stroma skarpa, o wysokości względnej do 20 m, miejscami pokryta roślinnością kserotermiczną. Część południowa doliny jest płaska, w znacznym stopniu pokryta lasami. Rzeka na tym odcinku meandruje, tworząc liczne wysepki, łachy i ławice piasku. W południowo-zachodniej części znajdują się tzw. Błota Brudzewskie, stanowiące największe torfowiska w dolinie. Na terenie obszaru odnotowano co najmniej 32 gatunki ptaków z Załącznika i Dyrektywy Ptasiej i 11 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi. Na terenie ostoi stwierdzono 56 lęgowych gatunków ptaków związanych z siedliskami wodnymi i bagiennymi. Dolina jest przede wszystkim użytkowana rolniczo, a lasy zajmują niewiele ponad 20% obszaru.

- **Obszar specjalnej ochrony siedlisk - Dolina Dolnej Pilicy.** Obszar obejmuje 80-kilometrowy, równoleżnikowo biegnący odcinek doliny Pilicy, szeroki na 1-5km, pomiędzy Inowłodzem a Ostrówkiem-Mniszewem oraz dolinę Drzewiczki. Obszar charakteryzuje się znacznym zróżnicowaniem siedlisk – od kserotermicznych po bagienne. Dominującym typem siedliska są łąki. Stwierdzono tu występowanie 575 gatunków roślin naczyniowych, w tym rzadkie, zagrożone i prawnie chronione. Pilica jest jedną z ważniejszych w Polsce rzek z punktu widzenia ochrony ichtiofauny - występuje tu 7 gatunków ryb.
- **Obszar specjalnej ochrony siedlisk Łękawica.** Obszar znajduje się pomiędzy miejscowością Studzianki Pancerne na południu gminy Głowaczów, a miejscowością Anielin na północy w gminie Magnuszew. Obejmuje on obszar 1468,86 ha. Cały jego teren obejmuje swym zasięgiem wypełnioną holoceniowymi torfami dużą nieckę przylegającą do wysokiej krawędzi doliny, stanowiącej kraniec paleokoryta Wisły. Szatę roślinną stanowi mozaika lasów liściastych, łąk i ziołorośli. Największe zagrożenie dla tego siedliska stanowi zaburzenie stosunków wodnych.
 - Na terenie obszaru Łękawica rozpoznano cztery typy siedlisk:
 - zmienno-wilgotne łąki trzęślicowe,
 - ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne,
 - niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie,

– łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe

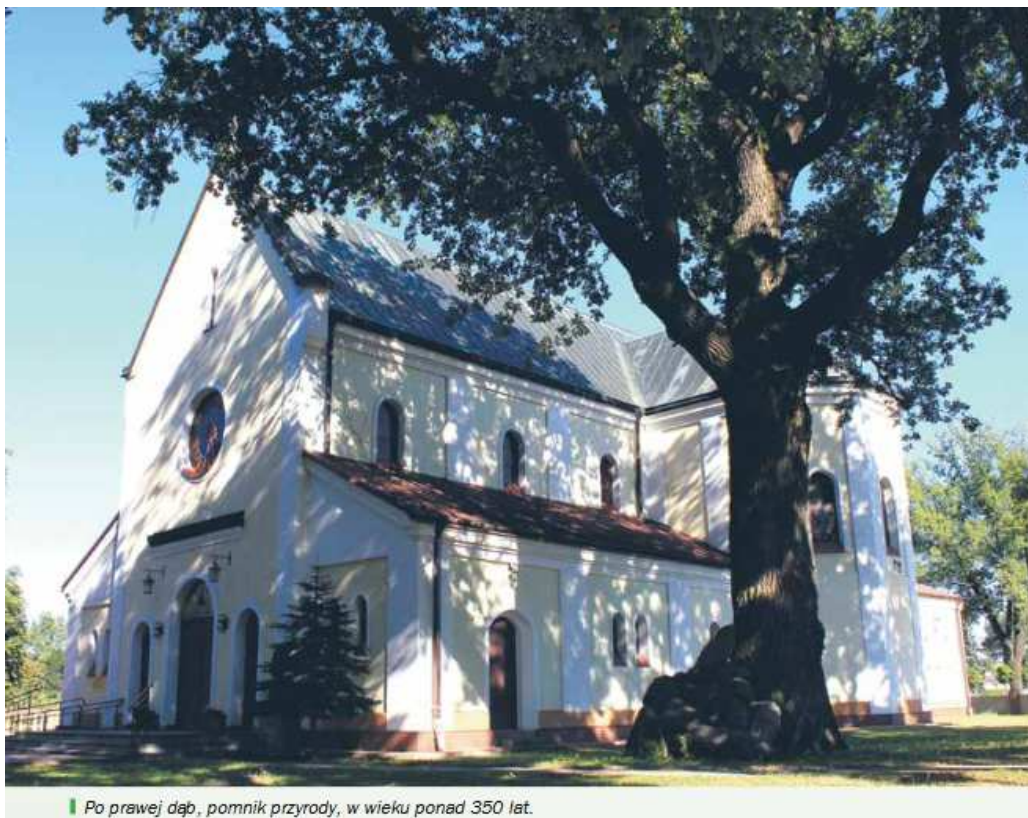

legenda:

- obszary specjalnej ochrony siedlisk Natura 2000 - Dolina Dolnej Pilicy oraz Łękawica
- granica Gminy Grabów nad Pilicą

Pomniki przyrody w Gminie stanowią cztery dęby szypułkowe w miejscowości Łękawica będące zadrzewieniami nad stawami św. Jana oraz jeden dąb szypułkowy w Grabowie nad Pilicą który rośnie na placu kościelnym.

Lp.	Miejscowość	Obiekt poddany ochronie	Obwód [cm]	Wysokość [m]	Obowiązujący akt prawny
1.	Łękawica	Dąb szypułkowy	510	22	Rozporządzenie Nr 65 Wojewody Mazowieckiego z dnia 24 października 2008 r. w sprawie pomników przyrody położonych na terenie powiatu kozienickiego, opublikowano 14.11.2008 r.
2.	Łękawica	Dąb szypułkowy	400	21	
3.	Łękawica	Dąb szypułkowy	365	22	
4.	Łękawica	Dąb szypułkowy	340	23	
5.	Grabów nad Pilicą	Dąb szypułkowy	460	22	

Po prawej dąb, pomnik przyrody, w wieku ponad 350 lat.

9. PLANOWANIE PRZESTRZENNE

Podstawowym dokumentem planistycznym określającym politykę przestrzenną Gminy, w tym lokalne zasady zagospodarowania przestrzennego jest Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Grabów nad Pilicą, które zostało przyjęte przez Radę Gminy w Grabowie nad Pilicą w dniu 26 czerwca 2000r. –uchwała nr IV/33/2000r.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego stanowi podstawę planowania przestrzennego w Gminie.

W 2018 r. Gmina Grabów nad Pilicą realizując uchwały nr 31.205.2018 Rady Gminy z dnia 4 października 2018 roku przystąpiła do przygotowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla nieruchomości w miejscowości Nowa Wola obejmujący obszar 8 ha. z przeznaczeniem pod zabudowę mieszkaniową. Dokument w dalszym ciągu podlega opracowaniu. Został opracowany projekt, który zostanie przekazany do uzgodnienia z innymi instytucjami.

Gmina Grabów nad Pilicą w 2020 roku wydała łącznie 162 decyzji administracyjnych o warunkach zabudowy o łącznej powierzchni 30h; w tym 138 dotyczyło warunków pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną, 7 -

zabudowę usługową, 17 - inne tj. zabudowa garażowa i gospodarcza. Ponadto wydała 7 decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego które głównie dotyczyły przebudowy linii energetycznych i budowy infrastruktury o łącznej powierzchni zabudowy 23 h.

Na wnioski zainteresowanych wydano 210 zaświadczeń o przeznaczeniu nieruchomości w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego bądź jego braku, które przez wnioskodawców zostały przedłożone między innymi u notariuszy, w bankach, w biurach geodezyjnych.

Epidemia znacząco wpłynęła na decyzje o budowie domów jednorodzinnych. Zaobserwowaliśmy niemalże 45% wzrost składanych wniosków o warunki zabudowy a także znaczny popyt na działki rekreacyjne.

Na terenie Gminy Grabów nad Pilicą w ubiegłym roku łącznie nadano 75 numery porządkowe, głównie dla nowo wybudowanych budynków, co jest wskaźnikiem rozwoju mieszkalnictwa, ponieważ w 2019 r. nadano 47 numerów porządkowych.

10. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE I OCHRONA PRZECIWPÓŻAROWA

10.1. Ochrona przeciwpożarowa

Na terenie Gminy Grabów nad Pilicą na koniec 2019 roku było 5 aktywnie działających jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych, w tym jedna wpisana do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego oraz 1 która od lat nie wykazuje działalności.

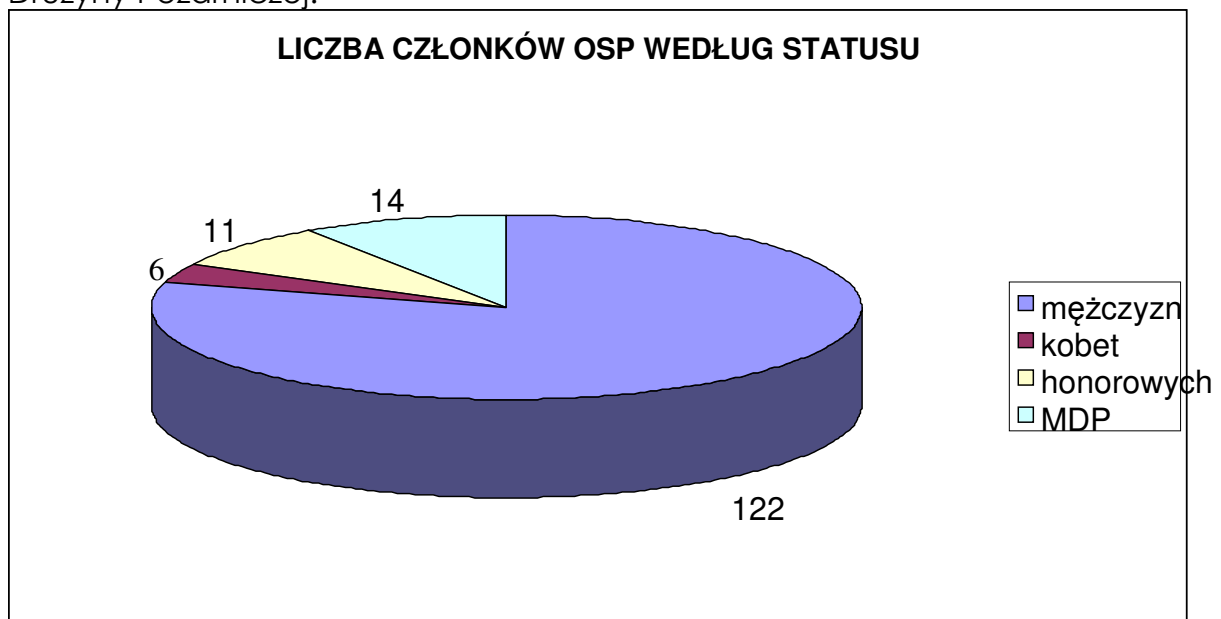
W skład Zarządu Oddziału Gminnego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP wchodzi:

- **OSP Grabów nad Pilicą** - jest jednostką powstałą w 1928 roku. Liczy 51 członków w tym: 39 zwyczajnych (w tym 2 kobiety), 4 honorowych, 8 Młodzieżowej Drużyny Pożarniczej. W 2007 roku została włączona w strukturę Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. Do działań ratowniczo-gaśniczych jednostka posiada lekki samochód do ratownictwa drogowego marki Renault, dwa średnie samochody ratowniczo-gaśnicze marki Star z 1995 roku oraz Man z 2015 roku oraz pełne wyposażenie i niezbędny sprzęt lekki.
- **OSP Augustów** - jest jednostką powstałą w 1963 roku. Liczy 26 członków w tym: 19 zwyczajnych, 1 honorowych, 6 MDP. Do działań ratowniczo-gaśniczych jednostka posiada średni samochód ratowniczo-gaśniczy marki Mercedes, z 1981 roku.
- **OSP Grabowska Wola** - jest jednostką powstałą 1965 roku. Liczy 26 członków w tym: 24 zwyczajnych i 2 honorowych. Do działań

ratowniczo-gaśniczych jednostka posiada ciężki samochód ratowniczo-gaśniczy marki Jelcz z 1986 roku.

- **OSP Łękawica** - jest jednostką powstałą w 1950 roku. Liczy 23 członków w tym: 19 zwyczajnych i 4 honorowych. Do działań ratowniczo-gaśniczych jednostka posiada średni samochód gaśniczy marki Jelcz z 1983 roku.
- **OSP Zakrzew** - jest jednostką powstałą w 1963 roku. Liczy 27 członków zwyczajnych (w tym 4 kobiety). Po długoletnim braku zaangażowania w działalność OSP członkowie straży w 2019 roku wznowili działalność jednostki tj: został wybrany nowy zarząd OSP i Komisja Rewizyjna. W 2019 roku dokonano rozbudowy remizy strażackiej.
- **OSP Cychrowska Wola** jest jednostką zarejestrowaną w KRS jako Stowarzyszenie. W związku z brakiem zaangażowania członków od kilkunastu lat jednostka OSP nie działa, nie odbywają się również zebrania sprawozdawcze.

Liczba członków ogółem wynosi 153 osób, poniższa tabela przedstawia liczbę członków według podziału na mężczyzn, kobiet, honorowych i Młodzieżowej Drużyny Pożarniczej.

W związku z sytuacją epidemiologiczną w 2020 roku nie odbyły się gminne zawody sportowo- pożarnicze oraz zawody powiatowe OSP powiatu kozienickiego, nie były też organizowane szkolenia dla członków OSP.

Jednostki OSP są jednostkami mobilnymi, biorą udział w różnych akcjach ratowniczo-gaśniczych, niosą pomoc w przypadku różnych klęsk żywiołowych, wspierają i uzupełniają działania Państwowej Straży Pożarnej w Kozienicach. Ponadto biorą udział w uroczystościach kościelnych i zabezpieczają imprezy sportowe, kulturalne i festyny. Są wszędzie tam gdzie władze państwowe i samorządowe oraz społeczeństwo ich potrzebuje.

Dbając o stały rozwój członków OSP w dniu 18 marca 2020r. KP PSP w Kozienicach przeprowadziła szkolenie w zakresie postępowania w przypadku działań realizowanych przy zagrożeniu koronawirusem SARS-CoV-2 dla jednostki OSP Grabów n/P będącej w KSRG.

Nadmienić należy że, jednostki OSP charakteryzują się dużą aktywnością nie tylko w dziedzinie ochrony przeciwpożarowej ale także jako stowarzyszenia starają się o pozyskiwanie środków zewnętrznych innych niż z budżetu Gminy na swoją działalność.

W 2020 roku zostały przekazane w formie darowizny od Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego zestawy środków ochronnych do przeciwdziałania COVID-19 dla jednostek OSP tj. półmaski filtrujące, kombinezony jednorazowe, komplety ubrań specjalnych, rękawiczki nitrylowe, worki na odpady, płyny dezynfekcyjne. KP PSP Kozienice również przekazała środki ochrony indywidualnej przeznaczone do walki z koronawirusem dla jednostek OSP tj. gogle ochronne, rękawiczki nitrylowe, maseczki chirurgiczne, płyny do dezynfekcji rąk oraz powierzchni.

Zakupy sprzętu i umundurowania w jednostkach OSP niezbędnego do działań ratowniczo-gaśniczych są realizowane wg potrzeb na bieżąco. Dzięki sukcesywnemu zakupowi sprzętu do działań ratowniczo-gaśniczych możliwe jest sprawne prowadzenie akcji, poprawa warunków pracy strażaków, profesjonalizowanie OSP, podniesienie gotowości bojowej i zachęcanie do ochotniczej służby w OSP. Przez teren gminy Grabów nad Pilicą przebiega trasa kolejowa Warszawa-Radom oraz droga wojewódzka nr 730 na której dochodzi do wypadków drogowych, często nawet śmiertelnych. Na terenie gminy znajdują się duże kompleksy leśne w związku z tym często występują pożary. Aby jednostki mogły skutecznie wykonywać swoje zadania cały czas są na bieżąco wyposażane w sprzęt. Zakupy sprzętu przyczyniają się do poprawy poziomu bezpieczeństwa mieszkańców gminy oraz osób biorących udział w akcjach ratowniczo-gaśniczych. Dysponowanie nowoczesnym sprzętem wprowadza nową jakość, wzmacnia bezpieczeństwo publiczne, w tym ochronę życia i zdrowia ludzkiego, dóbr materialnych jak i istniejących walorów przyrodniczych gminy. Ogólne wydatki na ochronę przeciwpożarową na terenie gminy w 2020 roku wyniosły 150 790,00 zł. Pozyskane zostały także środki zewnętrzne które umożliwiły przeprowadzenie modernizacji remizy w OSP Zakrzew.

ILOŚĆ ZDARZEŃ W 2020 ROKU W KTÓRYCH BRAŁY UDZIAŁ JEDNOSTKI OSP Z TERENU GMINY

L.p.	Jednostka OSP	Ilość zdarzeń
1.	Grabów nad Pilicą	60
2.	Augustów	10
3.	Grabowska Wola	8
4.	Łękawica	13
Razem		91

STATYSTYKA ZDARZEŃ JEDNOSTEK OSP Z TERENU GMINY

L.p.	Jednostka OSP	Ilość zdarzeń
1.	Grabów nad Pilicą	60
2.	Augustów	10
3.	Grabowska Wola	8
4.	Łękawica	13
Razem		91

10.2. Stan bezpieczeństwa i porządku na terenie gminy

Porządkiem i bezpieczeństwem na terenie gminy Grabów nad Pilicą zarządza Komisariat Policji zlokalizowany w Grabowie nad Pilicą mający w swoim zasięgu teren trzech gmin. Służbę w nim pełni 20 policjantów w systemie całodobowym w tym 5 dzielnicowych. Do dyspozycji posiada 3 pojazdów w tym jeden nieoznakowany. Na terenie gminy działają służby patrolowo-interwencyjne, kryminalne oraz Ruchu Drogowego. Działania ukierunkowane są na zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom, ustalenie osób trudniących się procederem przestępczym, zatrzymanie sprawców przestępstw i wykroczeń na gorącym uczynku jak również zatrzymanie osób poszukiwanych przez organy ścigania i wymiaru sprawiedliwości.

W 2020 roku Komisariat Policji przeprowadził 14 akcji prewencyjnych m.in. "Bezpieczny po zmroku", "Stop! Trzeźwość", "Niechronieni uczestnicy uchu drogowego" "Poszukiwany".

W celu kontroli bezpieczeństwa na terenie naszej gminy, Komendant składa corocznie raport ze swojej działalności. Według przedłożonej analizy najczęściej dokonywanymi przestępstwami są przestępstwa w ruchu drogowym oraz przestępstwa w mieniu. Podobna sytuacja występuje w przypadku wykroczeń, tu dochodzą jeszcze wykroczenia przeciwko obyczajowości publicznej. W 2020 roku w stosunku do roku poprzedniego wzrosła wykrywalność przestępczości z 70,15% do 74,79 % .

Niewątpliwie wpływ na poprawę bezpieczeństwa w Gminie Grabów nad Pilicą ma transfer środków finansowych przeznaczony na służby ponadnormatywne. W 2020 roku było to wsparcie w wysokości 10 tys. zł dzięki którym zorganizowano dodatkowo 40 służb.

Komisariat Policji na bieżąco współpracuje ze Strażą Leśną, Urzędem Celnym oraz służbami Sanepidu. Współpraca z ostatnią z wymienionych instytucji w 2020 roku była niezwykle absorbująca w związku z panującym stanem epidemii. Policjanci kontrolowali przestrzegania osób objętych kwarantanną i izolacją domową na poziomie 200-400 osób na dobę.

**SKUTECZNOŚĆ FUNKCJONARIUSZY POLICJI KOMISARATU POLICJI
W GRABOWIE NAD PILICĄ W WYKRYWALNOŚCI PRZESTĘPCZOŚCI KRYMINALNEJ**

Działanie	2018 rok	2019 rok	2020 rok
Wszczętych postępowań	216	256	228
Stwierdzonych czynów przestępczych	139	189	147
Wykrytych działalności kryminalnych	115	134	109

**STYSTYKA INTERWENCJI FUNKCJONARIUSZY POLICJI KOMISARATU POLICJI
W GRABOWIE NAD PILICĄ**

Działanie	Ilość	Uwagi
Interwencje domowe	269	Spadek o 32
Mandaty karnych	154	Spadek on 109
Pouczenia	1456	Wzrost o 185
Zatrzymanych sprawców	24	w tym 12 zatrzymanych "na gorącym uczynku"
Prowadzono akcje poszukiwawcze za zaginionymi osobami	11	-

11. KULTURA, SPORT I REKREACJA

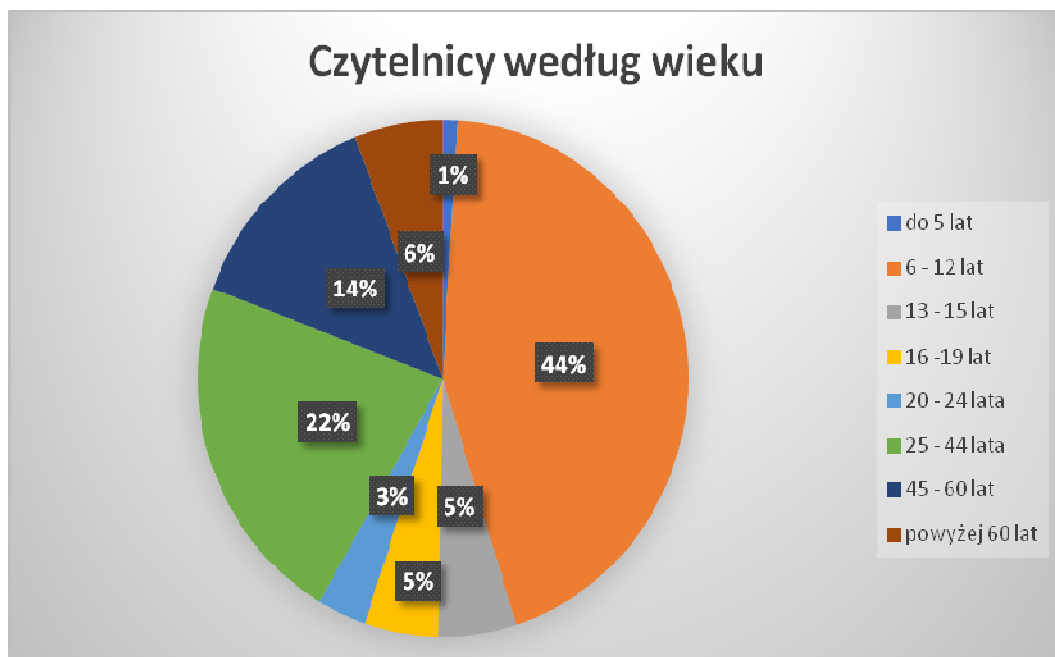
11.1. Działalność kulturalna

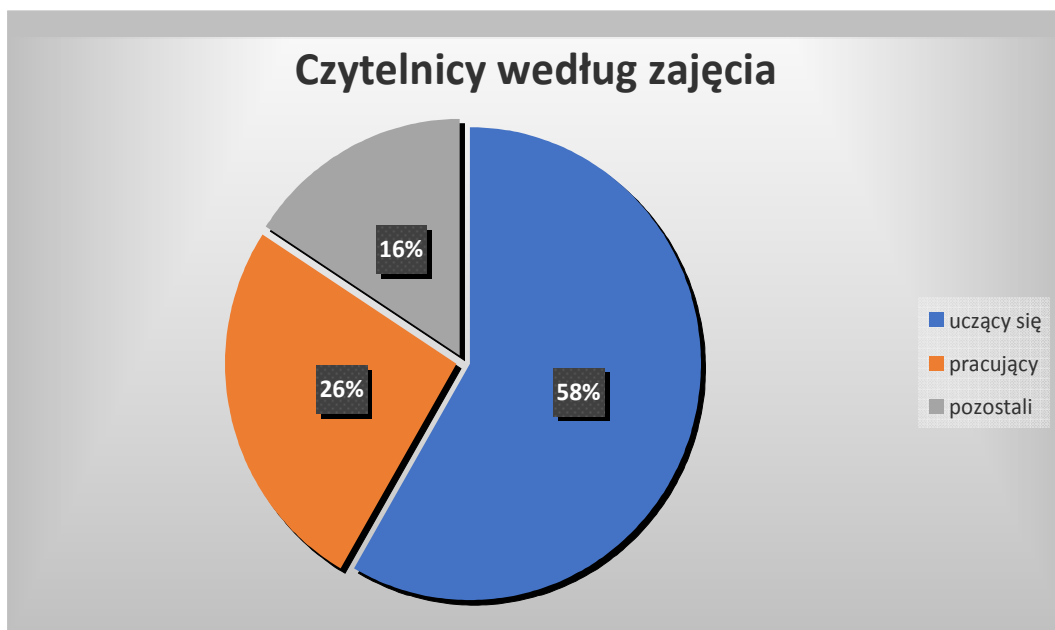
Gminna Biblioteka Publiczna

Gmina Biblioteka Publiczna w Grabowie nad Pilicą jest nadrzędną instytucją kultury na terenie gminy. Została utworzona w 2009 roku na mocy

uchwały nr XXVII/128/09 Rady Gminy w Grabowie nad Pilicą z dnia 8 czerwca 2009 roku. Znajduje się przy budynku Zespołu Szkół w Grabowie nad Pilicą.

Gminna Biblioteka Publiczna w Grabowie nad Pilicą w roku 2020 w związku z pandemią miała ograniczone dni i godziny otwarcia. Księgozbiór biblioteki na dzień 31.12.2020r. wynosił 6230 woluminów i powiększył się o 491 pozycji w stosunku do roku poprzedniego. W 2020 roku biblioteka pozyskała dotację ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w kwocie 6 tys. zł przy takim samym współudziale finansowym Gminy Grabów nad Pilicą na zakup nowości wydawniczych. Z tych środków zakupiono 474 książki. Dodatkowo w tym roku otrzymaliśmy 17 publikacji IPN w ramach akcji „Biblioteka na to czeka”. Liczba osób zapisanych do biblioteki wynosiła 665 osób i wzrosła o 101 osób w stosunku do roku poprzedniego. Aktywnie wypożyczających było 310 czytelników. Bibliotekę odwiedziono 1801 razy i wypożyczono 3352 woluminy. Biblioteka korzysta z programu komputerowego KOHA w którym katalogujemy i wypożyczamy książki w naszej bibliotece.

Zabytki

Na terenie Gminy Grabów nad Pilicą zlokalizowane są obiekty znajdujące się w rejestrze ochrony zabytków, który funkcjonuje w Wojewódzkim Urzędzie Ochrony Zabytków w Warszawie

Do obiektów tych należą:

- cmentarz wojenny z I wojny światowej
- strażnica graniczna obecnie Urząd Gminy

Ponadto na terenie całej gminy znajdują się obiekty budowlane w tym: kapliczki, domy, obórki, budynki gospodarcze dla których prowadzona jest Gminna Ewidencja Zabytków. Na dzień 31.12.2020 w ewidencji znajdowało się 52 pozycji.

Rys. Dawna strażnica austriacka -obecnie budynek urzędu gminy

11.2. Rekreacja

Gmina Grabów nad Pilicą w swej ofercie rekreacyjnej posiada wachlarz możliwości. Wspierającym miejscem do rozwoju cyfrowego i integracji jest utworzone w 2013 roku Centrum Aktywizacji Społeczności Lokalnej "CYBERIA" usytuowane przy ul. Pułaskiego w Grabowie nad Pilicą. Wyposażone w sprzęt komputerowy i multimedialny, udzielające dostęp do bezpłatnego Internetu oraz oferujące wiele gier i zabaw w tym m.in. stół do bilardu jest miejscem chętnie odwiedzanym i sprzyjającym do podejmowania inicjatyw społecznych. W bieżącym roku zorganizowano w "CYBERII" warsztaty krawieckie i turniej szachowy w okresie ferii oraz wieczór poetycki. W związku z wystąpieniem stanu epidemii na terytorium kraju, funkcjonowanie CASL Cyberia zostało zawieszona. W 2020 roku wyremontowane zostały trzy obiekty służące do integracji społecznej: budynek w Cychrowskiej Woli, świetlicę w remizie OSP Zakrzew oraz lokal w Grabowie nad Pilicą przeznaczony dla stowarzyszeń pozarządowych.

Rekreacja to także ruch na świeżym powietrzu. Funkcję tę pełni kompleks sportowy przy Zespole Szkół w Grabowie nad Pilicą do którego zaliczamy wielofunkcyjne boiska, bieżnię lekkoatletyczną, siłownię zewnętrzną i plac zabaw a także boisko wielofunkcyjne, plac zabaw i siłownię zewnętrzną przy Szkole Podstawowej w Augustowie. Obiekty te w wyniku epidemii czasowo zostały zamknięte, po otwarciu wdrożono procedury bezpiecznego sanitarnie korzystania z urządzeń.

Znaczącym działaniem w 2020 roku służącym rekreacji w gminie było zakupienie ponad hektarowej działki w miejscowości Grabów nad Pilicą. Działka znajduje się wzdłuż ul. Parkowej na przeciwko Zespołu Szkół i ośrodka zdrowia. Wielkość działki oraz jej lokalizacja stanowią duży potencjał i wpływają na jej atrakcyjność. Jeszcze w tym samym roku został sporządzony dla niej plan zagospodarowania. Zakłada on stworzenie miejsc wypoczynkowych, miejsc do uprawiania sportu jazdy wyczynowej na

deskorolce lub hulajnodze, nowych miejsc parkingowych oraz placu z muszlą koncertową umożliwiającym organizowanie imprez plenerowych.

Rys. Koncepcja zagospodarowania działki na tereny rekreacyjne

11.3. Sport

W celu rozwoju sportu na terenie Gminy Grabów nad Pilicą, w tym poprawy warunków jego uprawiania oraz zwiększenia dostępności do działalności sportowej Rada Gminy w Grabowie nad Pilicą podjęła uchwałę nr 7.36.2010 z dnia 31 maja 2011 roku ws. określenia warunków i trybu udzielania i rozliczania dotacji służących wspieraniu rozwoju sportu w gminie. Realizacja powyższej uchwał nie byłaby możliwa bez odpowiedniego zaplecza sportowego. Wymienione we wcześniejszym podrozdziale kompleksy sportowe stale są modernizowane i rozbudowywane tak, aby oferta sportowa dla mieszkańców naszej Gminy była wyczerpująca. Rozpoczęto budowę pełnowymiarowej hali widowisko-sportowej przy Zespole Szkół w Grabowie nad Pilicą. Budowa zaplanowana została w trzech etapach. Postęp prac wykonywany jest planowo bez opóźnień. Obiekt do użytku ma zostać oddany w I połowie 2021 roku.

11.4. Współpraca z innymi społecznościami samorządowymi i organizacjami pozarządowe

Społeczność samorządowa

Gmina Grabów nad Pilicą należy do następujących stowarzyszeń i związków międzygminnych:

- **Związek Gmin Ziemi Kozienskiej** (od 2001 roku), ma na celu
 - wspólne planowanie i podejmowanie działań w zakresie ochrony środowiska
 - wspieranie edukacji ekologicznej,
 - dążenie do gospodarczego, kulturowego i turystycznego rozwoju Gmin,
- **Lokalna Grupa Działania „Puszcza Kozienska”** (współzałożyciel od 2008 roku) działa na rzecz rozwoju obszarów wiejskich, uwzględniając ochronę oraz promocję środowiska naturalnego, krajobrazu i zasobów historyczno-kulturowych, rozwój turystyki oraz popularyzację i rozwój produkcji wyrobów regionalnych, a także uwzględnia promocję wykształcenia wśród mieszkańców obszarów wiejskich, wspieranie przedsiębiorczości i mikroprzedsiębiorstw.

Organizacje pozarządowe

Na terenie gminy funkcjonują OSP, stowarzyszenia zwykłe oraz koło gospodyń wiejskich. W 2020 roku zaobserwowaliśmy wyraźny wzrost funkcjonujących organizacji pozarządowych.

- **Klub Seniora "Zacisza Przystań"** - członkami są seniorzy i osoby chcące aktywizować tą grupę społeczną. Podstawową ich działalność jest rekreacja i integracja społeczna połączona z rozwojem osobistym. W celu spotkań m.in. na których wykonują prace metodą decoupage, zapoznają się z lokalną twórczością, wymieniają doświadczeniami, - Gmina początkowo udostępniała różne obiekty użyteczności publicznej według z ich dostępnością, od 2020 roku stowarzyszeniu został udostępniony już trale lokal w centrum miejscowości Grabów nad Pilicą. W 2020 roku gmina wsparła klub w realizacji projektu "Moje miejsce na ziemi".
- **Stowarzyszenie "Z Potrzeby serca"** - zrzesza ludzi chcących spożytkować swoje umiejętności w sposób kreatywny i pożyteczny. Główną ich działalnością jest integracja różnych grup społecznych poprzez naukę szycia i tworzenia materiałów metodą patchworku. W 2020 roku stowarzyszenie przeprowadziło w CASL CYBERIA warsztaty krawiectwa podczas ferii zimowych.

- **Klub Przyjaciół Zakrzewa** - jest to nieformalna grupa mieszkańców Zakrzewa, wspierająca działania profilaktyczne GOPS wśród dzieci i młodzieży. W 2020 roku przy dziale gminy zorganizowała bal choinkowy dla dzieci z miejscowości Zakrzew w celu aktywizacji dzieci z rodzin wielodzietnych zamieszkałych na terenie wiejskim oraz wjazd profilaktyczny dla dzieci w celu uświadomienia o niebezpieczeństwach stosowania używek i cyberbezpieczeństwiei.
- **Koło Gospodyń Wiejskich "Zakrzewianki"**- inspiracją do zawiązania koła był I Przegląd Kół Gospodyń Wiejskich organizowany w powiecie kozienickim. Koło funkcjonuje w świetlicy remizy OSP Zakrzew i zrzesza 34 kobiet.
- **Stowarzyszenie "Grabowanie"** - stowarzyszenie zwykłe powstałe w 2020 roku. siedzibą stowarzyszenia jest lokal udostępniony przez gminę przy ulicy Pułaskiego 51a w Grabowie nad Pilicą.

12. REALIZACJA UCHWAŁ RADY GMINY GRABÓW NAD PILICĄ

W 2020 r. Rada Gminy Grabów nad Pilicą obradowała ogółem na 9 sesjach zwyczajnych. Podczas obrad Rada podjęła 43 uchwał. Wszystkie podjęte przez Radę Gminy Grabów nad Pilicą zostały w nieprzekraczalnym terminie 7 dni od dnia ich podjęcia, przekazane do organów nadzoru jakimi są- w zakresie zgodności z prawem- Wojewoda Mazowiecki, a w zakresie spraw finansowych Regionalna Izba Obrachunkowa w Radomiu.

Żadna uchwała nie została unieważniona w całości przez organ nadzoru.

Największa liczba podjętych w 2020r. uchwał dotyczyła sfery ogólnobudżetowej, w tym m.in.: zmian budżetu Gminy Grabów nad Pilicą na 2020 r., zmian wieloletniej prognozy finansowej, zasad i wysokości udzielonych dotacji, zatwierdzenia sprawozdania finansowego za rok 2019, udzielenia Wójtowi absolutorium z tytułu wykonania budżetu gminy za rok 2019, uchwalenia budżetu gminy Grabów nad Pilicą na 2021 rok oraz wieloletniej prognozy finansowej na kolejne lata.

Realizacja budżetu za rok 2020 została szczegółowo opisana w sprawozdaniu Wójta Gminy Grabów nad Pilicą z dnia 19 marca 2021.

Realizowane zadania przez Wójta Gminy dotyczyły realizowanych planów i programów takich jak:

- Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Grabów nad Pilicą na lata 2015-2022,
- Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Grabów nad Pilicą,
- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Grabów nad Pilicą do 2022 roku wraz z jego prognozą oddziaływania na środowisko,
- Program usuwania wyrobów zawierających azbest dla Gminy Grabów nad Pilicą na lata 2014-2032,
- Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Grabów nad Pilicą na lata 2017-2021,
- Plany Odnowy i Rozwoju poszczególnych sołectw lub miejscowości.

Wiele programów dotyczyło pomocy rodzinie np.:

- Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2019-2021,
- Program „Posiłek w szkole i w domu na lata 2019-2023,
- Gminny Program Przeciwdziałania przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar przemocy w Rodzinie w Gminie Grabów nad Pilicą na lata 2016-2020.
- Program „Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej ”

Realizując uchwały Rady Gminy, Wójt wykonywał zadania zawarte w corocznie uchwalonych programach takich jak:

- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Programów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na 2020 rok,
- Program współpracy Gminy Grabów nad Pilicą z organizacjami pozarządowymi podmiotami pożytku publicznego i wolontariatu na 2020 rok,
- Program Opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Grabów nad Pilicą na 2020 rok.

Lp.	Numer uchwały	Data podjęcia	Tytuł
1	13.76.2020	10.01.2020	W sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi i ustalenia stawki tej opłaty
2	13.77.2020	10.01.2020	W sprawie zwolnienia z części opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi kompostujących bioodpady.
3	13.78.2020	10.01.2020	W sprawie wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właściciela nieruchomości.
4	13.79.2020	10.01.2020	W sprawie terminu częstotliwości i trybu uiszczenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi
5	13.80.2020	10.01.2020	W sprawie trudnej sytuacji w gospodarce odpadami oraz potrzeby zmian ustawowych dotyczących gospodarki odpadami
6	13.81.2020	10.01.2020	W sprawie zmian w uchwale budżetowej na 2020 rok.
7	14.82.2020	02.03.2020	W sprawie określenia średniej ceny jednostkowej paliwa w Gminie Grabów nad Pilicą w roku szkolnym 2019/2020
8	14.83.2020	02.03.2020	W sprawie ustalenia regulaminu określającego wysokości stawek i szczegółowe warunki przyznawania dodatków do wynagrodzeń, zasad, szczegółowe warunki obliczania i wypłacania wynagrodzeń za godziny ponadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw oraz wysokość i warunki wypłacania nagród ze specjalnego funduszu nagród.
9	14.84.2020	02.03.2020	W sprawie odpowiedzi na skargę wniesioną przez Prokuratora Rejonowego w Koźlenicach do WSA
10	14.85.2020	02.03.2020	W sprawie przyjęcia Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobieganie bezdomności zwierząt na terenie gminy Grabów nad Pilicą w roku 2020
11	14.86.2020	02.03.2020	W sprawie w sprawie funduszu sołectkiego w 2021 roku.
12	15.87.2020	29.05.2020	W sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Grabów nad Pilicą
13	15.88.2020	29.05.2020	W sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości z terenu Gminy Grabów nad Pilicą i

			zagospodarowanie tych odpadów.
14	15.89.2020	29.05.2020	W sprawie zakupu działki nr 377/3 o pow. 1,0892 ha w Grabowie nad Pilicą na cele publiczne Gminy Grabów nad Pilicą.
15	15.90.2020	29.05.2020	W sprawie zmian w wieloletniej Prognozie Finansowej na lata 2020-2029.
16	15.91.2020	29.05.2020	W sprawie zmian w uchwale budżetowej na rok 2020
17	15.92.2020	29.05.2020	W sprawie zaciągnięcia kredytu długoterminowego
18	15.93.2020	29.05.2020	W sprawie skargi Pani Iwony Rudeckiej przestany przez RIO
19	15.94.2020	29.05.2020	W sprawie przyjęcia oceny zasobów pomocy społecznej Gminy Grabów nad Pilicą za rok 2019.
20	16.95.2020	10.07.2020	W sprawie udzielenia wójtowi Gminy Grabów nad Pilicą wotum zaufania za rok 2019.
21	16.96.2020	10.07.2020	W sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego Gminy Grabów nad Pilicą wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu Gminy Grabów nad Pilicą 2019.
22	16.97.2020	10.07.2020	W sprawie udzielenia absolutorium Wójtowi Gminy Grabów nad Pilicą za 2019r.
23	16.98.2020	10.07.2020	W sprawie zmian w WPF na lata 2020-2029.
24	16.99.2020	10.07.2020	W sprawie zmian w uchwale budżetowej na 2020 rok.
25	16.100.2020	10.07.2020	W sprawie zaciągnięcia kredytu długotrwałego
26	16.101.2020	10.07.2020	W sprawie zaciągnięcia pożyczki na wyprzedzające finansowanie
27	16.102.2020	10.07.2020	W sprawie przyjęcia stanowiska dotyczącego sytuacji finansów jednostek samorządu terytorialnego względem finansowania oświaty.
28	16.103.2020	10.07.2020	W sprawie przyjęcia stanowiska dot. finansów z zakresu realizacji pomocy społecznej na terenie Gminy Grabów nad Pilicą
29	17.104.2020	29.07.2020	W sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego SPZOZ w Grabowie nad Pilicą za 2019 rok.
30	17.105.2020	29.07.2020	W sprawie zmian w uchwale budżetowej na 2020 rok
31	18.106.2020	28.08.2020	W sprawie ustalenia średniej ceny jednostki paliwa w Gminie Grabów nad Pilicą w roku szkolnym 2020/2021

32	18.107.2020	28.08.2020	W sprawie odpowiedzi na skargę wniesioną przez Prokuratora Rejonowego w Koźlenicach do WSA w Radomiu na uchwałę Nr 15.87.2020 r. z dn. 29.05.2020 w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Grabów nad Pilicą.
33	18.108.2020	28.08.2020	W sprawie zmiany w WPF
34	18.109.2020	28.08.2020	W sprawie zmian w uchwale budżetowej na rok 2020
35	19.110.2020	30.09.2020	W sprawie zmian w WPF na lata 2020
36	19.111.2020	30.09.2020	W sprawie zmian w uchwale budżetowej na 2020 rok.
37	19.112.2020	30.09.2020	W sprawie przyjęcia statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Grabowie nad Pilicą
38	20.113.2020	30.11.2020	W sprawie zmian w uchwale budżetowej na rok 2020
39	21.114.2020	22.12.2020	W sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej na lata 2020-2029
40	21.115.2020	22.12.2020	W sprawie zmian w uchwale budżetowej na 2020 rok
41	21.116.2020	22.12.2020	W sprawie przyjęcia planów pracy komisji
42	22.117.2020	30.12.2020	W sprawie Wieloletniej Prognozie Finansowej na lata 2021-2030
43	22.118.2020	30.12.2020	W sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości

PODSUMOWANIE

Każdy kolejny rok stawia nowe zadania. Wynikają one często ze zmian w otoczeniu, rosnących oczekiwań społecznych oraz możliwości jakie dają nowe technologie. Zmiany społeczne i gospodarcze w 2020 rok był wyjątkowo nieoczekiwane. Panująca globalna pandemia groziła całkowitym przewrotem rozwoju i stabilizacji. Dysponując niewielkim budżetem, dużym własnym doświadczeniem i wykwalifikowaną kadrą w 2020 roku pomimo widma kryzysu gospodarczego kontynuowałem realizację kluczowych inwestycji podnoszących jakość życia mieszkańców Gminy na miarę XXI wieku bez przeszkód.

Racjonalne kreowanie budżetu, gospodarność w wydatkowaniu środków i umiejętne wykorzystanie pomocy zewnętrznych takich jak kapitał ludzki z funduszu pracy, współudział w projektach grantowych oraz środki z funduszy unijnych i krajowych przyczyniły się do rozwinięcia gospodarczego i społecznego Gminy bez nieproporcjonalnego jej zadłużania.

Moją zasadą i dewizą jest jak najlepsze służenie mieszkańcom tej Gminy. Dlatego nie mogę dopuścić do jej zaniedbania, ograniczenia i zadłużenia poprzez realizowanie górnolotnych projektów bez pokrycia, nie zaspokajając wpieryw podstawowych potrzeb mieszkańców.

Na terenie gminy Grabów nad Pilicą dzieje się wiele, aby być na bieżąco, zachęcamy do odwiedzania strony internetowej i Biuletynu Informacji Publicznej prowadzonych przez Urząd Gminy pod adresem www.grabow.pl. Z każdą informacją staramy się dotrzeć do mieszkańców za pośrednictwem sieci Internet oraz tablic ogłoszeń w naszych sołectwach i urzędzie.

Jest jeszcze kilka zadań które należy zrealizować by Gmina niczym nie odbiegała od wielkich aglomeracji. Gospodarka wodociągowa została zrealizowana w 100 %, pozostało już niewiele gospodarstw oczekujących na podłączenie do sieci kanalizacyjnej lub wybudowania przydomowej oczyszczalni ścieków. To wielki sukces, gdyż ościenne gminy wciąż borykają się z tym problem. Dostrzegam także coraz większe zainteresowanie projektami społecznymi. W minionych latach przeprowadzone zostały projekty dla każdej grupy wiekowej, od dzieci szkolnych po seniorów które przyniosły uczestnikom wiele korzyści i satysfakcji.

Roku 2020 nie należy oceniać wyłącznie przez pryzmat wykonanych zadań inwestycyjnych, ale również należy postrzegać jako początek kolejnych projektów i inwestycji, bowiem wykonano w nim nowe plany i koncepcje na kolejne lata.

Wyzwania Gminy Grabów nad Pilicą są duże, ponieważ oczekiwania mieszkańców są coraz większe. W sposób strategiczny i przemyślany dążę do ich realizacji, starając się jednocześnie pamiętać o utrzymaniu urokliwego, wypoczynkowego charakteru naszej Gminy.